

ELÄKEKANTTORIT NOSTALGIA-MATKALLA

CRUX

5 |

JOULUKUU 2013

Akavan kirkolliset ammattiliitot AKI R.Y.

Ulko-suomalaistyössä

*Ulkomailla
töihin?*

*Terveisiä
maailmalta*

*Maahanmuuttajia
etsimässä*

*Kanttorin
eurooppalainen
näkökulma*

Päähän potkittujen ystävä Etiopiassa

*Työkenttänä
koko maailma*

SEURAKUNNAT PALJON VARTIJOINA

EIJA NIVALA

AKIN PUHEENJOHTAJA

eija.nivala@evl.fi

Työmarkkinakeskusjärjestöjen elokuun lopussa solmima työllisyys- ja kasvusopimus hyväksyttiin alakohtaisissa neuvotteluissa lopulta hyvin kattavasti. Vaikka vielä aikarajan ylittyessäkin jännitettiin ja odotettiin viimeisiä neuvottelutuloksia, 93 prosenttia palkansaaajista on sopimuksen piirissä. Julkisella puolella, kirkko mukaan lukien, kattavuus on 100 prosenttia. Kirkon yleinen virka- ja työehtosopimus allekirjoitettiin 23.10. tällä kertaa julkisen puolen sopimuksista ensimmäisenä. Vaikka saavutetut edut ja ennen muuta palkankorotukset ovat ennätyksellisen pienet, voidaan neuvottelutulosta pitää saavutuksena ja tehtyä työtä vaivan arvoisena.

Paljon kritiikkiä ja muutospaineita sisältäneeseen kirkkoherrojen palkkaukseen uusi sopimus antaa yhden ratkaisumallin kokeiltavaksi. Seurakuntien ylimmän johdon palkkausjärjestelmä uudistuu siten, että kirkkoherran ja talousjohtajan virat sijoitetaan kuuteen hinnoitteluryhmään Kirkon työmarkkinalaitoksen toimesta, mutta lopullinen palkka määritetään paikallisesti. Peruspalkassa otetaan kokonaisharkintaa käyttäen huomioon tehtävän vaativuus, viranhaltijan ammatinhallinta ja työssä suoriutuminen. Palkkaa tarkastellaan luonnollisesti viranhaltijan vaihtuessa, mutta myös tarvittaessa vaativuuden tai suoriutumisen oleellisesti muuttuessa. Toimivaltainen päättäjä asiassa on kirkkoneuvosto tai yhtymän kyseessä ollessa yhteinen kirkkoneuvosto.

Uudistus on askel tavoitteen suuntaan, mutta se tuskin kokonaan ratkaisee kirkkoherrojen palkkausta. Suurin kysymys lienee siinä, kuinka mahdollisuutta halutaan, uskalletaan ja osataan käyttää. Nähtäväksi jää, mistä löytyvät ne kirkkoneuvostot, jotka näkevät johdon palkankorotuksen kokonaisuuden kannalta tarpeelliseksi ja kannattavaksi.

Niin kuin tämä huhtikuun alusta 2014 voimaan tuleva kirkon yleinen virka- ja työehtosopimus, monet muutkin viimeaikaisista seurakuntia koskevista päätöksistä ovat lisänneet paikallista toimivaltaa ja vastuuta. Kesäkuun

alusta voimaan tullut uusi palvelussuhdelainsäädäntö sisältää useita tällaisia elementtejä: Kanttorin viran täyttö on siirtynyt kokonaisuudessaan seurakunnan vastuulle. Lomautus ja jopa irtisanomisen taloudellisista ja tuotannollisista syistä on mahdollista myös seurakunnassa. Tämä edellyttää aina kirkon yhteistoimintasopimuksen mukaista neuvottelua, YT-menettelyä. Lähiesimieskäytäntö on nyt kirjattu lakiin, eli myös muu pappi kuin kirkkoherra voi olla kirkkoherran alaisten työtekijöitten esimies. Palkkausjärjestelmämme soveltaminen perustuu pitkälle paikalliseen neuvotteluun. Jo vaativuusryhmien asetteluun mutta ennen muuta harkinnanvaraisen palkanosan käyttöönoton onnistuminen edellyttävät hyvää osaamista, tahtoa ja luottamusta paikallisella tasolla.

Uskon, että tulevaisuudessa paikallisen toimivallan ja päätöksenteon osuus ja merkitys vain kasvaa. Valmistelussa olevan Uusi seurakuntayhtymä 2015 -hallintomallin on tarkoitus perustua suhteellisen väljään puitelakiin, joka toteutuessaan antaisi erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja ja mahdollistaisi paikallisten ja alueellisten olosuhteiden ja tilanteiden huomioimisen. Tulevaisuuden vastauksia ei anneta valmiina ylhäältä, vaan viime kädessä monet kysymykset ratkaistaan seurakunnissa ja hiippakunnissa yhdessä neuvotellen.

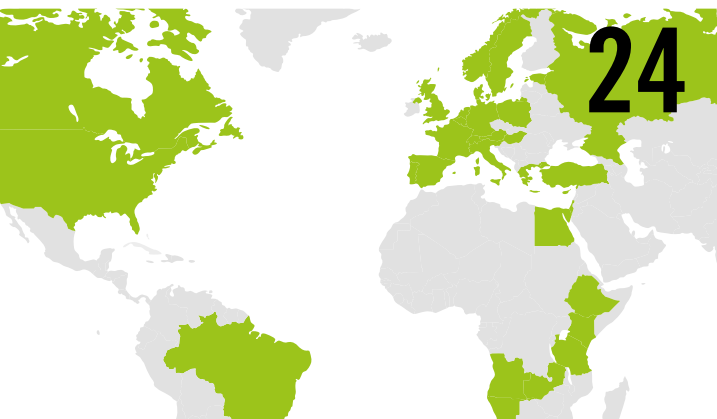
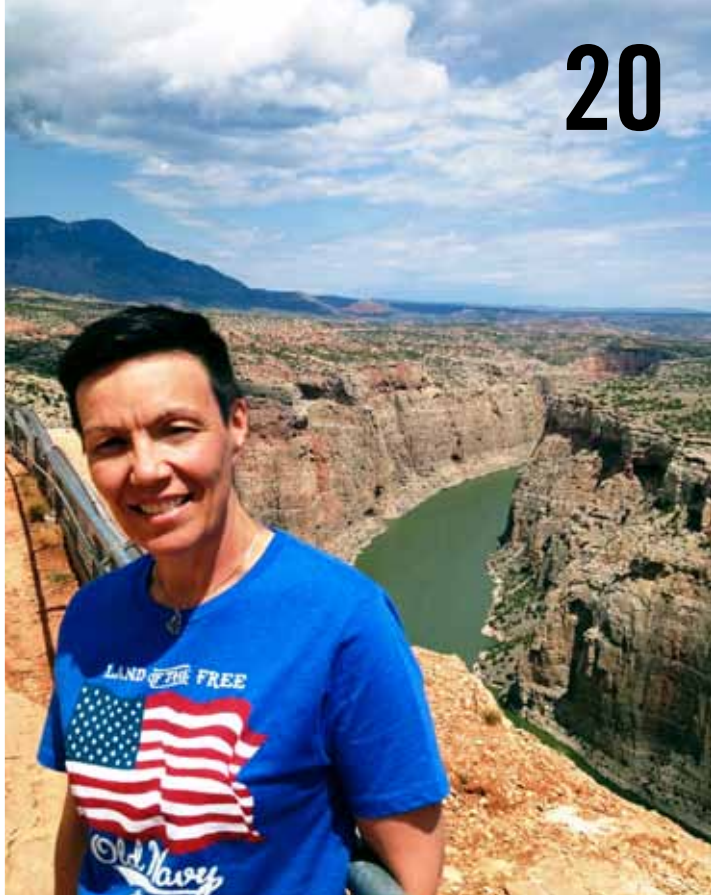
Nyt on aika tarkastella perusteita ja käytäntöjä. Mikä on seurakunta ja mitkä ovat sen tehtävät? Mitkä ovat tarpeet ja resurssit? Miten johtaminen sujuu? Mikä on henkilöstön osaaminen, asema ja hyvinvointi? Miltä tulevaisuus näyttää seurakuntasi, työyhteisösi ja sinun näkökulmastasi? Mistä löytyvät luontevat yhteistyötahot? Huomisen kirkossa kysytään hyvää johtamista ja alaistaitoja, mutta ennen muuta luottamusta siihen, että seurakunnissa ja työyhteisöissä on sekä tahtoa että taitoa etsiä yhteistä hyvää. ■

40

20

24

CRUX

5 | JOULUKUU 2013

TEEMA

VASTUUTA JA VAPAUTTA ULKOSUOMALAISTYÖSSÄ
Työ Pohjois-Saksan suomalaisten pappina antoi paljon **16**

KANTTORINA LEIPZIGISSA
Eurooppalainen näkökulma kanttorin työhön **18**

ULKOMAANKOMENNUKSELLA
Terveisiä kollegoilta eri puolilta maailmaa **20**

ULKOMAILLE TÖIHIN?
Mutta miten sinne pääsee..... **24**

MAAHANMUUTTAJIA ETSIMÄSSÄ
Maahanmuuttajatyötä Henrikinseurakunnassa..... **26**

PÄÄHÄNPOTKITTUJEN YSTÄVÄ
Risto Leikola rakentaa syrjityille siltää tasa-arvoon Etiopiassa
..... **30**

ARTIKKELIT

NYA PSALMER **40**

ANNA SARLININ JOULULAULUJA-KOKOELMA
Suomen vanhin joululaulukokoelma on ilmestynyt
uusintapainoksena **42**

ELÄKEKANTTORIT NOSTALGIAMATKALLA **44**

KYMMENEN PAPPIA KUNTOUTUKSESSA
Kokemuksia ASLAK-kuntoutuksesta **48**

UUDEEN 2013 MUSIIKKIRYHMÄ
on Psallite-kamarikuoro **50**

SELKEYTTÄ JULISTUKSEEN
Herännäisjohtaja Jonas Lagus **52**

KAUKANA JA LÄHELLÄ

MERJA LAAKSAMO PÄÄTOIMITTAJA

Mitä jos lähtisi vähäksi aikaa ulkomaille töihin? Tätä poh-tii yksi ja toinen jossakin vaiheessa työuraansa. Vaihto-ehtoja ja väyliä on monia. Ulkosuomalaistyö, lähetystyö, kehitysyhteistyön tehtävät... Olisi houkutteleva ajatus lähteä vaikka ulkosuomalaistytöhön puoleksi vuodeksi, hypätä pimeään ja kylmän talven ajaksi toisiin kuvioihin. Joka vuosi satoja kirkon työntekijöitä lähtee ulkomaille lyhemmälle tai pitemmälle työjaksolle.

Vuoden viimeisessä Cruxissa pääsemme kurkistamaan muutamia ulkomaan kokemuksiin ja kuulemme, mitä iloa niistä voisi olla koti-Suomessa. Omassa työssä voi hyödynt-

tää muualla oppimaansa ja joskus voi jopa yllättyä siitä, miten hyvissä oloissa täällä työskentelemme.

Ulkomailla työssä olleet **Aulikki Mäkinen** ja **Minna Raassina** kertovat vaiheistaan Saksassa ja pohtivat, mitä ulkomaan vuodet opettivat. Kuulemme myös lyhyitä terveisiä tällä hetkellä eripuolilla maailmaa ulkosuomalaistytössä olevilta papeilta ja kanttoreilta. He kertovat myös joulun vietostaan ulkomailla.

Risto Leikola on toiminut pitkään vaimonsa **Kirsin** kanssa Etiopiassa tavoittavan työn neuvonantajana Suomen Lähetysseuran palveluksessa. Heidän työstään kirjoittaa **Sari Lehtelä**.

Ulkomailla suuntautuvan työn lisäksi tässä lehdessä kerrotaan myös työstä Suomen maahanmuuttajien parissa. Maahanmuuttajien tavoittamisesta ja kotouttamisesta kannetaan huolta. Kuulemme **Anssi Miettisen** kokemuksia Turusta, jossa maahanmuuttajia on onnistuneesti kutsuttu mukaan seurakunnan toimintaan.

Ensi vuoden alussa valitaan uudet valtuutetut päättämään AKIn ja perusliittojen asioista. Tämän lehden välissä saat ehdokaslistojen yhdistelmän, jonka avulla voit valmistautua vaaleihin. Äänestys on helmikuussa. Äänestysohjeet saat uutiskirjeessä tammikuun lopulla. Muista käyttää äänioikeuttasi!

Joulu on jo lähellä. Pappeja ja kanttoreita tarvitaan erityisesti näinä päivinä tuomaan toivon sanomaa niin ihmisten ilon kuin myös monenlaisen pimeyden keskelle. Voimia ja siunausta joulunajan tehtäviin sekä omaan joulunviettoosi! ■

JULKAISIJA

Kirkon akateemiset AKI r.y.
Rautatieäisenkatu 6, 00520 Helsinki

PÄÄTOIMITTAJA Merja Laaksamo
Puh. (09) 4270 1506
merja.laaksamo@akiliitot.fi

TOIMITUSSIHTEERI Heli Meinola
Puh. (09) 4270 1515, faksi (09) 148 5875
heli.meinola@akiliitot.fi

TOIMITUSKUNTA

Olli-Pekka Laakkonen, kanttori
Merja Laaksamo, pastori (pj.)
Milla Mäkitalo, seurakuntapastori
Karoliina Nikula, johtava sairaalapastori
Panu Pihkala, tutkija
Ilkka Raittila, sairaalapastori
Minna Raassina, kanttori
Jenni Urponen, kanttori

CRUX

OSOITTEENMUUTOKSET

Tuija Kukkonen
Puh. (09) 4270 1503
tuija.kukkonen@akiliitot.fi

Heli Meinola
Puh. (09) 4270 1515
heli.meinola@akiliitot.fi

TOTEUTUS JA ULKOASU

MCI Press Oy
Mikonkatu 8 A, 00100 Helsinki

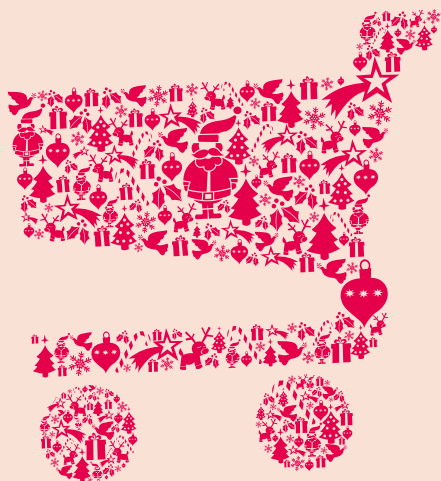
ILMOITUSHINNAT

Koko	380 mm x 255 mm	1 790,- euroa
2/1 s.		
1/1 s.	190 mm x 255 mm	1 020,- euroa
1/2 s.	166 mm x 118 mm	560,- euroa
	79 mm x 245 mm	
1/4 s.	79 mm x 118 mm	330,- euroa
1/8 s.	79 mm x 55 mm	200,- euroa
takisivu	190 mm x 230 mm	1 200,- euroa

ISSN 0783-0122

PAINOPAIKKA

Scanweb Oy

14

AJANKOHTAISTA

AKIN JA PERUSLIITTOJEN VALTUUSTOJEN VAALIT7

KIRKOLLISEN JOHTAMISEN FORUM11

KIRJOITUSSARJAT

SÄKEISTÖ ARKEEN14

KIRKON ERITYISVIRASSA34

AUTOJA AKILAISILLE38

ELÄKELÄISEN MIETTEITÄ47

VAKIOT

ORDINARIOKOULUTUS9

AKIPEDIA12

TYÖNTEKIJÄN NÄKÖKULMASTA15

OPISKELIJAVINKKELI37

TEKSTIN ÄÄRESSÄ56

34

38

KANTTORI ON TRADE MARK

EERO ANNALA

KANTTORI-URKURILIITON PUHEENJOHTAJA

eero.annala@evl.fi

Kaavailu poistaa kirkkojärjestyksen tekstistä niin sanottu pakollinen kanttorin virka seurakunnissa on aiheuttanut paljon puhetta ja huolta. Tämä liittyy jo kirkolliskokouksessa hyväksyttyyn hallintovaliokunnan mietintöön koskien seurakuntien rakennemuutosta, tarkemmin Uusi seurakuntayhtymä 2015 -mallia. Asia on nyt kirkkohallituksessa valmistelussa ja tulee kirkolliskokouksen käsiteltäväksi ensi vuonna.

Kanttorin virkanimike on painava sana; kanttorin kelpoisuudet päättää vielä nykyään piispainkokous. Kirkkohallituksen äskettäin antama ohje virantäyttöihin on karua kertomaa meidän kelpoisuusehdoistamme. Ohjeissa mainitaan kaikki kelpoisuudet vuodesta 1951. Niitä on yhteensä 27! Olemme siis painava voimavara.

Kanttorin virkanimike on trade mark, suojattu nimike. Siksi on tärkeää, että kanttori sanana säilyisi lakitekstissä. Oma huoleni on se, että seurakunnat voivat tulevaisuudessa palkata palvelukseensa myös muun muusikon kanttorin tilalle. Se ei ole hyvä suunta.

Kanttoreiden koulutusta niin Sibelius-Akatemiassa kuin ammattikorkeakouluissa on kehitetty jatkuvasti. Nykyään valmistuvat kanttorit ovat tavattoman monipuolisia niin taidoiltaan kuin tiedoiltaan. Huoleeni liittyy myös koulutuksen merkittävyyden ohentuminen, jos lakitekstiä muutetaan. Tällä hetkellä meillä on aivan oiva koulutuspolku. Peruskoulutus on hyvällä mallilla, alalle pyrkijöitä on runsaasti ja työllisyys aivan huippuluokkaa. Viranhaltijoilla on upeat mahdollisuudet päästä ja hakeutua erilaisiin täydennys-, lisä- ja erityiskoulutuksiin siitäkin huolimatta, että taloudelliset resurssit pienenevät koko ajan. Lisäksi esimerkiksi Kirkon koulutuskeskuksen niin sanotut pitkät erityiskoulutukset tarjoavat mahdollisuuden monipuoliseen taitojen ja tietojen päivittämiseen. Tärkeää kursseilla on myös sosiaalinen kanssakäyminen ja yhteisöllisyys.

Onko kirkkomusiikin kivijalka murenemassa? Mielestäni tästä on viitteitä. Meidän kanttoreiden tulee nyt tehdä

jotain. Parasta tekemistä on se, että teemme työmme todella hyvin. Mielestäni meidän tulee myös enemmän avata työtämme seurakunnissa niin työtovereiden kuin seurakuntalaisten tietoisuuteen. Kanttorin työssä on paljon sellaista mikä ei näy. Silloin kun kirkossa soi Sana mallikkaasti, se kyllä huomataan.

Mielestäni on, anteeksi vain, tärkeää, että kirkon musiikilla ei ole kirkon keskustasolla omaa katto-organisaatiota. Kaikilla muilla kirkon sektoreilla sellaiset ovat. Kirkon musiikkia pitää vaalia kaikilla tasoilla. Huoleni liittyy myös kirkkomusiikin teologisen säikeen ohentumiseen. Meidän tulisi ehdottomasti vaalia tätä säiettä kaikella tarmolla.

Sain vieraillla Keski-Pohjanmaan kanttorit ry:n 80-vuotisjuhlassa. Tutustuin heidän historiikkiinsa, ja sieltä pari mainiota lainausta.

Vuonna 1938 lähti pieni kanttorivaltuuskunta Helsinkiin vaikuttamaan kirkolliskokouksen kokoonpanoon. Silloinen Toholammin kanttori Heikki V. Pöyhtäri piti värikään puheen ja loihti muun muassa lausumaan:

”Oma lehmä on ojassa ja sitä on autettava ylös.”

”Ei toinen tiedä, mistä toisen kenkä puristaa.”

Valtuustovaalit ovat helmikuussa. Tehdään hyvä vaali, olkaa aktiivisia. ■

”Silloin kun kirkossa soi
Sana mallikkaasti, se kyllä
huomataan.”

VAALIT TULOSSA – Muista äänestää!

Helmikuussa saat uutiskirjeessä vaalimateriaalin AKIn ja sen jäsenjärjestöjen valtuustojen vaalista. Materiaalissa on äänestysopas, joka sisältää ohjeet sähköisestä äänestyksestä, ehdokaslistojen yhdistelmän sekä linkin äänestykseen. Löydät ehdokaslistojen yhdistelmän myös tästä lehdestä. Voit tutustua ehdokkaisiin etukäteen ja valita parhaan omasta ammattikunnastasi ja hiippakunnastasi.

Vaalimateriaalin yhteydessä lähetetään kaikille työelämässä oleville jäsenille linkki jäsentutkimukseen. Tarkista jäsenrekisteristä, että sähköpostiosoitteesi ja hiippakuntatietosi ovat ajan tasalla. Niille, joilla ei ole sähköpostia, materiaali lähetetään postitse.

Voit ilmoittaa sähköpostisi myös osoitteella toimisto@akiliitot.fi tai puhelimitse (09) 4270 1503.

Muista äänestää 24.2.2014 klo 16 mennessä!

DET ÄR VALTIDER – Kom ihåg att rösta!

Nya fullmäktige för AKI och dess medlemsförbund väljs i februari. Då får du ett nyhetsbrev med valmaterialet. Där ingår röstningsdirektiv med en beskrivning av hur den elektroniska röstningen går till, en sammanställning av kandidatlistorna och en länk till röstningen. Sammanställningen av kandidatlistorna hittar du också i denna tidning. Så kan du på förhand bekanta dig med kandidaterna och välja den bästa kandidaten i din egen yrkeskår och ditt eget stift.

I samband med valmaterialet skickar vi till alla som är i arbetslivet en länk till vår medlemsundersökning. Vi ber dig granska dina personuppgifter i medlemsregistret och vid behov ändra dina kontaktuppgifter och din stiftstillhörighet. Till dem som inte har e-postadress skickar vi materialet per post.

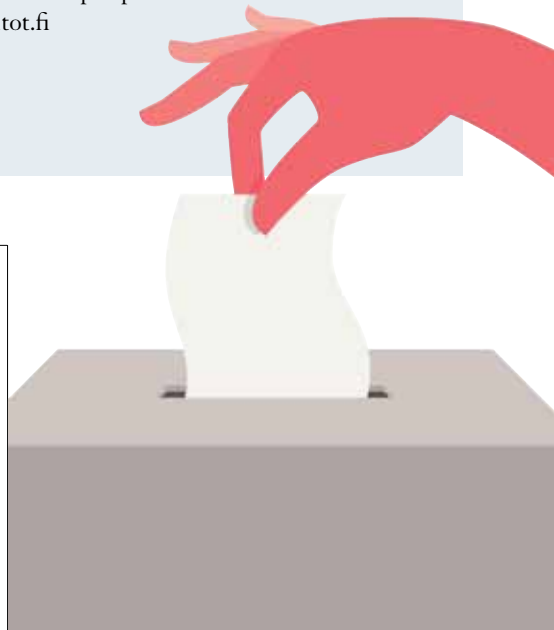
Du kan meddela din e-postadress också på adressen toimisto@akiliitot.fi eller per tfn (09) 4270 1503.

Kom ihåg att rösta senast 24.2.2014 kl. 16! ■

AKIN TOIMINNANJOHTAJA VAIHTUU

Kirkon akateemiset AKIn hallitus on kokouksessaan 20.11.2013 myöntänyt Esko Jossakselle eron toiminnanjohtajan toimesta hänen omasta pyynnöstään. Ero tulee voimaan 1.9.2014 lukien.

Jossas siirtyy free lancer- ja konsulttitehtäviin. Toimi tulee julkisesti haettavaksi joulutammikuussa.

Laita KIRKKO SOIKOON -SEMINAARIT ensi vuoden koulutus- ohjelmaasi!

Kirkko soikoon -festivaali pidetään Helsingissä ensi maaliskuussa 19. kerran. Tämän jälkeen festivaali muuttuu biennaaliksi, joten 20. Kirkko soikoon -juhluvuotta vietetään vuonna 2016.

Tulevan Kirkko soikoon -tapahtuman voi liittää myös ensi vuoden koulutusohjelmaan. Festivaaliviikon 21.–30.3. kuluessa voi osallistua kolmeen eri seminaariin, jotka löytyvät kaikki Kirkon koulutuskalenterista.

Virikkeitä uuteen kirkkomusiikkiin

Seminaariviikon aloittaa maanantaina 24.3. kaksipäiväinen monipuolinen Virikkeitä uuteen kirkkomusiikkiin. Seminaarissa tutustutaan uusimpaan suomalaiseen kirkkomusiikkiohjelmistoon ja työskennellään sen parissa. Säveltäjä **Sven David Sandström** kertoo Ruotsin kirkon mittavasta koko kirkkovuoden kattavasta sävellystilauksesta ja sen toteutumisesta.

Paneelikeskustelussa muusikot ja kirkon vaikuttajat keskustelevalt jumalanpalveluksesta ja sen musiikin paikasta nyky-yhteiskunnassa. Seminaarin järjestävät Helsingin ja Espoon hiippakunnat, Helsingin seurakuntayhtymä, Kirkkomusiikin säveltäjät ry. Yhteistyökumppaneina ovat lisäksi Suomen Kirkkomusiikkiliitto, Sulasol ja SKUL.

Jumalanpalvelus ja estetiikka

Taideyliopiston akatemit sekä Hymnologian ja liturgiikan seura järjestävät Jumalanpalvelus ja estetiikka -seminaarin 26.–27.3. Musiikkitalon Organo-salissa. Seminaarissa tarkastellaan taiteen merkityksiä kristillisen jumalanpalveluksen kontekstissa. Lisäksi pohditaan liturgian elämyksellisyyttä musiikin, kirkkoarkkitehtuurin, visuaalisten taiteiden ja näyttämötaiteen näkökulmasta. Luennoitsijoina on joukko tunnettuja luterilaisen ja ortodoksisen kirkkotaiteen asiantuntijoita sekä taiteilijoita eri taiteenaloilta.

Seminaarin tarkoituksena on edistää liturgiikan, kirkkomusiikin ja kirkkotaiteen tutkimusta ja näistä aloista käy-

tävää keskustelua. Tapahtuma tarjoaa liturgiikan, kirkkomusiikin ja kirkkotaiteen tutkijoille, taidealojen opettajille sekä jatko- ja perusopiskelijoille oppiaineiden rajat ylittävän foorumin. Seminaarista vastaa Taideyliopiston Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin professori **Peter Peitsalo**.

"From Harlem to Helsinki" -gospelworkshop

Kolmannen seminaarin 28.–29.3. otsikko "Highway to Gospel" – gospel ja liturgia käsikädessä "From Harlem to Helsinki" –gospelworkshop kertoo jo olennaisimman seminaarin sisällöstä. Seminaarissa "mustan gospelin" evankelistana toimii ruotsalainen gospel-guru **Jonas Engström**. Seminaarin osallistujat ovat myös osana suurta päätöskonserttia, jonka runkona on Gospel Helsinki kuoro. Gospel-seminaarin tapahtumapaikkana on Helsingin Mikael Agricolan kirkko.

Kaikkiin seminaareihin liittyy osittain seminaarien teemoihin liittyviä iltakonsertteja huippuesiintyjiin. Myös Suomen Kanttori-urkuriliitto tulee olemaan mukana festivaalilla myöhemmin sovittavalla ohjelmalla.

Kirkko soikoon 2014 teemoja ovat muun muassa ruotsalainen musiikki ja uusi suomalainen kirkkomusiikki. Avajaisviikonloppuna 22.–23.3. kantaesitetään Kari Tikan uusi Judit-kamariooppera. Keskiviikosta 26.3. alkaen festivaali muuttuu vanhan musiikin tapahtumaksi. Esiintyjinä ovat Suomalainen Barokki-orkesteri (FIBO), Helsingin barokki-orkesteri (Hebo), Battalia-yhtye sekä lukuisia nimekkäitä suomalaisia kansainvälisen tason barokkimusiikinsolisteja ja yhtyeitä.

Festivaalin päävieraana on Eric Ericssons Kammarkör, joka esiintyy omassa a capella konsertissaan sekä päätöskonsertissa Carl Philipp Emanuel Bachin Matteus-passiossa yhdessä Helsingin Barokki-orkesterin kanssa. Festivaalin nettisivut avataan marraskuun kuluessa.

Lisätietoja: Kirkko soikoon -festivaalin taiteellinen johtaja **Jukka Ahokas**, 050-378 0687, jukka.ahokas@evl.fi. ■

Työsuojeluvaalit

Joko työpaikallasi on käyty työsuojeluvaltuutettujen vaalit? Vaalien aika on marras–joulukuussa. Työhyvinvoinnin edistämiseksi on tärkeää, että jokaisella työpaikalla on työsuojeluvaltuutettu. Lain mukaan kaikille vähintään kymmenen työntekijän työpaikoille on valittava työsuojeluvaltuutettu.

Jollei työsuojeluvaltuutettua ole vielä valittu, on aika tarttua toimeen. Työsuojeluvaltuutettuna voit vaikuttaa ja olla mukana rakentamassa entistä parempaa työhyvinvointia työpaikallasi ja sitä kautta parantaa työn tuloksellisuutta.

Työsuojelu työpaikoilla

Jokaiselle työpaikalle on työnantajan nimettävä työsuojelupäällikkö. Työntekijöitä ja toimihenkilöitä edustavat työsuojeluvaltuutettu ja kaksi varavaltuutettua on valittava työpaikoille, joissa on vähintään kymmenen työntekijää. Jos työpaikalla työskentelee vähintään 20 työntekijää, valitaan työsuojelutoimikunta.

Työsuojelupäällikkö

- työnantaja nimeää jokaiselle työpaikalle
- toimii työsuojelun yhteistoimintahenkilönä
- huolehtii työsuojelun yhteistoiminnan järjestämisestä ja kehittämisestä
- oltava asianmukaiset edellytykset tehtäväänsä.

Työsuojeluvaltuutettu

- työntekijöiden on valittava työsuojeluvaltuutettu ja kaksi varavaltuutettua työpaikalla, jossa työskentelee säännöllisesti vähintään kymmenen työntekijää
- työsuojeluvaltuutettu on työsuojeluasioissa työpaikan työntekijöiden edustaja
- osallistuu työpaikkatarkastuksiin
- kiinnittää huomiota työntekijöiden työn turvallisuutta ja terveellisyttä edistäviin asioihin
- oikeus saada tarpeelliset tiedot yhteistoiminnan hoitamiseen
- oikeus koulutukseen ja riittävään ajankäyttöön tehtävän hoitamista varten.

OIKAISU

Kanttorin viran hakeminen 1.6.2013 jälkeen

Cruxin numerossa 4/2013 kerrottiin kanttorin virantäyttöä koskevista kirkkolain muutoksista, jotka astuivat voimaan 1.6.2013. Uutisessa oli jäänyt mainitsematta, että seurakunnan ainoan kanttorin virkaa ei edelleenkaan voi lakkauttaa. Uutisesta saattoi myös saada väärän käsityksen kanttorin kelpoisuuksien määrittelystä. Kanttorin virkojen kelpoisuusehdot asettaa piispainkokous, ja seurakuntien tehtävänä on selvittää, ketkä hakijoista täyttävät kelpoisuusehdot kyseiseen virkaan. Seurakunnat ovat saaneet piispainkokoukselta ohjeet kelpoisuuksien tutkimiseen.

Kuva: Annamari Jokinen

KENESTÄ VUODEN KANTTORI 2014?

Suomen Kanttori-urkuriliiton hallitus valitsee Vuoden kanttori -palkinnon saajan. Alaosastot voivat lähettää perustellut ehdotuksensa Vuoden kanttoriksi liiton hallitukselle osoitettuna **10.3.2014** mennessä liiton toimistoon.

Aikaisemmat vuoden kanttorit ovat **Pekka Laakkonen, Martti Kilpeläinen, Kaj-Gustav Sandholm, Tiina Korhonen, Marjatta Hannula, Erkki Rajamäki, Osmo Jämsä, Leila Savolainen, Jari Piikki, Kaisa-Leena Harjunnmaa-Hannikainen, Heikki Ali-Löytty, Matti Oikarinen, Seppo Kirkinen, Marjaana Turunen ja Seppo Murto.**

Vuoden pappi on **PERHENEUVOJA PEKKA PUUKKO**

Vuoden papiksi 2013 valittiin pastori, perheneuvoja **Pekka Puukko**. Hän työskentelee perheneuvojana Jyväskylän seurakunnan perheasiain neuvottelukeskuksessa. Valinta julkistettiin Helsingissä 29.10.

Valinnan perusteluissa todetaan, että tänä vuonna haluttiin nostaa esiin perheneuvontatyötä tekevä pappi. Pekka Puukko on työskennellyt yli 15 vuotta kirkon perheneuvonnassa, jossa ihmisiä kohdataan parisuhteeseen, perheeseen ja henkilökohtaiseen elämään liittyvissä kysymyksissä.

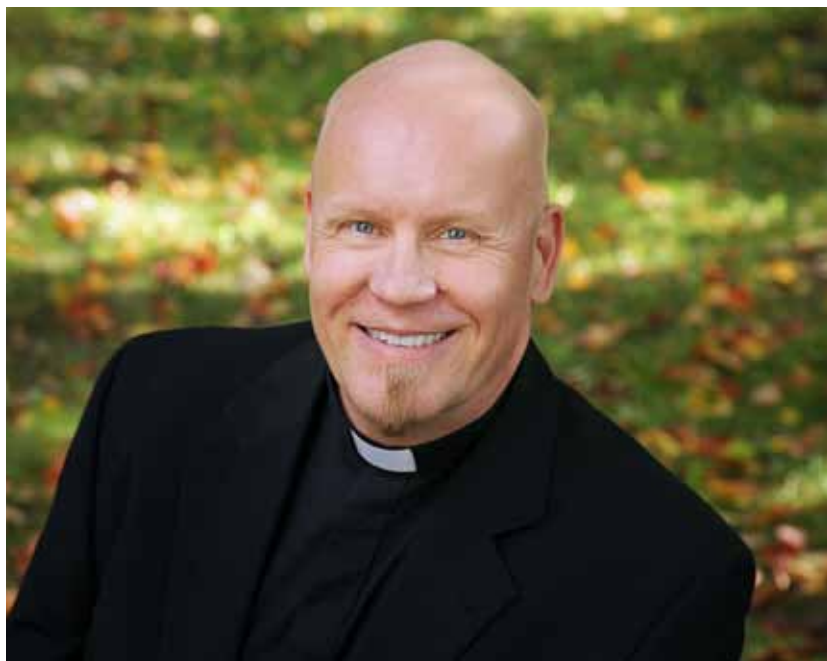
Puukkoa ehdotti vuoden papiksi Pappisliiton alaosasto Kirkon perheneuvonnan työntekijät. ”Hän on aidosti ihmisestä kiinnostunut perheneuvoja, joka osaa läsnäolon taidon. Kiireisen ja ohikävelevän kulttuurin keskellä

hänellä on arvokas taito nähdä ihminen, pysähtyä ja pysähdyttää.” Hänet tunnetaan kollegojen keskuudessa tavatavana keskustelijana ja lämpimänä ihmisenä, joka osaa antaa palautetta ja arvostusta muille.

Puukko näkee pappeutensa eduksi perheneuvontatyössä. ”Pappina liityn kirkon sielunhoidon pitkään perinteeseen. Siinä sielunhoitaja nähdään rinnalla kulkijana, ei hoitajana tai ihmisten parantajana. Käytän kaikkea terapeutista tietämystäni asiakkaan hyväksi, mutta näkökulma ihmisenä olemiseen on ensisijaisesti sielunhoidollinen. Olemme samalla tiellä asiakkaani kanssa.”

”Pappeus näkyy myös siinä, että hahmotan perheneuvontakeskustelut evankeliumin työnä. Kun ihminen kertoo

Kuva: Sari Muhonen

asioita, joissa hän kokee epäonnistuneensa ja tuntee syyllisyyttä ja häpeää, työntekijän hyväksyvä läsnäolo ja kuuntelu ovat armon julistusta silloinkin, kun sanaa armo tai Kristus ei mainita. Uusi alku ja toisenlainen elämä tulevat mahdolliseksi.”

Perheiden ongelmat monimutkaistuneet

Puukko kertoo perheiden ongelmien monimutkaistuneen viime vuosina. ”Aiemmin voitiin ehkä keskittyä johonkin yksittäiseen vuorovaikutuksen ongelmaan, vaikkapa puhumattomuuteen ja riitelyn vaikeuteen, mutta tänä päivänä on mietittävä perheen kanssa yhtä aikaa ratkaisuja väkivaltaan, talousongelmiin ja lasten hyvinvointiin. Tilanteiden monimutkaistuminen näkyy myös entistä tiiviimpänä yhteistyönä lastensuojelun kanssa.”

”Kirkon perheneuvonnassa kaksi tavallisinta tulonsyytä ovat vuorovaikutusongelmat ja erokysymykset. Koko maan tasolla kolmannella sijalla on elämänvaihekriisit. Jyväskylän perheasiainneuvottelukeskuksesta olemme usean vuoden ajan kehittäneet parisuhdeväkivallan hoitoa, ja se onkin meillä kolmanneksi yleisin syy avun hakemiseen. Neljänneksi yleisin syy on uskottomuus.”

”Suurimmat asiakasryhmät meillä Jyväskylässä ovat iältään 30–40-vuotiaat ja 40–50-vuotiaat. Tämä aika on useimmille aktiivista perhe-elämän aikaa, ja siksi parisuhteen kysymyksetkin ovat pinnassa. Kolmekymppisten perhe-elämää leimaa kokemus ajan riittämättömyydestä ja lasten tarpeiden meneminen parisuhteen edelle. Myöhemmässä vaiheessa lasten lähtö kotoa nostaa parisuhteen kysymykset uudelleen tarkasteltavaksi.”

Pekka Puukko on syntynyt Jyväskylässä 1964. Hän on valmistunut

Haastettu johtaminen, selviytyvä johtaminen

KIRKOLLISEN JOHTAMISEN FORUM

30.–31.1.2014

Helsinki
Congress
Paasitorni,
Helsinki

Kirkollisen johtamisen forum on ainoa kirkollisen johtamisen valtakunnallinen tapahtuma ja markkinoiden edullisin esimies- ja johtamiskoulutus.

Vuoden 2014 teemoina mm.:

- > *Millaiseen maailmaan ja Suomeen olemme matkalla?*
- > *Haastettu johtaminen — tulevaisuuden johtaminen*
- > *Vapaaehtoistoiminnan johtaminen*
- > *Supistuvan talouden mahdollisuudet*
- > *Tulevaisuuden kirkko ja johtaminen*

Puhujina mm. **Tuomo Alasoini, Päivi Husman, Vesa Vihriälä, Tapio Luoma, Antti Pentikäinen, Päivi Lipponen, Henrietta Grönlund, Teemu Laajasalo ja Hanna Salomäki.**

Tapahtuma on tarkoitettu kaikille johtamis- ja esimiestyötä tekeville kirkon piirissä. Tutustu ohjelmaan: seurakuntaopisto.fi/agricola

Ilmoittautumiset: 10.1.2014 mennessä www.seurakuntaopisto.fi/agricola ♦ **Lisätiedot:** Raimo Turunen, raimo.turunen@seurakuntaopisto.fi, p. 040 572 5111. ♦ **Hinta:** Kirkkopalvelujen jäsenyhteisöt 320 €, muut 400 €, ilmoittautumisaajan jälkeen jäsenet 370 €, muut 460 €. ♦ **Majoitus:** Osallistujat varaavat majoituksen erikseen. Majoituskiintiö hotelli Scandic Paasissa, varattavissa 15.10.2013 alkaen ja 15.1.2014 mennessä: www.scandichotels.fi varaustunnus BKIR300114 (varaukset vain verkossa).

Järjestäjät: Kirkon akateemiset AKI r.y.
Kirkkohallitus, Seurakuntaopisto, Kirkon alat ry,
Kirkon hallintovirkamiehet KiHV ry

seurakuntaopisto.fi

teologian maisteriksi Helsingin yliopistosta 1993. Papiksi hänet vihittiin Helsingissä vuonna 1994. Nykyisessä tehtävässään Jyväskylän seurakunnan perheasiain neuvottelukeskukseen perheneuvojana hän on työskennellyt vuode-

sta 1997. Sitä ennen hän toimi seurakuntapappina Petäjävedellä ja Espoonlahden seurakunnassa. Perheneuvojan erikoistumiskoulutuksen lisäksi hänellä on pari- ja perheterapeutin, työnohjaajan ja organisaatiokonsultin pätevyys. ■

PAPISTON PÄIVÄT 30.9.-1.10.2014

Valtakunnalliset Papiston päivät järjestetään Jyväskylän Paviljongissa 30.9.-1.10.2014. Päivien teema rakentuu pappislupauksen ympärille. Ohjelma koostuu yhteisistä osioista ja kanavista.

Tule Jyväskylään pohtimaan, mitä tuli luvattua (pappislupauksessa), kohtaamaan kollegoita, virkistymään ja saamaan uutta potkua työhön! Ilmoittautuminen päiville alkaa ensi keväänä. Seuraa postiasi! ■

AKIPEDIA

VIRANHAKUJEN JULKISUUS

Koska tuomiokapitulit eivät enää julkaise kanttorin viranhakuja koskevia tietoja, kysyin suoraan eräästä seurakunnasta, ketkä ovat hakeneet siellä auki olevaa kanttorin virkaa. Seurakunnasta ilmoitettiin, että viranhakijat on päätetty pitää salaisina. Eivätkö viranhakijoiden tiedot enää ole julkisia?

Hakemus seurakunnan virkaan on luonteeltaan viranomaiselle asian käsittelyä varten toimitettu asiakirja, ja se on pääsääntöisesti julkinen. Kelle tahansa on pyydettyä annettava hakemusten julkiset tiedot, joita ovat hakijan nimi, ikä, työkokemus ja kelpoisuus.

Hakemuksessa saattaa kuitenkin olla tietoja, jotka ovat julkisuuslain tai yksityisyyden suojaa koskevan lain nojalla salassa pidettäviä. Tällaisia ovat esimerkiksi tiedot hakijan terveydentilasta, yhdistys- tai harrastustoiminnasta tai perhe-elämästä.

Lähetä oma kysymyksesi os. edunvalvonta@akiliitot.fi

Teologinen symposium – KIRKKO MYRSKYN SILMÄSSÄ

Karjalan teologinen seura järjestää 25.–26.2.2014 Itä-Suomen yliopistolla Joensuussa teologisen symposiumin teemalla ”Kirkko myrskyn silmässä”. Jo viidettä kertaa järjestettävä tieteellinen symposium kokoaa yhteen suuren yleisön ja alansa asiantuntijat keskustelemaan kirkkojen nykypäivänä kohtaamista haasteista.

Symposiumissa kuullaan puheenvuoroja muun muassa kirkon yhteiskunnallisesta asemasta, kristinuskon uusista tulkinnoista sekä kirkkojen ja julkisen keskustelun suhteesta.

Asiantuntijoiden pitämien esitelmien lisäksi symposiumin molempina päivinä on tänä vuonna kanavatyöskentely, jossa on mahdollista keskustella ajankohtaisista aiheista. Kanavissa pohditaan muun muassa seuraavia teemoja: kirkko ja seksuaalisuus, kirkot ja koulujen uskonnonopetus sekä kirkko ja puolueet. Symposiumin ohjelma, ilmoittautumisohjeet sekä muu ajankohtainen informaatio löytyvät seuran internet-sivuilta: www.karjalanteologinenseura.fi. ■

KIRKKOMUSIIKKI-LEHDEN JA KOTIMAA-LEHDEN YHTEISTYÖ ALKAA

Kirkkomusiikki-lehti ja Kotimaa-lehti ovat solmineet yhteistyösopimuksen. Sopimuksen mukaan osa Kirkkomusiikki-lehden numeroista ilmestyy Kotimaa-lehden liitteenä. Ensimmäinen yhteistyönumero ilmestyy 12. joulukuuta.

Kirkkomusiikki-lehti on maamme vanhin yhtäjaksoisesti ilmestynyt musiikkialan julkaisu. Se perustettiin vuonna 1925 Suomen Kanttori-urkuriliiton jäsenleheksi. Myöhemmin julkaisijatahoiksi liittyivät Suomen Kirkkomusiikkiliitto ja Seurakuntien lapsityön keskus. Nykyään Kirkkomusiikilla ei ole jäsenlehden asemaa, mutta julkaisijatahot haluavat lehden

jatkavan kirkon musiikin pää-äänenkannattajana.

Yhteistyöllä Kotimaa-lehden kanssa tavoitellaan Kirkkomusiikille laajempaa lukijakuntaa ja kirkon musiikkitoiminnalle lisää näkyvyyttä ja painoarvoa. Kirkkomusiikin päätoimittajana jatkaa kanttori **Sakari Vilpponen** ja lehden toimituksellisesta linjasta päätetään itsenäisesti.

Lehden vuosittaisesta kuudesta numerosta kolme julkaistaan edelleen erillisenä lehtenä. Lehden ulkoasu muuttuu uudistuksen yhteydessä tabloid-kokoon. Yhteistyösopimus on solmittu kokeiluluontoisesti vuoden mittaiseksi. ■

ILMOITA SÄHKÖPOSTI- OSOITTEESI LIITTOON

- saat vaali-infon
sähköpostiisi

Mikäli et ole saanut liiton uutiskirjettä, voi sähköpostiosoitteesi on väärin jäsenrekisterissämme. Voit päivittää sähköpostiosoitteesi ja muutkin jäsentietosi liiton kotisivuilla osoitteessa www.akiliitot.fi kohdasta Jäsentietojen muutos ja ilmoittautuminen tilaisuuksiin. Työnantajan muutos täytyy aina itse ilmoittaa liittoon!

Pappisliiton opintomatka ROOMAAN 22. – 29.4.2014

Pappisliitto ja Naisteologit järjestävät huhtikuussa opintomatkan Roomaan. Opintomatka on Naisteologien 80-vuotisjuhlamatka, jolloin Roomaan tutustuessa otetaan huomioon naisnäkökulma. Myös miehet ovat lämpimästi tervetulleita matkalle!

Opintomatkan teemana on luostarilaitos. Rooman kohteiden lisäksi teemme päiväretken Subiacoon ensimmäisen benediktiiniläisluostarin syntymäpaikkaan ja Casamariin, joka puolestaan edustaa sisterssiläistä sääntökuntaa. Ohjelmassa on myös retki Assisiin Pyhän Fransiscuksen jalanjäljille.

Matkan hinta on noin 1350 euroa. Matkalle voivat osallistua Pappisliiton jäsenet puolisoineen sekä Kanttori-urkuriliiton jäsenet, jos tilaa jää. Matkaa varten on mahdollista saada liiton apuraha.

Matkanjohtajina ovat Naisteologit ry:n puheenjohtaja **Soili Juntumaa** ja apulaistoiminnanjohtaja **Merja Laaksamo**. Ilmoittaudu matkalle tammikuun loppuun mennessä sähköisesti AKIn kotisivuilla. Voit myös ilmoittautua puhelimitse 09 4270 1515 tai sähköpostitse heli.meinola@akiliitot.fi. Lisätietoja Merja Laaksamo puh. 050 5423 664 tai merja.laaksamo@akiliitot.fi. ■

Kulutuskritiikin virsiä?

PANU PIHKALA

TUTKIJA, PASTORI, HELSINKI

Jouluostosten ja alennusmyyntien aikaan kristitty miettii, tarjoaako virsikirja profetallista kritiikkiä tällaista kulutusjuhlaa vastaan. Löytyyhän sitä, mutta ongelmaksi muodostuu tuomion lausuminen saman tien kaikelle maanpäälliselle.

Sivistyneessä kuluttamisessa ei ole mitään pahaa, päinvastoin. Kestävällä tavalla tapahtuva palvelujen hankkiminen on yhteiskunnan perusta. Ongelmana nykyään on, että hyödykkeiden valmistus ja kulutus ovat molemmat kestävättömiä. Ihmiskunta ylikuluttaa luonnonvaroja ja sitoo itsensä uusien tavaroiden hankkimiseen, kun todellinen onni on aivan toisaalla.

Yksi virsikirjan jyrkimmistä säkeistöistä turhuuden tavoittelun suhteen on 605:5

Voi turhan turhaa hyörintää, / tyhjiksi siinä jäämme! / Voi onnen, maineen etsintää, / kiireistä elämäämme! / Kuolema meille voitto on / ja pääsy alta ahdingon, / surusta riemuun suureen.

Säkeistön alku kiteyttää ihmiskunnan traagisen tilanteen. Eräät vanhat virret tekevät tämän kaikista pysäyttävimmän: myös virsi 605 juontaa juurensa aina 1600-luvun loppuun. Toinen vanha ja pysäyttävä ihmiselon

ailahteluveden kuvaus on virsi 598, jossa annetaan kyytiä kaikille yleisimmille epäjumalille: suosiolle, omaisuudelle, kunnialle, vallalle.

Aineellisellakin elämällä on arvo

Kumpakaan näistä virsistä en muista koskaan kuulleen laulettavan missään. Se on sääli, sillä niissä on sellaista toisuuden voimaa, joka pysäyttää ja käy yhä harvinaisemmaksi nykyajassa.

Samalla virsissä on iso ongelma. Ne maksavat turhan kovan hinnan profetallisesta kritiikistään, sillä ne samalla mustaavat käytännössä kaiken maanpäällisen elämän. Virsi 605 alkaa: ”Kun täältä kerran erkanen, sen katson voitokseni.” Taustalla varmaankin kajastelevat myös Paavalin koskettavat sanat vankilasta Filippi-läiskirjeessä, mutta edes Paavali ei tuominnut kaikkea maanpäällistä.

Kristinuskolla on vahva viesti kulutuskulttuurille, mutta tuota viestiä

ei saisi hallita ajatus siitä, että vasta kuoleman jälkeen on hyvää luvassa. Nykyihminen on aivan oikeassa siinä intuitiivisessa varmuudessaan, että myös maanpäällisellä elämällä täytyy olla arvo. Kristinuskon näkökulmasta kyse on siitä, että Jumala on valinnut elämän muodoksi aineellisuuden ja vieläpä sanonut sitä hyväksi asiaksi. Jeesuksen tulo ihmiseksi, aineelliseksi luomakunnan olennoksi vahvistaa tätä sanomaa. Kristityillä on tärkeä tehtävä jakaa toisten iloja ja suruja maan päällä: perimmäinen tähtäyspiste on iankaikisuudessa, mutta maailmasta ei pidä yrittää irrottautua liikaa.

Kuka kirjoittaisi sellaisen kulutuskriittisen virren, mikä samalla tunnustaisi maanpäällisen elämän arvon? Jykeville kuolevaisuusvirsille on paikkansa, ja toivottavasti niitä lauletaan enemmän, mutta tasapainoisempia sanoituksia kaivataan. ■

NELJÄNNESVUOSISATANI

TAINA MANNINEN

VT. KIRKKOHERRA,
TAIVALKOSKEN SEURAKUNTA

Pappisvihkimyksestäni tuli Pyhäinpäivänä kulu-neeksi jo 25 vuotta. Olo on vähän nostalginen ja on tarve koota joitakin itselleni kirkastuneita asioita matkan varrelta. Ensimmäinen esimieheni oli viisas paimen. Häntä kiitän hyvistä ja merkittävistä sanoista, joita olen saanut jakaa myös eteenpäin. Hän rohkaisi minua nuorta pappia vielä niin tyhjän kalenterin äärellä rukoilemaan ja lukemaan; lukemaan kirjoja ja ihmisiä. Erityisesti ihmisiä, ”heistä sinä opit eniten, kulje silmät ja korvat avoimena ja pysähdy, kun on sen aika”. Luottamus rakennetaan juuri näin; ihmiseltä ihmiselle, kuulolla pitää olla, kohtaaminen ja toisen vakavasti ottaminen on aina arvokasta. Hiljaisten itkujen äänen kuuleminen vaatii pysähtymistä.

Kokeneet kollegat muistuttivat, että pappeus on palveluvirka. Oma tahtoakin tarvitaan ja oman tien suunnittelua, mutta ensin on seurakunnan kutsu ja siihen vastaaminen omalla paikalla. Papin tulee seistä pystyssä päin ihmisten edessä, mutta Jumalan edessä ollaan polvillaan.

Asenne on kaiken A ja O. Kaikkea ei voi tehdä, kaikkea ei osaa ja kaikkeen ei edes tarvitse ryhtyä, mutta miten tehtävänsä suhtautuu ja sen hoitaa, se on ammattitaitoa parhaimmillaan. Innostuminen ja innostaminen ovat yhteistyön suola. Tätä ilmapiiriä kirkkomme tarvitsee. Tymeät ja ikävätkin asiat tulevat vastaan, niitä ei voi ohittaa. Vääryyden edessä ei saa alistua, on puolustettava sitä, minkä näkee oikeaksi. Jos asiassa on itse ollut väärässä, on sekin myönnettävä ja katsottava uusia mahdollisuuksia luottavaisin mielin.

Kaiken keskiössä on yhteinen jumalanpalvelus. Minä en ole samanlainen kuin viime vuonna saati edellisinä vuosikymmeninä, vuodenaajat ympärilläni vaihtuvat ja kirkkovuoden juhlat rytmittävät elämääni. Pyhien tekstien toisto hoitaa ja ravitsee. Kirkon aarre on pyhäpäivän messu, siellä on Jumalan läsnäolo, kun kohtaan Kristuksen leivässä ja viinissä. Messu on syvimmiltään yhteyttä Jumalaan ja yhteyttä toiseen ihmiseen. Me joudumme

koko ajan olemaan herkinä sille, että saamme tuon yhteyden toiseen ihmiseen; siihen tarvitsemme kekseliäisyyttä ja uusia avauksia. Jumala on joka tapauksessa paikalla. Kikkailu ei kuulu jumalanpalveluselämään. Ihmettelylle pitää jättää tilaa. Ihmettelyn taito lienee yksi suurimmista lahjoista.

Kaiken myllerryksen, epävarmuuden ja pelon keskellä haluan luottaa hyvyyteen ja kauneuteen. Se on joskus koetuksella. Mutta toistan sitä itselleni niin, että se tuntuu. En voi kuin ihailla niitä ihmisiä, jotka kohtuuttomien paineiden ja surujen keskellä ovat jaksaneet uskoa tulevaisuuteen ja valavat toisiinkin selviämisen henkeä. Tällainen on Suomen vanhin saman suvun omistuksessa oleva Jalavan kauppa Taivalkoskella, joka lokakuussa vietti 130-vuotista taivaltaan. Jo viides sukupolvi astuu remmiin, ja kauppa ei todellakaan ole museo, vaan kauppa, joka toivottaa asiakkaansa tervetulleeksi yhä edelleen. Tässä on hieno esimerkki sitoutumisesta.

Kun katselen taaksepäin, totean että papin työ ei ole pikavoittojen hankkimista, sitä kvartaalitaloutta, johon liike-elämässä voidaan ajautua kovan paineen alla. Papin työ on juurevaa ja kestävää uskollisuutta ihmisille ja Jumalalle. Määränpää on iankaikkisuudessa, joten pieni häivähdyks täm ä ihmisen osa on. ■

”Kirkon aarre on pyhäpäivän messu, siellä on Jumalan läsnäolo, kun kohtaan Kristuksen leivässä ja viinissä.”

Kuva: Tuija Hyttinen

"Pohjois-Saksan suomalaisten pappina jouduin nopeasti oppimaan, että olen seurakuntien ja seurakuntalaisten palvelija. Maassa jo pitkään olleet suomalaiset tiesivät oman paikkansa ja arvonsa", kertoo Aulikki Mäkinen.

Ulkosuomalaistyössä seurakunta SAI SYVEMMÄN MERKITYKSEN

AULIKKI MÄKINEN

KIRKKOHERRA, MÄNNISTÖN SEURAKUNTA

Unelmasta se lähti. Unelmasta nähdä maailmaa. Oppia vieras kieli hyvin. Sukeltaa sisälle toisenlaiseen kirkkoon ja yhteiskuntaan. Ja sitä kaikkea myös sain yhdentoista Saksassa viettämäni vuoden aikana. Lähteminen kannatti, vaikka välillä matkalla oli mutkiakin ja paluu Suomeen kivulias. Kaiken kaikkiaan ajattelen saaneeni paljon enemmän kuin lähtiessäni osasin odottaa.

Oma tieni ulkosuomalaispapiksi kulki ehkä epätavallista reittiä. Olin aina ollut kiinnostunut Saksasta ja ollut siellä töissä pari kesää. Myös graduni kirjoitin Berliinissä ja kävi niin kuin monelle sen ikäiselle käy. Rakastuin ja menin naimisiin saksalaisen miehen kanssa. Kahden kulttuurin ja kahden teolo-

gin avioliitossa oli mietittävä, minne asettuisimme.

Kun Pohjois-Saksan suomalaisen papin virka tuli yllättäen auki, hain sitä. Ja yllätyksekseni sen sain, vaikka olin vihreä ja kokematon. Saksan suomalaiset kollegat kannustivat. He kyllä auttaisivat ja opettaisivat minulle papin työn. Ja sen he tekivätkin. Heidän kauttaan

kasvoin papputeen ja työhön. Monet heistä olivat minulle mallina ja peilinä siitä, millaista on olla pappi – ja suomalainen pappi ulkomailla.

Seurakuntien ja seurakuntalaisten palvelija

Vastuullani oli viisi seurakuntaa ja Pohjois-Saksan alueella olevat suomalaiset,

yhteensä noin 3 000 seurakuntalaista. Jumalanpalveluksia pidettiin suurimmissa seurakunnissa kerran kuussa, pienemmissä 4 - 6 jumalanpalvelusta vuodessa. Lisäksi huolehdin toimituksista, kävin lasten suomen kieltä ylläpitävissä kielikouluissa, pidin rippikoulua ja olin mukana alueeni nuorisotyössä, vedin seurakuntailtoja ja matkoja, jututin ihmisiä. Tein siis melko tavallista peruspapin työtä laajalla alueella.

Pappina jouduin nopeasti oppimaan, että olen seurakuntien ja seurakuntalaisten palvelija. Maassa jo pitkään olleet suomalaiset tiesivät oman paikkansa ja arvonsa. Papit tulivat ja papit menivät, mutta seurakuntalaiset säilyivät. He muodostivat toiminnan rungon, keräsivät toimintaan tarvittavan rahan ja kokosivat yhteen alueen suomalaiset. Ilman heitä seurakuntia ei olisi ollut. Heidän kanssaan piti osata toimia ja luovia ja myös johtaa, mutta kuunnellen ja arvostaen. Pappuus tai virka ei sinänsä luonut työntekijälle vahvaa asemaa. Seurakuntien ja seurakuntalaisten kunnioitus oli lunastettava omalla työllä.

Samalla työhön liittyi valtava vapaus. Kaikkea sai kokeilla ja tehdä, kunhan seurakuntalaiset olivat tyytyväisiä. Kokeilimme erilaisia messuja. Viikonloppuleirien teemat olivat mitä moninaisimpia. Joku suomalaiskollega järjesti matkoja jääkiekko-otteluihin. Ja Hannoverin seurakuntaneuvosto alkoi aina lasillisella kuohuviiniä, mikäli oli jotain juhlimisen aihetta. En muista noina vuosina yhtään kertaa, ettei olisi ollut. Aina oli jonkun syntymäpäivä, lapsi oli tullut kylään, oli käyty Suomessa tai muuten vain puutarha oli kukkinut kesällä kauniisti.

Osa paikallista kirkkoa

Työn kannalta oli tärkeää olla myös osa paikallista kirkkoa. Oli opettavaista istua mukana rovastikunnan pappeinkokouksessa, seurata kollegojen murheita tavallisessa seurakuntatyössä, kuunnella säästötoimista ja

seurakunnan yhdistymisistä aikana, jolloin Suomessa ei niistä vielä puhuttu lainkaan. Paikallinen maakirkko otti minut mukaan myös omiin koulutuksiinsa. Koulutuskalenteri oli täynnä erilaisia vaihtoehtoja, myös sellaisia, joita oma kirkkomme ei tarjota.

Näin syntyi verkosto, josta oli paljon hyötyä. Aina joku kollega osasi auttaa, jos tarvittiin apua. Samalla kielitaito karttui ja pappeuteen ja teologiaan tuli uusia sävyjä. Asiat eivät olleet enää mustavalkoisia, vaan ajattelu syveni. Suomalainen seurakunta ja suomalaispapit olivat myös osa ulkomaalaisseurakuntien verkostoa. Vaikka taustat ja tunnustuskunnat olivat erilaisia, ulkomaalaisuus toi myös yhteisiä kysymyksiä. Samalla näki, miten etuoikeutetussa asemassa suomalaiset seurakunnat olivat. Maailma ympärillä laajeni.

"Papit tulivat ja menivät, mutta seurakuntalaiset säilyivät."

Ulkomailla oppii

Palattuani takaisin Suomeen mietin usein, mitä maailmalta opin. Ymmärsin, että laadukasta työtä voidaan tehdä hyvin erilaisissa rakenteissa, pienissä ja suurissa yksiköissä, jopa laajalla alueella. Kauniit seurakuntien rakennukset ovat iso apu, mutta pienemmilläkin tiloilla tullaan toimeen ja kauneutta voi luoda ympärille monin tavoin. Toisaalta opin jotain esteettisyyden merkityksestä. Kauniiksi somistetut huoneet ja pienet yksityiskohdat luovat viihtyvyyttä ja kertovat sanomastamme jotain selaista, mitä sanat tai musiikki eivät yksin voi saada aikaan. Ehkä tätä voi sanoa kokonaisvaltaisuuden ymmärtämiseksi.

Saksalainen kulttuuri on hyvin keskustelevala ja kantaa ottava. Ihmisen mie-

lipiteitä kunnioitetaan ja aitoa dialogia arvostetaan. Ykseys ei perustunut sille, että asioista ajateltiin samalla tavoin. Sen sijaan aito kuuntelu ja vuoropuhelu rakensivat ykseyttä yli mielipide- ja tulkintarajojen. Myös teologinen keskustelu oli moninaista, ja kirkon kirjakauppojen hyllyiltä löytyi hyvin erilaista kirjallisuutta ja aineistoa seurakunnan käyttöön. Kontekstuaalisuutta arvostettiin, samoin omaa luovuutta ja teologista osaamista. Suomeen palattuani kesti vuosia ymmärtää ja hyväksyä, miten yhtenäiskulttuurinen oma kirkkomme on.

Ulkosuomalaistyössä myös seurakuntalaisuuden rooli korostuu. Vapaaehtoisten kanssa on opittava toimimaan ja heitä arvostamaan. Muuten siinä työssä ei voi onnistua. Vahva vapaaehtoistoiminta merkitsee paitsi ihmisten jatkuvaa rekrytointia, myös ihmisten kiittämistä ja näkyväksi tekemistä. Konflikteja ei pidä pelätä. Ne on tehty selvitettäväksi. Koska ulkosuomalaistyössä ei voinut piiloutua virkakirkon tai viran taakse, seurakunta sai syvemmän merkityksen. Me olimme seurakunta.

Paluu Suomeen

Itselleni vuodet ulkomailla olivat hyviä vuosia. Mutta tiedän, että kaikille ne eivät ole. Hyppy suomalaisesta seurakuntalämästä hyvin vapaaseen ja maallikkovetoiseen seurakuntatodellisuuteen voi olla myös ahdistavaa ja vaikeaa. Puutteellinen kielitaito saa tuntemaan itsensä avuttomaksi ja puolinaiseksi. Silti lähtö kannattaa. Palattuani ei ole enää sama ihminen kuin lähtiessään oli.

Joskus mietinkin, miksi kirkkomme ei ole laajemmin kiinnostunut siitä tietotaidosta, joka ulkomailla työtä tehneillä on. Heiltä olisi paljon opittavaa, vaikka asioita ei voikaan suoraan siirtää kirkosta toiseen. Ulkomailla oppii, että paratiisia ei ole missään maan päällä, ei omassa kirkossamme, eikä muiden. Mutta jakaen eri kirkkojen yhteistä hyvää, voimme aukaista uusia ikkunoita tulevaan. ■

Eurooppalainen näkökulma KANTTORINA LEIPZIGISSA

MINNA RAASSINA

JOHTAVA KANTTORI (A), SAVONLINNAN SEURAKUNTA

Työskentelin kanttorina Leipzigissa yhteensä puolentoista vuoden ajan jatko-opintojeni jälkeen vuosien 2005–2006 aikana. Entisen Itä-Saksan kirkkovastaisen politiikan jäljet olivat ja ovat edelleen selkeästi nähtävissä. Seurakuntien toiminnassa vapaaehtoistyö on välttämätöntä. Viranhaltijoita on vähän ja virat ovat hyvin usein osa-aikaisia.

Ensimmäisessä työpaikassani Thonbergin seurakunnassa ehdin työskennellä kaksi kuukautta helmimaaliskuussa 2005. Työaikani oli 13,25 % kokonaistyöajasta. Työtehtäväni olivat pyhäpäivien jumalanpalvelukset sekä viikoittainen puolentoista tunnin mittainen kirkkokuoroharjoitus.

Huhtikuussa 2005 aloitin noin 1500-jäsenisen Großschocherin seurakunnan C-kanttorin viran äitiysloman sijaisena. Työaikani oli 50 % kokonaistyöajasta. Tehtäviini kuuluivat jumalanpalvelusten lisäksi kirkkokuoron, vaskiyhtyeen ja kahden lapsikuoron johtaminen. Maanantaisin pidin pienempien lasten kuoron ja kirkkokuoron harjoitukset. Torstaisin harjoitin ensin iltapäivällä isompien lasten kuoroa ja illalla vaskiyhtyettä. Perjantaisin ja lauantaisin ei yleensä ollut työtehtäviä, sunnuntaisin ja muina pyhäpäivinä yksi tai joskus harvoin kaksi jumalanpalvelusta.

Tiistai-iltapäivisin pidin lisäksi sisarseurakunta Knauthainin lapsikuoron harjoitukset toimituspalkkiota vastaan.

Kanttorin tiukka työaika

Kanttorin työajan käytöstä Saksin maakirkossa on voimassa sopimus, jonka mukaan 40 % työajasta täytyy käyttää varsinaisiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin. Loput 60 % työajasta on käytettävissä harjoittelemiseen, muuhun valmistautumiseen ja järjestelyihin. Näin ollen laskennallisesta kahdestakymmenestä viikkotyötunnista minun piti käyttää kahdeksan jumalanpalveluksiin, musiikkiryhmien harjoituksiin, työntekijäkokouksiin ja muihin seurakunnan tilaisuuksiin (joita oli vähän). Työaikani oli kutakuinkin sopimuksen mukainen. Jokaviikkosisä toiminnassa kolme kuoroharjoitusta kestivät yhteensä kolme tuntia, vaskiyhtye (90 minuuttia) ja jumalanpalvelus

tekivät noin kolme tuntia lisää. Silloin tällöin pidetty toinen sunnuntaijumalanpalvelus, työntekijäkokoukset keran kuukaudessa ja itse järjestämäni iltamusiikit täyttivät lopun vaaditusta työajasta. On selvää, että ne 60 % tuli vaivatta käytettyä valmistautumiseen, ohjelmistovalintoihin, tiedottamiseen ja harjoitteluun.

Kirkollisia toimituksia työtehtäviini kuului vähän. Siviilihautaukset ovat yleisiä myös kirkon jäsenille. Hautaus-toimistoilla on paljon valtaa. Musiikkiäänitteiden käyttö on yleistä.

Vuoden aikana oli vuosiloman lisäksi mahdollista pitää neljä vapaata viikonvaihdetta.

Konserttitoiminta kannatus-yhdistyksen hallussa

Großschocherin seurakunnan konserttitoiminnan organisoi kirkkorakennuksen tukiyhdistys (Verein zur Förderung und

"Seurakuntien rahalliset resurssit kirkkomusiikkityöhön olivat vähäiset."

Erhaltung der Apostelkirche Leipzig Großschocher – Windorf e.V.). Vuoden aikana järjestettiin yleensä neljä konserttia. Usein esiintymään kutsuttiin improvisaatiovirtuoosi **Matthias Eisenberg**. Maineikas, takavuosina Länsi-Saksan puolelle loikannut urkuri piti Großschocherissa hyväntekeväisyyskonsertin vuosittain ja houkutteli noin 400-paikkaisen kirkon lähes joka kerta täyteen. Myös muilla konserteilla saatiin yleensä hyvin lisävaroja kirkkorakennuksen kunnossapitoon.

Monipuolistaakseni seurakunnan säännöllistä musiikkitoimintaa käynnistin kirkkoon kuukauden ensimmäisenä perjantaina pidettävän iltamusiikkien sarjan 2.12.2005. Tilaisuuksiin oli vapaa pääsy. Uloskäynnillä kerättiin kolehti seurakunnan kirkkomusiikkityön hyväksi. Ensimmäisessä iltamusiikissa laulettiin kauneimpia joululauluja. Toteutus sai muilta osin kiitosta, mutta "Stille Nachtia" (Jouluyö, juhlayö) ei olisi sopinut laulaa ennen joulua. Olin rehellisestä palautteesta kiitollinen ja toki jälkeinpäin ymmärsin asian. Iltamusiikkien sarja jatkui kuukausittain eri teemojen ympärille rakennettuina.

Musiikkityöllä niukat määrärahat

Seurakuntien rahalliset resurssit kirkkomusiikkityöhön olivat vähäiset. Vuoden ajalle käytettävissäni oli talousarvion määrärahoja ainoastaan 200 euroa nuottien hankintaan. Tietenkin seurakunta maksoi toimituspalkkiot sijaisille vapaa- ja lomapäivinäni. Iltamusiikkivieras laitto musiikkityön kolehtiin keskimäärin euron. Kun kävijöitä iltamusiikeissa oli yleensä noin 50, kertyi näistä roposista olosuhteisiin nähden jopa merkittävä lisäraha.

Suomalaiset seurakunnat Saksassa

Saksassa työskentelee Hampurin merimieskirkon papin lisäksi viisi suomalaista pappia. Minulla oli ilo tutustua Hannoverin **Aulikki Mäkiseen** ja Berliinin **Maija Jalassiin**. Vierailin kanttorina heidän järjestämässään suomenkielisissä jumalanpalveluksissa ja tapasin näillä matkoilla maanmiehiämme. Omassa kotikaupungissani ei muita suomalaisia juuri ollut. Itse kuuluin Dresdenin suomalaiseseen seurakuntaan ja asuin Leipzigissa yhteensä seitsemän vuotta. Tänä aikana kaupungissa asui tietääkseni vain viisi muuta suomalaista. ■

TILASTOTIETOA (31.12.2012)

Leipzigin evankelisluterilaiset seurakunnat kuuluvat Saksin maakirkkoon.

Saksissa on 4 050 204 asukasta, joista 763 725 eli 18,19 % kuuluu evankelisluterilaiseen kirkkoon.

Leipzigin 520 838 asukkaasta evankelisluterilaisen kirkon jäseniä on 70 850 eli 13,60 %.

lähteet:

- <http://www.statistik.sachsen.de/html/426.htm>
- http://www.evks.de/landeskirche/zahlen_und_fakten/index.html
- [http://statistik.leipzig.de/\(S\(odtyxqis5s2hn0ukuajp1v45\)\)/stat-city/table.aspx?cat=2&rub=1&obj=0](http://statistik.leipzig.de/(S(odtyxqis5s2hn0ukuajp1v45))/stat-city/table.aspx?cat=2&rub=1&obj=0)
- Ev.-Luth. Landeskirche Sachsens; Regionalkirchenamt Leipzig, sähköposti 15.10.2013)

lähde: http://www.evks.de/doc/3.8.3_VertretungsdienstEntgeltVO.pdf

Saksin maakirkossa sijaiskanttoreille maksettavat toimituspalkkiot ovat suomalaisesta näkökulmasta vaatimattomia:

PÄTEVYYS:	A	B	C	D	Ei pätevyyttä
PÄTEVYYS:	40,00 €	40,00 €	28,00 €	25,00 €	21,00 €
KIRKOLLISET TOIMITUKSET	32,00 €	27,00 €	22,00 €	20,00 €	21,00 €
KIRKOLLISET TOIMITUKSET	24,00 €	20,00 €	17,00 €	15,00 €	13,00 €
KUOROHARJOITUSTUNTI	32,00 €	27,00 €	17,00 €	20,00 €	17,00 €

Koulutustasot ovat hyvin lähellä suomalaisia: B-opintojakso on nelivuotinen musiikkikorkeakoulututkinto, A-opinnot kaksivuotinen jatkokoulutus. C-tutkinto suoritetaan kirkkomusiikkikouluissa ja D-tutkinto on meilläkin aiemmin käytössä ollut sivutoimisen kanttorin tutkinto.

Tiina Talvitie

Kuva: Maaret Ollila

Martti Paanänen

Terveisiä maailmalta

MERJA LAAKSAMO

AKIN APULAISTOIMINNANJOHTAJA

Haaveiletko työrupeamasta jossakin lämpimässä maassa? Mahdollisuuksia lyhempiin tai pitempiin ulkomaanjaksoihin on tarjolla kirkon lähetysjärjestöjen, Kirkkohallituksen ulkoasiain osaston tai Kirkon Ulkomaanavun kautta. Saimme terveisiä eri puolilta maailmaa ulkomaan komennuksella olevilta kollegoilta.

TIINA TALVITIE Pastori, New York, Yhdysvallat

Työskentelen New York Finnish Lutheran Congregation-seurakunnassa. Nimestä huolimatta seurakunta ulottuu Bostonista Washington D.C.:hen. Bostonissa olen tosin käynyt vain kerran ja silloinkin turistina, mutta etelään tulee lähdettyä kerran kuussa. New Yorkiin saavuin huhtikuussa 2009, mutta viisumin viivästyessä jouduin palaamaan Suomeen kesäkuussa. Pysyvästi tulin tänne tammikuussa 2010 ja ensi vuoden alussa aloitan toisen nelivuotiskauteni.

Työnkuva lähestyy yksipappisen seurakunnan kirkkoherran työnkuvaa, mutta on toisaalta kovin erilainen. Olen seurakunnan ainut täysipäiväinen työntekijä, joten kaikkea saa tehdä alkaen jääkaapin sulattamisesta. Pääosassa ovat kuitenkin messut, rippikoulu ja henkilökohtaiset kontaktit. Kasteita, vihkimisiä ja hautajaisia on selvästi vähemmän kuin Suomessa.

Villagen sydämessä yllätyksiin voi aina varautua. Messumme aikana kirkon ovet saattavat käydä tiheäänkin, kun sekä turisteja että kodittomia ja työttömiä käy piipahtamassa kirkossa kesken messun. Moni poistuu aika nopeasti huomattessaan, ettei ymmärrä mitään, mutta jokunen voi istua penkissä messun loppuun.

Täällä kaikella on hinta, myös jokaisella toimituksella. Oltuani täällä reilun vuoden tuli ensimmäinen hautaan siunaaminen. Vainajan ystävät kysyivät minulta, paljonko se maksaa? Lähetin asiasta sähköpostilla nopean kyselyn kollegoilleni Manhattanilla, jotta osaisin haarukoida suurin piirtein oikean hinnan.

Iloitsin etukäteen mahdollisuudesta ottaa käyttöön rauhantervehdys messussa siihen osallistuvien kesken. Olem-

mehan sentään Yhdysvalloissa, missä ihmiset ovat välittömämpiä. Kaikissa käymissäni ELCAn seurakunnissa on käytössä rauhantervehdys. Ehdotin kirkkokahveilla, että mekin ottaisimme saman tavan käyttöön. Ehdotukseni otettiin vastaan jyrkän kielteisesti. Suomalainen on suomalainen niin hyvässä kuin pahassa, myös New Yorkissa.

Huvittavin kokemukseni on toissa keväältä, kun olin kirkon edessä tarkistamassa messun jälkeen, että kaikki on kunnossa. Koska messumme on vasta klo 15, oli ulkona jo pimeää. Luokseni tuli nuori mies, joka ryhtyi juttelemaan. Kohta hän jo ehdotti, että lähtisin hänen mukaansa. Kohteliaasti kieltäydyin kunniaa, ja samassa hän kysyi hiukan hämmentyneenä: »Oletko nainen?» »Kyllä, olen nainen», vastasin minä. »Voi, anteeksi kauheasti, minä luulin että olet mies!» Hän sanoi ja hävisi pettyneenä pimeyteen.

Joulu on joulu New Yorkissakin, vaikka joulurauhaa ei julisteta, porilaisten marssi ei kajahda, kaupat sekä ravintolat ovat avoinna ja metro kulkee. Suomenkielinen aattokirkko on iltapäivällä, mikä mahdollistaa rauhallisen aamun kotona joulupuuron ja syntymäpäiväkakun kera. Joulupäivän aamuna juhlimme Kristuksen syntymää kaksikielisessä messussa yhdessä St. John's seurakunnan kanssa, jonka tiloissa olemme vuokralla.

MARTTI PAANANEN Pastori, Sydney, Australia

Olen työskennellyt pappina ulkosuomalaisyössä koko pappisurani eli seitsemän vuotta. Viimeiset kaksi vuotta olen ollut Sydneyssä suomalaisen seurakunnan pappina. Minut vihittiin papiksi pyhäinpäivänä 2006 ja muutamaa viikkoa myöhemmin aloitin työni Tukholman suomalaisessa seurakunnassa, joka on kaksikielinen seurakunta ja osa Ruotsin kirkkoa.

Sydneyssä työ on papin perustyötä: jumalanpalveluksia, hartaustilaisuuksia,

ihmisten tapaamisia erilaisissa ryhmissä, koti- ja laitospöytäkirjoja. Ja autolla ajaa! Täällä kaupungin suuruus, noin 4,5 miljoonaa asukasta, ja lähes Uudenmaan kokoisen alueen laajuus heijastuvat työhön. Matkoihin kuluu paljon aikaa. Etelään Illawarran alueelle ja pohjoiseen Gosfordin tienoille saa varata puolitoista tuntia yhteen suuntaan.

Seurakunnan ainoana palkkatyöntekijänä voi aika vapaasti suunnitella ja toteuttaa työtään ja aikataulujaan. Haittapuolena on työyhteisön puute, eli asioiden »pallotteluun» ja yhdessä ideointiin ei ole kovin paljon mahdollisuuksia. Neljän muun Australiassa työskentelevän papin kanssa tapaamme muutaman kerran vuodessa.

Joulukuussa ennen joulua on yhdistettyjä adventti- ja joulujumalanpalveluksia ja Kauneimmat joululaulut -tilaisuuksia eri puolilla Suur-Sydneyä. Joulupäivänä on jumalanpalvelus ja sen jälkeen muutama päivä vapaata. Uuden vuoden ilotulituksen jälkeen on kiireesti lähdettävä ajamaan kohti Brisbaneä, jossa loppiaisyökonloppuna on Suvipäivät. Vuosittain eri kaupungeissa pidettävät Suvipäivät kokoavat seurakuntalaisia eri puolilta Australiaa.

Aussien jouluun kuuluu äyriäisiä ja grillausta sekä takapihalla pelattavaa krikettiä. Onneksi suomalaisyhteisöstä löytyy kokkaustaitoa, joten pappilan joulupöydästä löytyy myös perinteisiä laikoja. Jouluvieraaksi saamme tänne etelän helteisiin tyttäreni.

MAIJA VUORINEN Kanttori, Costa Blanca ja Torrevieja, Espanja

Tein kanttorin työurani Suomessa Tuusulan seurakunnassa, josta jäin eläkkeelle 29 palvelusvuoden jälkeen syyskuun alussa 2010. Mieheni **Sakari** on pappi, ja teimme töitä samassa seurakunnassa. Nuoruudessamme 1970-luvulla olimme siirtolaistyössä Australiassa, Sydneyn kaupungissa, jossa jo siihen aikaan oli suomalainen seurakunta. Yli kuuden vuoden

Kuva: Takashi Koyama

palvelun jälkeen palasimme Suomeen vuonna 1977 ja Tuusulan seurakuntaan.

Oltuani eläkkeellä noin kaksi viikkoa lähdimme kohti Espanjan Costa Blancaa ja Torreviejan kaupunkia, jonne Kirkkohallitus oli meidät edellisenä keväänä valinnut turistipapin ja -kanttorin työhön. Työ on kausityötä, talvi-kausi, kuusi kuukautta kuluu työssä ja kesä Suomessa. Aloitimme lokakuussa 2010 Torreviejassa. Samassa paikassa voi tehdä kolme kautta ja sitten halutessaan jatkaa jossakin muualla. Me saimme seurakuntamme pyynnöstä neljännen työkauden Torreviejassa, jota nyt olemme tekemässä.

Työni on pääasiassa kanttorin perustyötä. Messu on joka toinen lauantai. Kirkkokuoro harjoittelee kerran viikossa. Yhteislaulutilaisuuksia on noin kerran kuussa. Lisäksi ovat kauneimmat joululaulut ja konsertit, toimituksia on hyvin vähän. Suomesta vieraillee kuoroja ja solisteja, joille järjestän konsertteja. Kirkkokuoro konsertoi kerran tai kahdesti kaudessa, ja itse pidän ainakin yhden konsertin kau-

dessä. Olen laulaja, mutta nyt tartun myös urkuihin konsertoidessa.

Minä olen perinyt joitakin edellisen papinrouvan tehtäviä, muun muassa seurakunnan vapaaehtoistyöstä vastaavan naistenpiirin puheenjohtajuuden. Edellisen työurani takia olen myös perehtynyt tiedottamiseen ja sitä olen täälläkin tehnyt. Monet artikkelit olen kirjoittanut paikallisiin suomalaislehtiin seurakunnan kuulumisista. Olen joutunut myös matkanjohtajan tehtäviin, sillä seurakunta tekee pari matkaa kaudessa, ja on ollut vaikea saada matkanjohtajaa. Työni kautta olen tutustunut ja verkostoitunut Suomi-seuran, skandinaavisten kirkkojen ja paikallisen katolisen kirkon työntekijöiden kanssa. Täällä on monia mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä, jos vain on kiinnostunut.

Seurakunta toimii täällä täysin vapaaehtoisten varassa. Ainoat palkatut henkilöt ovat pappi ja kanttori. Kaikki muut ovat vapaaehtoisia: seurakuntaneuvosto, kahvilan työntekijät, tiedottaja, rahastonhoitaja, suntio-talonomies. Myös taidepiirin, raamattupiirin ja neulomapiirin vetäjät ovat seurakuntalaisia. Täältä löytyy monenlaista ammatillista osaamista.

Käytämme jumalanpalveluksissamme paikallista katolista kirkkoa, jonka

kirkkoherraan seurakunnallamme on hyvät suhteet. Silti sattuu joskus yllätyksiä, kirkon ovi tai sakastin ovi on lukossa eikä ketään löydetä avaamaan. Yllätys oli myös se, että vaikka olemme turistityössä, tässä kaupungissa ei juuri ole suomalaisia turisteja. Joskus joku satunnainen turisti eksyy seurakuntakodille, ja silloin palvelemme häntä parhaamme mukaan. Täällä on kiinteä suomenkielinen seurakunta, joka viettää tulevana adventtina 25-vuotisjuhliaan.

"Seurakunta toimii täysin vapaaehtoisten varassa."

Joulu menee osittain töissä, mutta vapaatkin on. Meillä on jouluviikolla yhdet Kauneimmat joululaulut. Joulu-kirkko on aattona puolilta päivin. Aattoiltoina kokoonnumme seurakuntakodille viettämään aattoiltaa yhdessä. Tämä perinne on meidän aloittamamme, ja tarkoitus on kutsua mukaan heitä, jotka muutoin ehkä viettävät joulua yksin. Aaton jälkeen meillä on yli vii-

kon pituinen vapaa. Meille ei tule jouluksi sukulaisia tai vieraita Suomesta, emmekä ajatelleet lähteä käymään kotona. Jos jaksamme, teemme muutaman päivän matkan jonnekin Espanjan osaan ja sitten vain lataamme akkuja ja nautimme elämästä. Olen ajatellut myös käydä konserteissa. Tässä kaupungissa on yllättävän vilkas kulttuuri- ja musiikkielämä.

LEA LUKKA

Lehtori, Japani

Työskentelen Japanissa Lähetisyhdistys Kylväjän lähettämänä. Parhaillaan on menossa kuudes nelivuotinen työkausi.

Työn sisältö on vaihdellut työkausittain. Parhaillaan toimin kansallisen pastorin työtoverina japanilaisittain isossa seurakunnassa (n. 65 h/jumalanpalvelus). Yhden työkauden olin ainoana työntekijänä 10–15 hengen seurakunnassa, jonka jäsenistä kolme oli sokeita. Kaksi työkautta toimin opettajana Koben luterilaisessa pappisseminaarissa sekä raamattukoulussa. Koko ajan työnkuvaan on liittynyt ei-kristittyjen japanilaisten kohtaaminen ja kutsuminen tutustumaan kristinuskon ytimeen, Jeesukseen.

Valokuvassa kanssani on yksi heistä, **Yumiko**. Yumikon äiti on buddhalaispapin tytär, isä kuuluu uususkonto Tenrikyohon, 4-vuotias poika on siunattu shintotemppelissä ja hän itse opiskeli jehovantodistajien johdolla, ennen kuin tutustuimme. Nyt hän on vakuuttunut siitä, että vain Jeesus voi pelastaa ihmisen ja että Raamattu on totta.

Uskontojen moninaisuus on täällä koko ajan läsnä. Japanilaiset eivät julkisuudessa pilkkaa eivätkä kyseenalaista kristinuskoa, sen enempää kuin omia perinteisiä uskontojaankaan. He suhtautuvat kunnioituksella uskontoon ja erityisesti kristinuskoon, vaikka toisaalta pitävätkin kristinuskoa itselleen vieraana, ulkomaalaisena uskontona. Kristityt ovat Japanissa pienenpieni vähemmistö (alle 1 %), jonka on itse kustannettava

kaikki toimintansa omin varoin. Siksi monet kirkot ottavat edelleen mielellään vastaan lähetystyöntekijöitä.

Minulla ei ole mitään paineita joulunvieton suhteen, koska kukaan muu ei vietä joulua tässä maassa, paitsi vähäiset kristityt. Joka joulu olen ilman muuta ”töissä”. Joulu on erinomaista aikaa ihmisten kutsumiseen. Tervehdykset kotimaasta tuottavat paljon iloa.

MAIJA KUOPPALA

Pastori, Namibia

Olen toiminut pappina Suomen Lähetysseuran palveluksessa jo yli 20 vuotta ja olen suorittanut myös johtamistaidon tutkinnon. Olen toiminut Botswanassa, Kolumbiassa, Helsingissä Alppilan seurakunnassa ja nyt täällä Namibiassa.

Toimialueeni on hyvin laaja (Angola, Botswana ja Namibia). Työni on äärettömän mielenkiintoista ja monimuotoista ja saan olla ikkunapaikalla yhteistyökirkkoihimme täällä etelässä. Työni on pitkälle hallinnollista, neuvotteluja, suunnittelua ja edustamista erilaisine puheineen ja ihmisten tapaamisineen.

Suomen Lähetysseuran työntekijöitä tällä alueella on 11, ja olen heidän esimiehensä. Ulkosuomalaistyötä on vähän, olen kastanut yhden Suomen kansalaisen (lapsen) ja järjestän kauden joululaulut Windhoekin saksalaisessa kirkossa Namibian suomalaisyhteisölle.

Kun haluan tehdä jotain aivan muuta, menen paikallisen namibialaisen papin **Teofilus Nelumbun** avuksi hänen Immanuel-seurakuntansa kastejuhlaan. Viimeksi kastoin kolmen papin voimin 162 lasta yhtenä sunnuntaina! Seuraava kastesunnuntai on marraskuussa, ja sinne olen lupautunut myös. Kastetilaisuus alkaa klo 7 sunnuntaiaamuna ja jatkuu klo 9 alkavalla jumalanpalveluksella, jonne perheet ja kummit jäävät

vauvoineen. Näitä kasteapulaisen hommia teen omalla ajallani, eikä se kuulu toimenkuvaani. Tämä työ valaa minuun pappina luottamusta Kristuksen kirkkoon ja Jumalan valtakunnan työhön ja nostaa aina hetkeksi tämän arkisen pakertamisen keskeltä kohti pyhää.

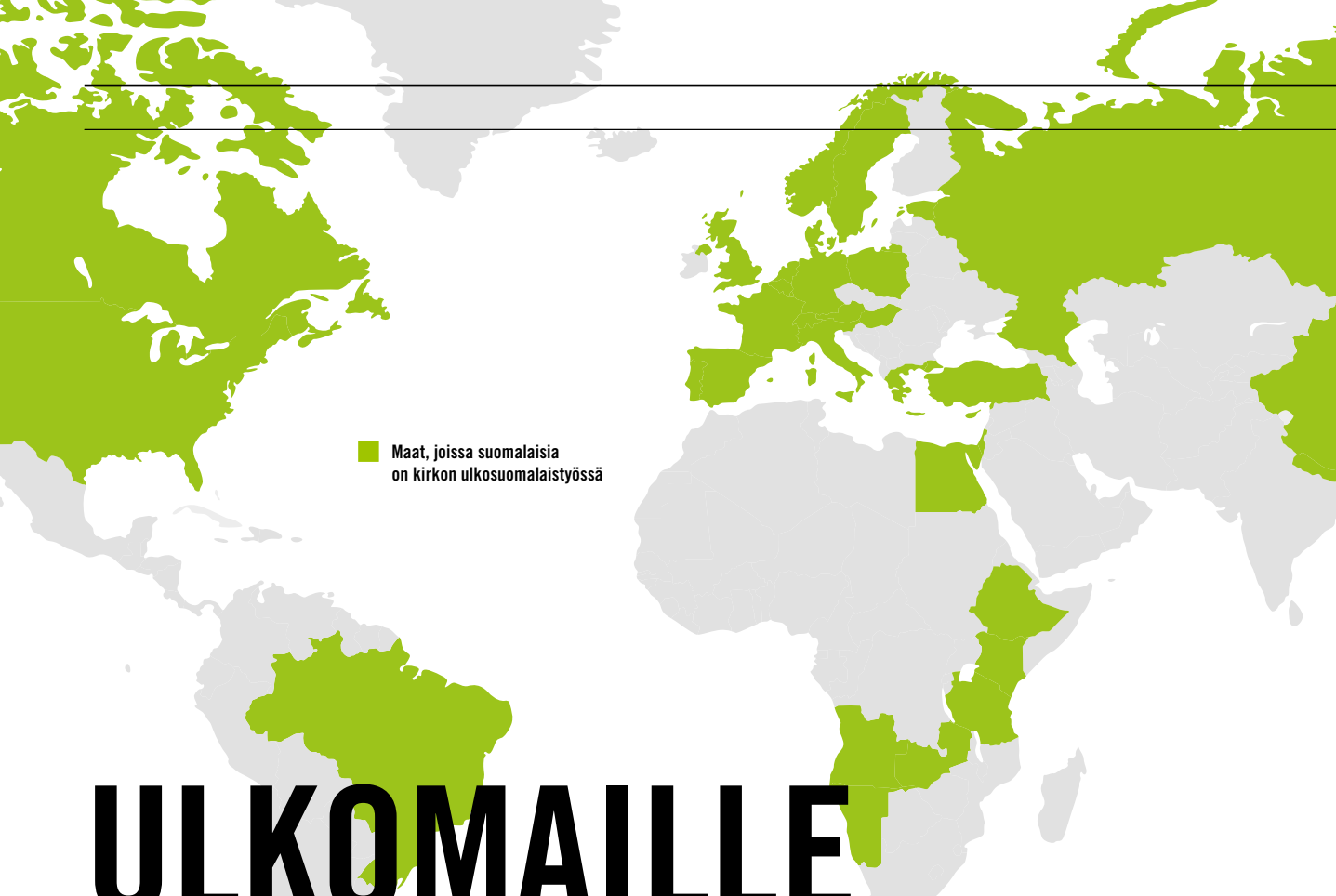
Täällä kirkot ovat sunnuntaisin täpötäynnä. Kirkkoon pitää mennä puolta tuntia (jouluna useita tunteja) aikaisemmin saadakseen istumapaikan. Jumalanpalvelus kestää 2–3 tuntia, joskus neljäkin. Vaikka kaikkea ei aina ndongankielisistä jumalanpalveluksista ymmärräkään, niin veisuu, rukous ja ihmisten mukana eläminen hoitavat minunkin uupunutta mieltäni.

Joulu on täällä, niin kuin muuallakin, perheiden yhdessäolon aikaa. Monet matkaavat kaupungeista kotikyliin maaseudulle. Tänä jouluna saamme parhaan mahdollisen joululahjan, kun omat nuoret aikuiset lapsemme tulevat Suomesta viettämään joulua kanssamme. Jouluyö on lämmin, ovet ja ikkunat ovat auki ja ulkoa kantautuvat Afrikan äänet, silloin mitään ei puutu. ■

Majja Kuoppala

Kuva: Ari Koivulahti

■ Maat, joissa suomalaisia
on kirkon ulkosuomalaistyössä

ULKOMAILLE TÖIHIN?

MERJA LAAKSAMO

AKIN APULAISTOIMINNANJOHTAJA

Papeilla ja kanttoreilla on monia mahdollisuuksia lähteä ulkomaan komennukselle. Oman alan töitä löytyy kirkon lähetysjärjestöjen, Kirkkohallituksen ulkoasiain osaston tai Kirkon Ulkomaanavun kautta. Työtä on tarjolla monenlaisissa asiantuntijatehtävissä.

Lähetysjärjestöt tarjoavat useita mahdollisuuksia ulkomailla työskentelyyn. Töihin tarvitaan esimerkiksi pappeja, sairaanhoitajia, lääkäreitä, opettajia ja nuorisotyön ohjaajia. Ennen maailmalle lähtöä osallistutaan työhön valmistavaan koulutukseen. Osallistujilta toivotaan mahdollisuutta sitoutua työhön pidemmäksi ajanjaksoksi.

Koulutukseen ja töihin hakeutuvien tulee kuulua Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon, ja heillä täytyy

olla ammatillinen pätevyys haettavaan tehtävään. Työkokemus on myös tärkeää. Lisäksi tärkeitä ominaisuuksia ovat hyvä terveys, sopeutumiskyky sekä riittävä kielitaito tai kiinnostus kielenopiskeluun.

Kirkkohallituksen ulkoasiain osaston kautta voi hakea töihin ulkosuomalaistyöhön, esimerkiksi turistiksi. KUO välittää myös Kirkkojen maailmanneuvoston, Luterilaisen maailmanliiton ja Euroopan kirkkojen konferenssin työpaikkoja.

"Papeilla ja kanttoreilla on monia mahdollisuuksia lähteä ulkomaan komennukselle."

Työntekijöitä 40 maassa

Kirkon ulkosuomalaistyötä tehdään 40 maassa. Ulkosuomalaisten suomenkielinen seurakuntatyö on useimmiten osa luterilaisten sisarkirkkojen työtä. Joskus työtä tehdään ekumeenisessa yhteydessä jonkin toisen kristillisen kirkon kanssa.

Kirkon ulkosuomalaistyön parissa työskentelee 140 päätoimista työntekijää, joista suurin osa Ruotsissa. Suomen Merimieskirkko huolehtii ulkosuomalaistyöstä Benelux-maissa, Isossa-Britanniassa ja Puolassa. Tämän lisäksi osa kirkon lähetysjärjestöjen läheteistä huolehtii kohdemaassaan ulkosuomalaistyöstä oman työnsä ohella.

Kirkon ulkosuomalaistyön yksikön lähettämät työntekijät ovat joko pastoreita tai kanttoreita.

Kehitysyhteistyön, jälleenrakennuksen ja katastrofiavun tehtäviin voi hakea Kirkon Ulkomaanavun kautta.

Ulkomaisiin tehtäviin lähteviltä edellytetään kulloinkin tarvittavaa koulutusta, valmiutta toimia kirkkojen työyhteisöissä, kielitaitoa ja useimmiten vankkaa kokemusta työstä kehitysmaassa.

Kehitysyhteistyössä normaali ensimmäisen työkauden pituus on kolme vuotta. Katastrofiavussa ja jälleenrakennustyössä työkausi on lyhempi. Kirkon Ulkomaanavun tukeman työn toteuttavat pääasiassa kunkin kohdemaan omat kansalaiset, siksi kehitysyhteistyön asiantuntijapaikkoja on tarjolla suhteellisen niukasti.

Siirtolaispapiksi?

Siirtolaispapilta vaaditaan kelpoisuus evankelis-luterilaisen papin virkaan. Tehtävän menestyksekkäs hoitaminen edellyttää kokemusta suomalaisesta seurakuntatyöstä, vapaaehtoistyön johtamisen kykyä sekä hallinnollisia ja sosiaalisia taitoja. Kielitaito ja ulkosuomalaistyön toiminnan tuntemus on eduksi.

Siirtolaispapin palvelussuhde solmitaan pääsääntöisesti kyseisen maan sisarkirkon kanssa. Työsuhte kestää vähintään neljä vuotta, jota yhteisellä sopimuksella voidaan jatkaa kokonaisuudessaan 12 vuoteen.

Kirkon turistipapiksi tai -kanttoriksi?

Tehtävän menestyksekkäs hoitaminen edellyttää kokemusta suomalaisesta seurakuntatyöstä, vapaaehtoistyön johtamisen kykyä sekä hallinnollisia ja sosiaalisia taitoja. Kielitaito ja ulkosuomalaistyön toiminnan tuntemus on eduksi.

Kirkon turistityöntekijät solmivat työsuhteensa Kirkkohallitukseen. Osa-aikainen ja määräaikainen työsuhteen

kesto vaihtelee 6-10 kuukaudesta riippuen asemapaikasta. Samassa asemapaikassa voi työskennellä enintään kolme kautta. Kirkon ulkosuomalaisyhtöyksen yksikkö aloittaa rekrytointiprosessin helmi-maaliskuussa.

Kirkon ulkomaantyön koulutus (8 op)

Kirkon ulkomaantyön opintokokonaisuus on kansainvälisen työn koulutusta ulkomaisiin tehtäviin meneville. Sen järjestäjinä ovat Suomen Lähetysseura, Kirkon ulkosuomalaistyö, Suomen Merimieskirkko ry ja Kirkon lähetystyön keskus.

Koulutus muodostuu neljästä jaksosta, joista kaksi ensimmäistä suoritetaan ennen lähtöä ulkomaille, kolmas sen aikana ja viimeinen työntekijän palattua kotimaahan.

- osio:** Ulkomaantyön perusjakso (1op) antaa valmiudet työhön ja sopeutumiseen vieraassa kulttuuriympäristössä. (Avoin kaikille)
- osio:** Organisaatiokohtainen valmennus ja perehdytys (1op). Ennen työhön lähtöä perehdytään ulkosuomalaistyön arvoihin, työskentelytapoihin ja pelisääntöihin.
- osio:** Syventävä jakso (2op) sisältää yleensä etätöinä tehdyn havainnointi- ja raportointitehtävän mentorin ohjauksessa.
- osio:** Kokemuksellisen oppimisen jakso (1op). Kotimaan paluuseen liittyy viikonloppukurssi, jonka tavoitteena on liittää ulkomaan kokemukset käyttövoimaksi kotimaassa. ■

Lisätietoja: evl.fi/ulkosuomalaiset

Maahanmuuttajia ETSIMÄSSÄ

ANSSI MIETTINEN

SEURAKUNTAPASTORI, TURUN HENRIKINSEURAKUNTA

Henrikinseurakunta sijaitsee yhdellä Turun monikulttuurisimmista alueista. Seurakunnan alueella asuu noin kaksituhatta maahanmuuttajaa. Keitä he ovat? Onko seurakunnalla jotain annettavaa heille, entä onko heillä jotain annettavaa seurakunnalle?

Turun Henrikinseurakunnassa vietetään päiväjumalanpalvelusta lokakuisena sunnuntaina. Väki on hyvin suomalaista. Mukana on yksi maahanmuuttaja. Silti asutaan suomalaisittain hyvin monikulttuurisella alueella.

Turku on yksi maamme monikulttuurisimmista kaupungeista. Sillä on suhteessa eniten ulkomaalaistaustaisia asukkaita heti pääkaupunkiseudun kuntien Helsingin, Espoon ja Vantaan jälkeen.

Henrikinseurakunta sijaitsee yhdellä Turun monikulttuurisimmista alueista. Seurakunnan alueella asuu karkeasti noin 20 000 ihmistä, ja heistä noin 2 000 (10 %) on maahanmuuttajia.

Paikoitellen maahanmuuttajien osuus on tuntuvasti suurempikin. Seurakunnan alueelle kuuluvassa Lausteen kaupunginosassa asukkaista oli vuonna 2012 maahanmuuttajia 29,8 prosenttia.

Maahanmuuttajat ovat löytäneet tiensä seurakunnan jäseniksi kuitenkin verraten heikosti. Henrikinseurakunnan jäsenistä lokakuussa 2013 vain 79:n äidinkieli oli muu kuin suomi tai ruotsi. Eivätkä hekään kaikki ole suinkaan maahanmuuttajia.

Keitä oikeastaan meidän alueellamme asuu?

Henrikinseurakunnan kansainvälisen työn tai maahanmuuttajatyön taustalla on aito uteliaisuus – keitä meidän seurakuntamme alueella oikeastaan asuu?

Alueella asuvien kansallisuudet toki tiedetään. Alueella asuu merkittävässä määrin venäläisiä, virolaisia, kurdeja, somaleja, entisen Jugoslavian alueen kansallisuuksia, joista merkittävimmän ryhmän muodostavat Kosovon albaanit, iranilaisia, irakilaisia sekä pienemässä määrin muita kansallisuuksia.

Alueella asuvien maahanmuuttajien

Kongolaislasten kastetilaisuus Henrikinkirkossa. Kuvassa lasten äiti (vas.), kastettavat kummiensa sylissä ja pastori Heidi Jokinen.

uskonnollisuudesta sen sijaan tiedetään verraten vähän. Maahanmuuttajien uskontoa tai uskonnollisuutta ei erikseen tilastoida.

Tämä ei kuitenkaan merkitse, etteikö maahanmuuttajien uskonnollisuudesta tiedettäisi jotain. Tiedetään toki, että alueella asuvat irakilaiset, kurdit, albaanit ja somalit ovat pääasiassa sunnimuslimeja, iranilaiset shiiamuslimeja, venäläiset ortodokseja tai uskonnollisesti passiivisia ja virolaiset luterilaisia tai uskonnollisesti passiivisia. Toisaalta tiedetään myös, että iranilaisten joukossa on kristittyjä samoin kuin monet muslimitaukaiset ovat uskonnollisesti passiivisia.

Kokonaiskuva on kuitenkin enemmän arvailujen kuin kovan faktatiedon varassa.

– Oletimme kuitenkin, Henrikin seurakunnan kansainvälisen työn sihteeri **Kaarina Hembree** huomauttaa, että joka tapauksessa alueella asuvien

noin kahden tuhannen maahanmuuttajan joukossa on enemmän joko kristittyjä tai kristinuskosta kiinnostuneita kuin vain jo edellä mainitut muutama kymmenen seurakuntaan kuuluvaa maahanmuuttajaa.

Mutta keitä he ovat? Miten he ovat tavoitettavissa? Onko seurakunnalla jotain annettavaa heille? Onko heillä jotain annettavaa seurakunnalle? Mitä kieltä alueellamme asuvat maahanmuuttajat osaavat? Mistä aloittaa? Kysymyksiä tuntui riittävän. Vastauksia oli huomattavasti vähemmän.

Jostain on aloitettava

On pakko myöntää, että kun tieto alueella asuvien maahanmuuttajien uskonnollisuudesta pohjautuu ainakin jossain määrin arvailujen varaan, lähdetään työhön hiukan summamutikassa. Jostain on kuitenkin aloitettava. Työlle asetettiin kaksi tavoitetta.

Toisaalta tavoitteeksi asetettiin tarjota alueella asuville maahanmuuttajille mahdollisuutta viettää jumalanpalvelusta ainakin osittain kunkin omalla äidinkielellä. Käytännössä tämä merkitsi monikielisten maailmojenmessujen järjestämistä.

– Uskon kieli on aina viime kädessä ihmisen oma äidinkieli, Hembree muistuttaa.

Toisaalta tavoitteeksi asetettiin tarjota maahanmuuttajille erilaista matalan kynnyksen toimintaa. Käytännössä tämä merkitsi läksykerhoa lapsille, ompelukerhoa maahanmuuttajanaishille, suomenkielen puheryhmää aikuisille ja niin edelleen. Myös erillisiä maahanmuuttajaleirejä ja maahanmuuttajien retkiä päätettiin järjestää. Vastuu toiminnan järjestämisestä jäi kansainvälisen työn sihteerin harteille.

– Seurakunnan järjestämään matalan kynnyksen toimintaan päätettiin kutsua mukaan kaikkia maahanmuuttajia uskontoon katsomatta, Hembree sanoo. Alueella asuu iso muslimivähemmistö. Kutsu koski luonnollisesti heitäkin.

Maailmojenmessu muotoutuu

Maailmojenmessu – pieni monikielinen jumalanpalvelus muotoutui vähitellen. Maailmojenmessua oli vietetty naapurilähiössä Varissuolla jo jonkin aikaa Katariinanseurakunnan silloisen kappalaisen **Riku Laukkasen** toimesta. Viestit Varissuolta olivat rohkaisevia. Niinpä Henrikinseurakunnassa päätettiin kokeilla omaa vastaavaa. Siitä voi näin jälkikäteen koota opiksi ja ohjeeksi muutaman seikan.

Seurakunnan perinteiset tiedotusväylät, kirkolliset ilmoitukset lehdessä, internetissä tai Facebookissa, eivät maahanmuuttajien ollessa kysymyksessä toimi lainkaan tai toimivat hyvin rajallisesti. Maahanmuuttajat eivät yksinkertaisesti seuraa niitä.

Henkilökohtaisten kontaktien merkitys messuun mukaan kutsumisessa sen

sijaan nousi hyvin keskeiseksi. Henkilökohtaisesti mukaan kutsuttu toi usein mukanaan muitakin, pääasiassa maanmiehiään ja naisiaan. Ei myöskään pidä väheksyä tiedottamista siellä, missä maahanmuuttajat liikkuvat – heidän suosimiensa kauppojen ilmoitustauluilla ja niin edelleen.

Maahanmuuttajat kannattaa sitouttaa mahdollisimman vahvasti heti alusta alkaen itse messun toteuttamiseen. Ensiksikin se mahdollistaa monien kielten sujuvan käytön (erikielisten Raamattujen ja hengellisen kirjallisuuden hankkiminen on nykyisin netin kautta varsin vaivatonta) ja palvelee näin messun alkuperäistä ajatusta. Toiseksi se antaa maahanmuuttajille tilaa toteuttaa messua heille itselleen ominaisella tavalla. Suomalainen tapa viettää messua on monien maahanmuuttajien näkökulmasta luvalla sanoen jäyhä.

Messun jälkeen tarjottu ateria on osoittautunut perustelluksi käytännöksi. Toisaalta vuorotellen valmistettu ateria tarjoaa eri maahanmuuttajaryhmille mahdollisuuden esitellä kunkin omia ruokaperinteitä ja olla myös aidosti ylpeä omista perinteistään.

– Olemme tutustuneet tähän mennessä jo tansanialaiseen, kongolaiseen, ranskalaiseen ja suomalaiseen keittiöön, Hembree sanoo.

Toisaalta ateria mahdollistaa yhteisen seurustelun ja kanssakäymisen. Viimeksi mainittu lienee koko messukonseptin näkökulmasta kaikkein keskeisin. Ihminen tulee messuun (tai muuhun seurakunnan toimintaan), jos kokee saavansa sieltä merkitseviä sosiaalisia suhteita.

Yhteisen kielen löytäminen on paikoin haasteellista

Englanti ei mitenkään itsestään selvästi ole kieli, jota maahanmuuttajat osaavat. Ranskankielisiltä alueilta Afrikasta tulevat esimerkiksi eivät osaa sitä käytännössä lainkaan. Selkosuomi

onkin osoittautunut kaikkein laajimmin ymmärretyksi yhteiseksi kieleksi.

– Olemme halunneet ylläpitää messussa suomea toisaalta siksi, että se on monia maahanmuuttajia yhdistävä kieli. Toisaalta siksi, että olemme toivoneet, että myös seurakunnan suomenkielisillä jäsenillä, jotka eivät ehkä osaa mitään vierasta kieltä, olisi mahdollisuus tutustua maahanmuuttajiin, Hembree tähdentää.

Messuun osaaottavan väen vaihtuvuus on suurta.

– Ainakin Henrikinseurakunnan osalta kokemus on, Hembree huomauttaa, että maahanmuuttajat muuttavat paljon myös kaupungin ja maan sisällä työn, koulutuksen tai muiden syiden tähden. Vaihtuvuuteen pitää varautua.

Tehdyistä virheistä huolimatta ja useista opituista asioista johtuen keran kuukaudessa järjestettävä maailmojenmessu on ainakin Henrikinseurakunnassa muodostunut osaksi seurakunnan työtä.

Matalan kynnyksen toimintaa

Henrikinseurakunnassa on järjestetty myös muuta matalan kynnyksen toimintaa. Se mikä pätee toiminnasta tiedottamiseen tai toiminnan merkitykseen maailmojenmessun osalta pätee myös seurakunnan maahanmuuttajille järjestämään matalan kynnyksen toimintaan. Matalan kynnyksen toiminnan osalta on myös kohdattu ennalta arvattavia ja arvaamattomia ongelmia.

Toisaalta muslimitaustaisten maahanmuuttajajanaisten joukossa on ollut selvää intoa seurakunnan järjestämiin läksy- ja ompelukerhoihin. Naisten aviomiehet eivät sen sijaan ole olleet toiminnasta alkuunkaan yhtä innostuneita. Naiset, jotka ovat alkuun osallistuneet toimintaan, ovat sitten yhtäkkiä vain kadonneet. Myöhemmin on saatu tietää, että naisten aviomiehet ovat kieltäneet naisia osallistumasta kirkon järjestämään toimintaan.

– Naiset saattavat kadulla kohdattaessa olla pahoillaan ja häpeissään todeta, etteivät ole ehtineet mukaan, Hembree sanoo, vaikka selvästikin olisivat siihen itse halukkaita.

Toisaalta on ehkä pienenä yllätyksenä tullut, miten paljon työtä vaikkapa alakouluikäisten läksykerhon järjestäminen vaatii. Kotien antama tuki koulunkäyntiin on paikoitellen hyvin rajallista (esimerkiksi äitien huonon lukutaidon vuoksi) ja toimiakseen kerho tarvitsee lukuisia sitoutuneita ja motivoituneita vapaaehtoisia.

Maahanmuuttajatyö ei kuitenkaan ole rajautunut vain maailmojenmessuun tai maahanmuuttajille suunnattuun matalan kynnyksen toimintaan.

Vironkielisille on järjestetty omankielisiä jumalanpalveluksia ja konsertteja.

– Vironkieliset joulukonsertit ovat olleet hyvin suosittuja, Hembree sanoo.

Vironkielisen työn kannalta keskeistä on ollut hyvät suhteet Espoon tuomiokirkkoseurakunnan kansainvälisen työn pastoriin **Raigo Liima-**niin, jonka yhteydet Viroon ovat suoneet myös meille mahdollisuuden palvella oman alueemme vironkielisiä.

Nigerialaistaiselle ryhmälle on annettu tiloja käyttöön, ja seurakunnan pappeja on vieraillut opettamassa heidän kokouksissaan. Iranilaiselle kulttuuriseuralle on annettu seurakunnan tiloja käyttöön.

– Jos seurakuntakodilla on ollut tiloja vähällä käytöllä, on täysin perusteltua antaa niitä vaikkapa nigerialaisten kristittyjen käyttöön, Hembree muistuttaa.

Yhtäkaikki kokemus ainakin Henrikinseurakunnassa on, että seurakunnan ja maahanmuuttajien kohtaaminen ei ole vain mahdollista vaan suorastaan molemmin puolin toivottua. Se vaatii vain paljon kärsivällisyyttä ja työtä. ■

TYÖKENTTÄNÄ KOKO MAAILMA

"En olisi koskaan osannut kuvitella, kuinka monenlaisten ihmisryhmien kanssa saan työskennellä ja minkälaisilla vuorilla ja viidakoissa samoilla milloin jalan, milloin ratsain. Kiehtovaa, mutta vaativaa", Risto Leikola toteaa. Kuvassa hän on dasanech-kansan luona Omo-joella Lounais-Etiopiassa.

Päähän potkittujen ystävä Risto Leikola RAKENTAA SYRJITYILLE SILTA TASA-ARVOON

SARI LEHTELÄ

TIEDOTTAJA, SUOMEN LÄHETYSSEURA

Risto Leikola on työskennellyt puolisonsa Kirsi Leikolan kanssa yli kahdenkymmenen vuoden ajan erilaisten ihmisryhmien hyväksi maassa, jossa etnisyyden, ammatin tai jonkin muun syyn perusteella syrjittyjä ryhmiä on kymmenittäin. Ryhmien väliset ennakkoluulot ovat syvässä.

Tiettyihin ryhmiin syntyminen merkitsee toisen luokan kansalaisen elämää Etiopiassa, köyhässä ja väkirikkaassa maassa Afrikan sarvessa. Joitakin näistä ryhmistä pidetään niin saastuttavina, että ”parempaan” ryhmään kuuluva voi saastaisen nähdessään sylkäistä tai kavahtaa tätä kuin käärmettä.

Evangeliumi räjäyttää aselman ja saa ihmiset ylittämään sekä ulkoisia että sisäisiä raja-aitoja.

”Kun näen muserrettujen ihmisten saavan ihmisarvon sekä omissa että toisten silmissä, tajuan aina uudelleen, kuinka hienossa työssä saan olla mukana” pastori **Risto Leikola** toteaa.

Evangeliumi on silta yhteyteen

Suurin haaste Leikoloiden työssä ei ole yhteyden saaminen syrjittyyn ryhmään ja evankeliumin julistaminen, vaikka toki tähänkin rajanylitykseen käytetään usein paljon aikaa.

Haastavinta on ympäristöön vaikuttaminen. Toisinaan myös Mekane Yesus -kirkon seurakuntien vakuuttaminen siitä, että syrjityn yhteisön kristityt pitää ottaa tasa-arvoisina seurakuntaan vie aikaa. Leikolat käyttivät hiljattain kolmisen vuotta Bahir Darin seurakunnan vakuuttamiseen siitä, että Tana-järven rannoilla elävään, saastaisena pidettyyn virtahevonmetsästyskansaan on syytä luoda aito yhteys.

”Nyt se on seurakunnalle luonnollista, mutta kovaa työtä se vaati. Silti juuri seurakuntamme tarjoavat parhaan mahdollisuuden rajojen ylittämiseen, koska evankeliumi luo tähän perusteet.”

Syvä vakaumus panee liikkeelle. Rajat ylittävä saattaa tulla sukunsa hyljeksimäksi. Näin on käynyt monille etiopialaispapeille, jotka ovat ryhtyneet aterioimaan saastaisina pidettyjen kanssa.

”Nämä veljet todella kantavat ristinsä. Mutta kun riittävästi ihmisiä tulee mukaan, heitä aletaan ymmärtää ja asiat muuttuvat. Olemme nähneet tämän tapahtuvan monta kertaa.

"Seurakunta on marginalisoiduille usein ainoa tasa-arvoinen linkki muuhun maailmaan."

Tasa-arvo ei tarkoita samanlaisuutta. Perinteisen ajatusmallin mukaan "niistä" pitäisi tulla samanlaisia kuin "me". Leikolat opettavat, että erilaista kulttuuria tulee kunnioittaa ja kuunnella, mitkä ovat ryhmän tarpeet, toiveet ja pelot. Ainoastaan evankeliumin kanssa ristiriidassa olevista tavoista pitää pyrkiä eroon. Silloinkin asiasta pitää keskustella ja odottaa, että ihmiset itse haluavat esimerkiksi luopua taikakalustaan.

Aina joku reagoi

Risto Leikola pyrkii kertomaan ilosanoman mahdollisimman ymmärrettävästi ja mielenkiintoisesti. Sen jälkeen on ihmisen ja Jumalan välinen asia, kuinka sanomaan vastataan. Sitten on seurakunnan asia huolehtia, että uudet kristityt juurtuvat siihen.

Leikolat eivät työssään ole kohdanneet ainuttakaan ryhmää, jossa evankeliumi ei puhuttelisi ketään. Niinkin on sattunut, että jokin kaukainen ryhmä on kuullut huhuja Jumalasta, joka vapauttaa peloista ja pyytänyt, että heille tultaisiin kertomaan lisää.

Kovin monia evankeliumille täysin tavoittamattomia ihmisryhmiä ei Risto Leikolan mukaan Etiopiassa enää ole. Jos jonkun pienen ryhmän parissa työskentelee jo jokin toinen kirkko, Leikolat eivät mene sinne. Myöskään Ethiopian ortodoksikirkon jäseniä he eivät kalastele.

Lopulta ympäröivä yhteiskuntakin alkaa muuttua."

Sanoma anteeksiannosta ja sovituksista parantaa yhteisöjen välisiä suhteita. Pikku hiljaa toisiaan karsastavat huomaavat, että pelot ovat turhia.

Seurakunta avaa väylän kehitykseen

Kirsi ja Risto Leikola ovat vuosien kuluessa olleet tekemisissä kymmenien erilaisten ryhmien kanssa eri puolilla Etiopiaa. Eniten he ovat työskennelleet

Kaffa-alueella ja Omo-joen varrella Lounais-Etiopiassa.

"Siellä näemme parhaiten työmmme hedelmät. Eri ryhmien sekaseurakunnissa ihmiset viihtyvät aidosti keskenään. Se on fantastista."

"Seurakunta on marginalisoiduille usein ainoa tasa-arvoinen linkki muuhun maailmaan ja aukaisee väylän yhteiskuntaan, oppimiseen ja kehitykseen. Tasa-arvoisella kohtelulla on aivan käsittämätön vaikutus", Risto Leikola toteaa.

Puolet metsäkansasta kristityiksi

Eksoottisin ihmisryhmä, jonka kanssa Leikolat ovat työskennelleet, on chab-metsäkansa Länsi-Etiopiassa. Tämän kansan olemassaolosta ei tiennyt edes paikallinen synodi (hiippakunta). Leikolat saivat yhteyden kansaan, kun ryhtyivät sitä etsimään huhujen perusteella 12 vuotta sitten. Sitten alkoivat päivien mittaiset patikkaretket syvälle viidakkoon.

He onnistuivat solmimaan hyvän yhteyden chabeihin ja ryhtyivät kertomaan näille ilosanomaa.

”Sain selittää juurta jaksain, mistä on kysymys. Lähdin liikkeelle Luoja-Jumalasta, jota chabit kutsuvat nimellä Dzuk. Mejenger-kansan jäsenet tulkasivat amharastani omalle kielelleen, jota monet chabitkin osasivat.”

Muutamassa vuodessa parituhantisesta kansasta puolet oli kristittyjä. Nyt alueella on koulu ja kirkko sekä monipuolinen kehityshanke. Chabien asuinalue on nopeasti kaventunut hakkuiden ja uudisasutuksen vuoksi, minkä vuoksi perinteisten elinkeinojen rinnalle tarvitaan uusia.

Vähemmistöryhmien elintila on käymässä entistä ahtaammaksi monin paikoin. Tähän on syynä väestön nopea kasvu, tieverkon kehittyminen ja maan sisäinen siirtolaisuus.

Hymyilevä kansa helpottaa työtä

Leikolat ovat usein toimineet sovittelijoina kantaväestön ja siirtolaisten välillä. Joskus välienselvittely on ylitynyt mekkenalaksi, mutta muuten pari on kohdannut uhkatilanteita tai vihamielisyyksiä harvoin. Tosin viime vuosina radikaali-islamien vahvistuminen on luonut jännitteitä ja levottomuuksia, kun on puhjennut eri puolilla maata.

Mutta edelleen ylivoimainen enemmistö etiopialaisista toivottaa vieraan hymyillen tervetulleeksi. Tämä helpottaa suuresti Leikoloita, jotka kohtaavat jatkuvasti uusia ihmisryhmiä.

Toinen työtä helpottava asia on se, että uskonnosta puhuminen on luontevaa. Kaikki uskovat johonkin.

Kutsumus syveni Etiopiassa

Risto Leikola, 57, on kutsumustyössä, se kuuluu ja näkyy hänen tavastaan kertoa työstään. Silmät loistavat ja kädet piirtävät ilmaan suuria kaaria. Vakuuttuminen kutsumuksesta on syventynyt, kun pastori on itse nähnyt Jumalan sanan valtavan voiman yhä uudestaan. Se on vaikuttanut myös häneen itseensä.

”Mikä muu vaikuttaa ihmiseen yhtä syvästi kuin evankeliumi? Etiopiassa marxilaiset yrittivät 1970- ja 80-luvuilla pakottaa ihmisiä tasa-arvoon, mutta kaikki palasi ennalleen, kun kommunistihallinto kaatui.”

”Kunnan virkamies voi tulla valistamaan kansaa ja käskeä ihmisiä elämään

yhdessä tasa-arvoisesti, mutta sanoilta putoaa pohja pois, kun hän ei ota vastaan kutsua aterialle savenvalajan kotiin.”

Tulevaisuudessa Risto Leikola haluaisi keskittyä työskentelemään saastuttavina pidettyjen ryhmien kanssa. Savenvalajia, nahkureita, seppiä ja metsästäjiä elää eri puolilla maata eri kansojen keskuudessa, ja joka paikassa täytyy erikseen solmia suhteet ryhmän ja paikalliskäestön välille.

Kirsi ja Risto Leikolan ja etiopialaisen **Ganjulla Gaiton** tiimi toimii tehokkaasti ja hyvässä yhteishengessä. Risto julistaa ja opettaa, Kirsi tuo työhön kulttuurin ja kehitystyön asiantuntemuksen. Koordinaattorina toimivalla etiopialaisella on pitkä kokemus käytännön evankelioimistyöstä. Ristolle on tärkeää säilyttää tuntuma ruohonjuuritasoon myös keskustoimistolla työskennellessään. ■

Suomen Lähetyseuran työntekijät, filosofian maisteri Kirsi Leikola ja teologian maisteri Risto Leikola työskentelevät luterilaisen Etiopian Evankelisen Mekane Yesus -kirkon tavoittavan työn neuvonantajina.

Leikolat ovat kehittäneet työhön käytännön opetusmallin, jota he kutsuvat Operaatio Alkususyäkseksi. Sen mukaan uuden ryhmän kohtaamisessa kärkeä on evankeliumin julistus sanoin ja teoin.

Paikallinen kulttuuri ja kieli otetaan huomioon ja haitallista riippuvuutta vältetään. Operaatio toteutetaan aina yhteistyössä kirkon synodin ja seurakunnan kanssa. Uudet kristityt liitetään alusta lähtien paikalliseen seurakuntaan. Alkususyäksiä on tehty tai niitä on meneillään jo lähes 50.

Tähän tavoittavaan evankelioimistyöhön osallistuvat kirkon kaikki tasot keskustoimistosta seurakuntiin. Tavoitettavan ihmisryhmän kieli ja tavat ovat joskus outoja myös Leikoloiden etiopialaisille työtovereille. Tavoitettavasta ryhmästä koulutetaan paikallisia johtajia. Ihannetapauksissa avauksia on seurannut ryhmän asemaa parantava kehitystyöprojekti, johon saadaan varoja Suomen valtiolta.

Leikolat ja Mekane Yesus -kirkon lähety- ja evankelioimistyön johtaja, pastori Yonas Yigezu vetivät työpajan otsikolla ”Holistic co-operation in empowering the marginalized” Kirkkojen Maailmanneuvoston kokouksessa Etelä-Koreassa loka-marraskuussa 2013.

Kirkon perheneuvontatyö KUUNNELLEN JA KANNATELLEN

PEKKA PUUKKO

PERHENEUVOJA, JYVÄSKYLÄN SEURAKUNTA

Perheneuvonnan tehtävänä on tuoda armon näkökulma arjen keskelle. Asiakkaat voivat tulla keskustelemaan juuri niistä asioista, jotka heitä sillä hetkellä ahdistavat.

Perheneuvoja kannattelee ja etsii vaihtoehtoja yhdessä asiakkaidensa kanssa.

Evankeliumi toteutuu, kun ongelmat tulevat yhdessä jaetuiksi ja koetuiksi.

Aloitan työpäiväni Jyväskylän seurakunnan perheasiain neuvottelukeskuksessa vähän ennen kahdeksaa, ja kahdeksalta tulevat yleensä ensimmäiset asiakkaat. Pariskunnille varaamme aikaa 1 h 15 minuuttia, yksin käyville puolisoille 45 minuuttia. Työpäivään mahtuisi jopa kuusi asiakasta tai perhettä, mutta suositukset ohjaavat neljään tai korkeintaan viiteen asiakastapaamiseen päivässä. Ja se on viisasta, keskustelujen väliin tarvitaan keskittymis- ja palautumisaikaa. Tapaamisten välillä hoidan myös työni tilastoinnin. Päivän viimeisten asiakkaiden kanssa päätän hieman ennen neljää, ja työpäivä on täysi. Joskus ryhmän ohjaaminen venyttää työpäivää iltaan.

Mistä meidän olisi hyvä puhua?

Jos asiakkaat ovat ensimmäistä kertaa perheasiainkeskuksessa, pyrin alussa kertomaan lyhyesti talon tavoista ja toimintaperiaatteista. Haluan, että asiakkaani tietävät keskustelujen luottamuksellisuudesta ja aikarajoista. Pidän tärkeänä myös kertoa, että tämä palvelu on heille kotiseurakunnan tarjoamaa. Kun yhteystietolomakkeet on täytetty, pääsemme varsinaiseen keskusteluun.

Yleensä aloitan työskentelyn avoimella kysymyksellä: ”Mistä meidän olisi hyvä puhua?” Jotkut pariskunnat menevät suoraan ongelmaan, jotkut haluavat johdatella aiheeseen hitaammin. Jos pariskunta miettii kovin, mistä saakka aloittaa, rohkaisen aloittamaan ajanvarauksen hetkestä. Monilla parisuhteen ongelmilla on pitkä historia, mutta tarvitaan vielä jokin käänne tai tapahtuma, ennen kuin ryhdytään varaamaan aikaan. Ajanvarauksen hetkestä liikkeelle lähteminen mahdollistaa liikkumisen molempiin suuntiin, menneisyyteen ja nykyhetken kautta tulevaisuuteen. Moni pari kertoo asioiden alkaneen muuttua jo ensimmäisen yhteydenoton jälkeen.

Keskustelun kuluessa pyrin huolehtimaan siitä, että kumpikin puolisoista saa tilaa omille näkemyksilleen. Keskusteluissa on yleensä rauhallinen sävy,

vaikka puhuttaisiin hyvinkin loukkavista tai aroista asioista. Huutaminen on harvinaista, ainakin minun työhuoneessani. Aika ajoin joudun työntekijänä puuttumaan puheenvuoroihin; puoliso ei malttaisi odottaa, että toinen pääsee loppuun. Tämäkin liittyy yleensä ensimmäiseen istuntoon ja menee toimintatapojen opetteluun piikkiin.

Ongelmien määrittely ja mitä toivotaan

Keskustelussa minua kiinnostaa, minkä tai mitä puoliset kokevat ongelmaksi. Myös se, milloin ongelma on alkanut, on tärkeää selvittää. Onko elämäntilanteessa muita tekijöitä, jotka vaikuttavat ongelman syntyyn tai jatkumiseen, vai onko ensisijaisesti kyse vuorovaikutuksen ongelmasta? Vähintään yhtä tärkeää on päästä selville siitä, mitä pariskunta tilanteessaan toivoo. Haluavatko he apua parisuhteensa korjaamiseen vai ovatko he ensisijaisesti hakemassa apua eroamiseen? Jos tavoitteena on parisuhteen ongelmien korjaaminen,

mikä olisi riittävän hyvä tilanne heille, mistä sen tunnistaa?

Ensimmäinen istunto on usein ongelman kartoittamista, taustojen ja päämäärien selvittämistä ja yhteistyösuhteen rakentamista. Vaikka varoitellen asiakkaita odottamasta ensimmäiseltä kerralta liikoja, huomaan joskus selvän helpotuksen ilmapiirissä jo ensimmäisen keskustelukerran jälkeen. Ehkä se että puoliso on kokenut asian tärkeäksi ja lähtenyt mukaan, tai se että asioista on puhuttu suoraan ja joku on ne kuullut, auttaa.

Istunnon päättäminen

Istunnon loppupuolella kokoan asiakkaileni jotakin siitä, mitä olen kuullut heidän puhuvan. Jos keskustelussa on tuttuja teemoja, saatan viitata aiempiin kokemuksiin tai perhe-elämää koskeviin tutkimuksiin. Liittämällä pariskunnan kertomaa aiemmin kuulemaani pyrin sanomaan: ”Ette ole yksin, muutkin kokevat suhteissaan tällaista.” Lopuksi kerron, mihin minun mielestäni voisi olla hyvä keskittyä, mikäli pariskunta haluaa jatkaa keskusteluja.

Tämän jälkeen annan puheenvuoron vielä pariskunnalle: miten he kokivat keskustelun? Puhuttiinko oikeista asioista? Saiko kumpikin sanottua, mitä ajatteli? Mikäli pari haluaa, että sovimme uuden keskusteluajan, se sijoittuu usein noin kahden viikon päähän ensimmäisestä. Jos uusi aika sovitaan, mietimme vielä yhdessä nouseeko tällä kertaa puhutusta esille jotakin, mitä olisi arjen keskellä hyvä harjoitella. Parhaita kotitehtäviä ovat kokemukseni mukaan ne, joita asiakkaat antavat itse itselleen.

Toinen istuntokerta

Toisen istunnon alkaessa kysyn usein mitä kuuluu. Toiset pariskunnat kertovat tilanteen helpottumisesta ensimmäisen käynnin jälkeen, joillekin keskustelun aloittaminen on aiheuttanut rajua riitelyä kotona. Kun kuulumiset on keskusteltu, kysyn usein, mistä

Epäonnistuminen ja häpeä ovat usein läsnä, kun ihmiset kertovat perheneuvojalle omasta elämäntilanteestaan. Armo mahdollistaa sekä näiden asioiden kohtaamisen että eteenpäin lähtemisen, sanoo Pekka Puukko.

tänään olisi hyvä puhua. Väliajalla on esiin noussut ehkä uusia puolia asioista, joita nyt on hyvä käsitellä. Jos väliajalla on sovittu tehtäviä, kysyn niistä jossakin välissä, elleivät asiakkaat ehdi kertoamaan niistä itse.

Työskentelen tavallisimmin perheen aikuisten kanssa, joskus tapaamisissa on joku perheen lapsista tai koko perhe. Lasten hyvinvointi on kuitenkin aina mukana keskustelussa keskeisenä näkökulmana. Missä lapset olivat, kun riitelitte? Miten he kokivat tilanteen? Kuka lapsista on eniten huolissaan teistä? Joskus vanhempien on vaikea nähdä lasten kokemuksia omalta kivultaan. Työntekijän tehtävänä on, kipua kunnioittaen, kuitenkin tuoda tämä näkökulman mukaan keskusteluun.

Miten työskentely etenee

Oma kokemukseni parien kanssa työskentelemisestä on, että kun työskentelyn päämäärää on saatu selvästi määriteltyä,

ollaan työskentelyssä yleensä jo voiton puolella. Loppu on uusien vuorovaikutustapojen opettelua ja yksityiskohtien hiomista. Myös keskinäisen luottamuksen rakentuminen vaatii aikansa.

Tapaamisten välit pitenevät, kun puolisoilla on tunne, että he tietävät, minkä kanssa pitää tehdä töitä. Tärkeää ei oikeastaan ole se, mitä istunnossa tapahtuu, vaan mitä tapahtuu istuntojen välillä, perheen arjessa. Loppuvaiheessa tapaamisten välit voivat olla kuukauden mittaisia, joskus pidempiäkin. Päätöskerta voi olla näin jopa vuoden päässä ensimmäisestä tapaamisesta. Silti istuntoja on ollut ehkä viidestä seitsemään.

Jos työskentely ei etene

Jos työskentely pariskunnan kanssa ei tunnu etenevän, mietin yleensä ensimmäisenä, puhummeko tapaamisissa oikeista asioista. On ehkä tarpeen keskustella ja tarkistaa työskentelyn tavoitteita. Jos työskentely jumittaa,

"Monesti olen ajatellut, että nyt olen nähnyt perhe-elämästä kaiken – ja yllättynyt."

vaikka päämäärät näyttävät yhteisiltä ja selviltä, yritän yhdessä pariskunnan kanssa tutkia, tuleeko jommankumman tai molempien puolisoitten historiasta asioita, jotka vaikuttavat nykyiseen tilanteeseen. Kummankin sukupuun tutkiminen voi tuoda uutta ymmärrystä keskusteluun.

Joskus keskustelun jumittuminen kertoo salaisuudesta. Parisuhteen kysymyksissä salaisuus tarkoittaa yleensä ulkopuolista suhdetta. Näissä tilanteissa olen tavannut puolisoita erikseen ja keskustellut työskentelyn jatkosta. Jos toinen puolisoista kertoo suhteesta minulle, keskustelemme sen puheeksi ottamisesta yhteisesti. Mikäli puoliso haluaa säilyttää salaisuuden itsellään, on työntekijä hankalan eettisen valinnan edessä. Voinko tavata puolisoita enää yhdessä?

Mikä tässä työssä kiinnostaa

On vaikea sanoa, mikä sai alun perin hakeutumaan tähän työhön. Yllätyksellisyys on varmasti yksi tärkeä motivaation lähde – koskaan ei voi tietää, mitä työpäivä tai edes seuraava keskustelu tuo tullessaan. Valmistautua ei juuri voi, käytössä ovat ne välineet ja oivallukset jotka tilanteessa syntyvät. Monesti olen ajatellut, että nyt olen nähnyt perhe-elämästä kaiken – ja yllättynyt.

Kieli ja merkitysten rakentuminen kielen kautta on kiehtonut minua aina, ja ehkä sekin osaltaan selittää tämän työ viehätystä. Keskusteluapu on usein uudenlaisten merkitysten etsimistä arkisille ilmiöille yhdessä asiakkaiden kanssa. Joskus uudenlaisen näkökulman löytäminen on ainoa apu mitä tarvitaan.

Perheneuvontatyössä olen voinut kehittää osaamistani monipuolisesti. Toimin neuvontatyön ohella seurakunnan työntekijöiden työnohjaajana ja työyhteisökehittäjänä. Minulla on erityisosaamista myös väkivaltaisten miesten hoitamisessa. Olen ollut mukana kehittämässä keskuksemme väkivaltatyötä ja toimin yliopiston miesten hoitoryhmän toisena vetäjänä. Usein koen, että hoidon ohella tarjoan miehille uudenlaista mallia olla mies. Työurani ehkä koskettavimmat hetket liittyvätkin kohtaamiini näiden miesten kanssa. Joku niistä on ehkä pelastanut ihmisen hengen.

Perheneuvonnassa esiin tulevat kysymykset ovat hyvin konkreettisia ja arjen keskeltä nousevia. Koska suurin osa elämästä on arkea, pienilläkin muutoksilla on iso vaikutus. Muutokset myös näkyvät nopeasti ja vaikuttavat joskus ratkaisevasti siihen, miten asiakkaat kokevat elämänsä.

Pappina ajattelen, että kirkon ja uskon paikka on ihmisten arjen keskellä. Siellä jos missä tarvitaan sanomaa armosta. Epäonnistuminen ja häpeä ovat usein läsnä, kun ihmiset kertovat perheneuvojalle omasta elämäntilanteestaan. Armo mahdollistaa sekä näiden asioiden kohtaamisen että eteenpäin lähtemisen. Usein se toteutuu työntekijän hyväksyvän kuuntelun ja läsnäolon kautta. Armoa ei tässä työssä tarvitse julistaa, se on läsnä.

Kiitän työtovereitani hyvistä huomioista ja näkökulmista, joita sain tätä kirjoittaessani. ■

Kirjoittaja on Vuoden pappi 2013.

KIRKON PERHENEUVONTA

Kirkon perheneuvontatyö tarjoaa ammatillista keskusteluapua parisuhteen ja perheen kysymyksissä. Pääpaino on parisuhteen kriisien hoitamisessa, mutta lisäksi apua annetaan muissakin ihmissuhteisiin ja kasvatukseen liittyvissä kysymyksissä.

Vuoden 2011 aikana kirkon perheneuvonnasta haki apua yli 16 500 ihmistä. Monista muista auttamispaikoista poiketen perheneuvontaan uskaltavat myös miehet, tällä hetkellä miesten osuus on yli 40 % avunhakijoista. Parisuhteiden määrän kasvanut tasaisesti, valtakunnan tasolla se oli 43 % kaikista neuvotteluista vuonna 2011.

Perheasiain neuvottelukeskus on tällä hetkellä 43 ja perheneuvoja noin 170. Ensi vuonna tulee kuluneeksi 70 vuotta kirkon perheneuvonnan käynnistymisestä Suomessa.

Vuorovaikutuksen ongelmat ovat tulossyynä vuosittain noin 30 %:lla avunhakijoista. Toiseksi yleisin syy avun hakemiseen on erokysymykset, 22 % avunhakijoista. Kolmannella sijalla on erilaiset elämäntilanteet, jotka ovat syynä yhteydenottoon 12 %:lla asiakkaista.

Suurimmat asiakasryhmät ovat iältään 30–40-vuotiaat ja 40–50-vuotiaat. Tämä aika on useimmille aktiivista perhe-elämän aikaa, ja siksi parisuhteen ja perhe-elämän kysymykset ovat pinnassa.

Perheasiain neuvottelukeskusissa järjestetään myös erilaisia ryhmiä, kuten eroryhmät, Vanhemman neuvo – ja uusperheryhmiä.

Perheneuvonnan erikoistumiskoulutus on parhaillaan muutoksessa. Yhteistyöstä ja koulutuksen rakenteesta neuvotellaan eri yliopistojen kanssa.

TEOLOGIAN OPISKELU VAMMAISEN NÄKÖKULMASTA

ANTTI BJÖRKLUND

TEOLOGIAN KANDIDAATTI,
HELSINGIN YLIOPISTO

Oma kiinnostukseni kirkkoa kohtaan alkoi jo ala-asteella. Aluksi se oli yleistä kiinnostusta uskontoja, erityisesti kristinuskoa, ja kirkon työtä kohtaan, mutta vuosien varrella siitä on kehittynyt erityinen kiinnostus juuri papin työtä kohtaan. Viimeistään lukioon mennessä tiesin tulevan opiskelupolkuni ja sen määränpään: halusin papin virkaan. Pystyin siis lukiossa keskittymään niihin aineisiin, jotka koin hyödyllisiksi teologiseen tiedekuntaan hakiessa.

Tätä kirjoittaessani olen viidennen vuoden opiskelija. Jos johdatus sen suo, ensi vuonna saan pappisvihkimyksen.

Olen ollut syntymästäni asti vammainen. Olen kuitenkin oppinut elämään sen kanssa sekä löytämään tapoja hyödyntää ja kiertää asian.

Vammaisuus on kuitenkin vaikuttanut myös hengellisyteeni. Siinä, missä monet muut pohtivat murrosiässä muita asioita, minä pohdin kysymystä: ”Miksi minut on luotu tällaiseksi?” Tämä kysymys liittyy niin sanottuun teodikean ongelmaan, kuten myöhemmin opin. Kuten sanottu, olen kuitenkin jo asian kanssa sinut.

Yliopistolla, etenkin keskustakampuksella ja päärakennuksella toimiessani olen välillä joutunut keksimään luoviakin keinoja joidenkin tilanteiden ratkaisemiseksi – tästä esimerkkinä mainittakoon hankalassa luentosalissa toimiminen tai sinne pääseminen.

Itselläni ei ole ollut koulunkäyntiavustajaa sitten yläasteaikojen, mikä on toisaalta ollut vapauttava päätös, mutta toisaalta tuonut myös vastuuta. Yliopistolla olen voinut tarvittaessa pyytää apua opiskelu- ja muilta kavereiltani, mutta työelämään siirtyessäni tämä ei välttämättä ole kunnollinen ratkaisu, sillä työpaikalla työkavereilla on varmasti omat työnsä hoidettavanaan. Papin työ on käsitykseni mukaan sen verran itsenäistä, että kaikkiin ongelmiin ei voi pyytää työkaverilta apua.

En silti sano, etteikö joissain asioissa voi pyytää apua, on vain luonnollista, että näin on.

Siitä olen varma, että pyörätuolin käyttö tulee melko varmasti vaikuttamaan työpaikan hakuun, koska olen

riippuvainen hyvistä liikenneyhteysistä.

Esimakua sain tästä viimeistään silloin, kun oli aika hakea seurakuntaharjoittelupaikkaa. Päädyin hakemaan paikkaa pääkaupunkiseudulta, sillä koin sen helpommaksi. Päätin pysyä kotini lähialueella, sillä kokemukseni mukaan tarvitsemani palvelut ovat helposti saatavilla pääkaupunkiseudulla.

Esimakua olen saanut myös silloin, kun olen hakenut kesätyöpaikkoja kesäteologina. Joissakin saamissani vastauksissa on valiteltu sitä, että työnkuvaan kuuluu leirityötä eikä kyseisen seurakunnan leirikeskuksissa pysty toimimaan tai liikkumaan pyörätuolilla – mikä voikin valitettavasti olla totta ottaen huomioon Suomen rakennuskannan keskimääräisen iän. Luonnollisesti monissa vastauksissa ymmärrettiin kesätyöpaikan merkitys ja toivotettiin onnea paikanhakuun.

Jos on hankalaa saada kesäteologipaikkoja – ja siis kokemusta, jota tarvitaan töitä varten – kuinka hankalaa voikaan olla varsinaisen työpaikan saaminen?

Vastaus ei välttämättä ole niin synkkä kuin voisi ajatella, sillä onhan Suomen kirkossa tälläkin hetkellä vammaisia pappeja. Papin tehtävään vaadittavia taitoja voi harjoitella monilla tavoilla. Saarnaamista voi harjoitella kirjoittamalla ja pitämällä muita puheita, sielunhoitoa harjoittamalla keskustelutaitoa ja kuuntelemista, jumalanpalveluksissa toimimista toimimalla esimerkiksi vapaaehtoisena tekstinlukijana tai ehtoollisavustajana ja käymällä muutenkin jumalanpalveluksissa.

Jos vammaisuus hankaloittaa kesätyöpaikkojen saamista, on vain löydettävä itselle sopivia tapoja esteiden kiertämiseen tai niiden hyödyntämiseen.

Tarkoitukseni ei ole ollut tällä kirjoituksella lannistaa niitä, joita nämä asiat koskevat. Pikemminkin toivon kirjoitukseni esittäneen uuden näkökulman teologina olemiseen. Toivon myös, että tämä kirjoitus antaa niille, joita nämä asiat koskevat, ideoita asioiden pohtimiseen ja hoitamiseen. ■

Maltti on valttia KÄYTETTYÄ AUTOA OSTAMASSA

VESA ENGSTRÖM
AKIN OPISKELIJA-ASIAMIES

Autopalsta tekee näyttävän paluun Cruxin sivuille. Jatkossakin autopalsta tulee ilmestymään, ei välttämättä aivan jokaisessa numerossa mutta säännöllisesti kuitenkin. Myös paljon toivotut autoaiheiset lukijakilpailut tulevat jatkumaan. Aikaisempien autoartikkelien palautteissa toivottiin paljon käytettyihin autoihin liittyvää juttua, joten tämän kertaisessa numerossa täytämme tämän toiveen.

Käytetyn tavaran ostaminen on aina tietynlaista uhkapeliä. Tuotteen käyttöhistoria ei voi olla täysin tiedossa, ja ostaja joutuukin luottamaan omiin havaintoihinsa ja myyjän puheisiin. Autojen kohdalla tilanteen tekee erityisen herkäksi autojen suhteellisen korkeat hinnat. Useimmiten kyse on kuitenkin vähintään tuhansien eurojen ostoksesta, joten tarkkuudelle on sijansa.

Mitä tulee ottaa huomioon käytettyä ostaessa?

”Etenkin yksityiseltä ostettaessa kannattaa liikenteen turvallisuusvirasto Trafista selvittää, ettei autolla ole ajoneuvoveroja rästissä, samoin kannattaa tarkistaa, että auto on katsastettu ja vakuutettu”, toteaa hiljattain eläkkeelle autopäällikön tehtävistä jäänyt **Pertti Karlsson**. Eläkettä edeltävät pari vuosikymmentä hänen vastuulleen kuului työnantajan auto-laivaston hallinnointi, mutta kokemusta on kertynyt erilaisista autoalan tehtävistä aina autotehtaita myöten Suomesta ja ulkomailta. Hän on siis oikea henkilö antamaan vinkkejä auton hankintaan.

”Koeajon tulee olla kunnollinen, pieni pyörähdys ei riitä. Auto tulee käyttää käyntilämpötilaan ja koeajon

tulisi mahdollisuuksien mukaan sisältää niin taajama-ajoa kuin maantietäkin. Autolla kannattaa kiihdyttää, jarruttaa ja tehdä väistöliikkeitä, tietenkin muu liikenne huomioden. Hidastetöyssyt ovat hyvä keino alustasta ja iskunvaimentimista kuuluvien äänien selvittämiseksi, mutta niihin ei tietenkään saa ajaa liian kovaa”, Karlsson jatkaa.

”Huoltokirjan epäselvyyksien tai muiden asiapapereihin liittyvien omistuuksien pitäisi aina soittaa hälytyskelloja. Auton ostamisessa ei koskaan kannataisi hätäillä tai sairastua autokuumeeseen. Kiire on aina etu kaupan toiselle osapuolelle, joten se kannattaa jättää pois matkasta. Mukaan kaupolle kannattaa sen sijaan ottaa autoista enemmän tietävä tuttava, jos itse ei autoihin ole niin perehtynyt. Useimmat katsastuskonttorit tarjoavat myös auton tarkistuspalvelua. Autotohtorille vieminen maksaa jonkin verran, mutta siihen uhratut kymppit voivat hyvinkin maksaa itsensä takaisin”, Karlsson toteaa.

”Kuluttajasuoja koskee vain auto-liikkeitä, ei yksityisten välillä tehtyjä kauppia. Monet liikkeet tarjoavat käteville autoilleen myös takuun, mutta sen ehtoihin kannattaa etukäteen perehtyä.

Käytettyjen takuut kun saattavat olla hyvinkin suppeiksi rajattuja, etenkin jos takuuta ei myönnä itse autoliike, vaan erillinen rahoitusyhtiö. Yleensä merkki-liikkeet myöntävät mahdollisen takuun itse, kun taas käytettyjen autojen liikkeet käyttävät usein erillisiä rahoitusyhtiöitä. Osti auton mistä tahansa, hintavertailu, auton tarkastaminen ja yön yli nukkuminen ovat aina oikeita apuvälineitä. Budjetin asettaminen ja siinä edes suurpiirteinen pysyminen on myös viisasta. Usein nälkä kasvaa syödessä ja alkuperäinen hintahaarukka saattaakin laventua yllättävän paljon, joten maltti on valttia”, Karlsson päättää.

Auton valinta: tunne vai järki

Otimme haastatteluun kaksi pappia, joilla on tuorein autokauppa vielä suhteellisen hyvässä muistissa. **Selja Väistö** ja **Riitta Haapa-aho** pitävät molemmat autossa tärkeimpänä toimintavarmuutta ja sitä, että auto on omaan taloustilanteeseen sopivan hintainen. Mitkä muut asiat ovat heille tärkeitä auton hankinnassa?

Selja: ”Värin ja muodon pitää miellyttää.”

Riitta: ”Turvallisuus.”

Selja: ”Ai niin joo, sehän se oli.”

Naisten mielestä kirkon työntekijänä

oleminen ei aiheuta auton valintaan erityisiä paineita, joskin tietysti ääripäät herättävät huomiota. ”Liian pramea auto ja taas toisaalta aivan hirmuinen rotisko eivät välttämättä anna hyvää ensivaikutelmaa. Paikkakuntakohtaiset erot ovat toisaalta suuret, esimerkiksi suurissa kaupungeissa kirkon työntekijän autoon tuskin kiinnitetään suurtakaan huomiota”, kaksikko tuumaa.

Luotettavuus tärkeää autokaupassa

Autokaupassa Riitta ja Selja pitävät tärkeänä luotettavuutta ja sitä, että kaikki kulut ovat selkeästi esiteltynä. Toimituksen nopeus ja selkeys ovat tärkeitä asioita. ”Semisti luotettavan autokaupiaan löytyessä siitä haluaa kyllä pitää kiinni”, Selja toteaa.

Haastatteluun pastorit kurvaavat punertavilla autoilla, mutta muuten autoissa ei juuri yhtäläisyyttä ole. Selja kuljettaa kolmiovisia Suzuki Grand Vitaraa vuodelta 2009, ja Riitta taas kulkee viisivisiosella vuosimallin 2003 Peugeot 307:lla. Moottoreina molemmissa autoissa on 1.6-litraiset bensiinimoottorit. Miten kyseisiin autoihin on päädytty?

”Entinen auto oli Nissan Tiida, johon alkoi olla tulossa isompia remontteja. Ajatuksena oli vaihtaa pienempään, tai jos löytyisi hevostrailerin vetoautoksi kelpaava farmari. ”Tyne” oli juuri tullut liikkeeseen, ja koeajon jälkeen ei epäselvyyttä ollut, hintakin oli vähäisistä ajokilometreistä huolimatta sopiva. Ei siis tullut vaihdettua pienempään, eikä farmariinkaan”, Selja naurahtaa.

”Olin juuri aloittanut pappina, joten budjetti oli aika tiukka. Halusin kuitenkin, että autossa on ilmastointi ja se on muutenkin riittävän moderni. Siitä täytyy esimerkiksi löytyä turvatyyny. Peugeotin tullessa eteen, oli se erittäin hyvä kokonaisuus, iästä huolimatta sillä oli ajettu tosi vähän, ja se oli muutenkin siisti. Silloin ei kyllä nukkunut yön yli, vaan kaupat syntyivät välittömästi”, Riitta muistelee ensimmäisen autonsa hankintaa.

Pastorimme Riitta (oik.) ja Selja pitävät autokaupassa tärkeänä luotettavuutta ja sitä, että kaikki kulut ovat selkeästi esiteltynä.

Hyvät ja huonot puolet

Molempien naisten puheista paistaa tyytyväisyys autoihinsa. Autojensa hyviä ja huonoja puolia heidän ei tarvitse kauan miettiä:

”Mukaan mahtuu ainakin viisi heinäpaalia kahden aikuisen lisäksi. Auto on ketterä, sillä pystyy helposti lanaamaan ratsastuskentän hiekkaa. Silti se on maantiellä vakaa ajettava. Neliveto auttaa kärryn vedossa ja pehmeillä metsäteillä. Negatiivisina puolina kulutus, verotus ja vakuutusmaksut ovat edellistä korkeammat, kuten myös päästöt”, summaa Selja. ”Onhan maasturi myös epäeettinen valinta, ainakin imagoaltaan”, hän lisää.

”Vaikka auto ei ole kovin suuri, on sisällä hyvät tilat neljälle aikuiselle. Auto on mukava ajaa ja turvallisen tuntuinen. Vaikka automallista monet varoittelivat, ei mitään ongelmia ole luotettavuuden kanssa ollut. Korin ulkomittojen, etenkin keulan hahmottaminen taas voidaan surkean radion ja kaiuttimien lisäksi kirjata miinuspuolelle”, ynnää Riitta. ■

KILPAILU

Mikä kirkko näkyy kuvan taustalla?

Kaikkien vastanneiden kesken arvotaan Aki-muistitikkuja, ja kaikkien oikein vastanneiden kesken arvotaan AKIn nahkainen pankkikorttikotelo. Samalla voit halutessasi antaa palautetta artikkelista ja esittää toiveita seuraavien numeroiden aiheiksi. Vastaukset osoitteeseen vesa.engstrom@aki-liitot.fi 31.12.2013 mennessä.

Kaikkien vastanneiden kesken numeron 2/2013 kilpailussa arvotun Hyundai sateenvarjon voitti Jouko Rätty, ja oikein vastanneiden kesken arvottu Aki-muistitikku meni Arja Etolalle. Palkinnot on toimitettu voittajille.

NYA PSALMER!

ANNA MARIA BÖCKERMAN

FD, KANTOR I JOHANNES FÖRSAMLING, HELSINGFORS

Under snart två år har två grupper på elva personer träffats regelbundet till en- och tvådagarsmöten för att arbeta fram förslag till nya psalmbokstillägg. Den ena gruppen arbetar på ett svenskspråkigt tillägg och den andra på ett finskspråkigt.

Den svenskspråkiga gruppen leds av kantor **Rainer Holmgård** från Korsholm. I gruppen sitter representanter för olika yrkesgrupper: teologer, musiker, ungdomsledare, kompositörer och författare/litteraturvetare. Gruppens medlemmar kommer dessutom från olika delar av Borgå stift, vilket tillsammans ger en bredd i både kunnande och regional kyrklig kännedom.

Uppgiften

Under sin höstsession år 2010 beslöt kyrkomötet att ge kyrkostyrelsen i uppgift att utarbeta ett tilläggshäfte till psalmboken. Biskop **Björn Vikström** skriver för handboksutskottet: "I initiativet (från den 4.5.2010) konstate-

ras att det vid sidan av den nuvarande psalmboken, som funnits i snart 25 år, vore önskvärt med psalmer vilkas tema och språk ansluter till dagens behov. Församlingarna frågar efter nya psalmer, till exempel psalmer som anknyter till olika tidpunkter under kyrkoåret, har ett internationellt tema eller stöder kristen fostran och fadderskap. I initiativet framhålls också att en språklig och stilmässig uppdatering av psalmerna efterfrågas." Grupperna fick således börja sitt arbete med att kartlägga behoven, utarbeta ett riktigivande dokument och därefter påbörja en genomgång av olika sångsamlingar främst från det övriga Norden, men även från de anglosaxiska länderna och material från andra världsdelar.

Arbetsättet

När grupperna träffas blir det mycket sång, diskussion och röstande. Mindre grupper har förberett listor med sånger från olika samlingar eller nytt material som kommit in. På finlandssvenskt håll har medlemmar från psalmskrivar-skolan Sakralverkstad levererat många fina bidrag, och från Sverige har en hel del material skickats in till arbetsgruppen genom Anders Frostenson-stiftelsen. Sångerna sjungs av hela gruppen, man diskuterar teknisk kvalitet t.ex. hur text och melodi är uppbyggd, om de stöder varandra i uttryck, om stavelser blir rätt betonade och om det är möjligt att sjunga sången som allsång. Vidare diskuteras sångens innehåll och användningsmöjligheter. Efter diskus-

"Genom att bjuda in till gemenskap i sången kan man däremot vinna en hel del."

sionen bedöms varje sång enligt metoden ABC: A står för antagen, B för eventuellt antagen och C för ej antagen.

Vad behövs?

Då den svenskspråkiga gruppen gått igenom den nuvarande psalmboken och kyrkohandboken och därtill lyssnat på vad både kyrkans anställda och församlingsbor har att säga, har man konstaterat att det bland annat finns behov av fler sånger för barn och unga, sånger från olika gudstjänsttraditioner som Taizé och Iona, sånger för stillhet och meditation, för pilgrimsvandringar och inte minst för dop och vigslar. Därtill behövs kortare församlingsomkväden med text från bibeln, gärna psaltarpsalmer. Vissa tider på kyrkoåret skulle också behöva ett större utbud av sånger, till exempel under fastetiden före stilla veckan.

Om det inte finns?

Den svenskspråkiga gruppen har nu kommit så långt i sitt arbete, att man inom några månaders tid torde få slutförd en grundläggande genomgång av det färdiga sångmaterial som finns tillhanda. Det finns en innehållsförteckning för den kommande boken och ett arbetsnamn: Sång i Guds värld. Innehållsförteckningen förändras hela tiden under arbetets gång, och ur den kan man också utläsa var det finns luckor, dvs. plats för mer material. Att finna goda texter är svårt och att finna dem på just sådana teman som behövs är en ännu större utmaning. Arbetsgrupperna har därför möjlighet att göra beställningar på sådana texter och melodier som man upplever att behövs men saknas. Denna metod har ännu inte använts, men det är sannolikt att grupperna kommer att pröva även den vägen.

På vilka språk vill vi sjunga?

Vid första anblick kan det kännas självklart att ett svenskt psalmbokstillägg innehåller psalmer på svenska, och ett finskt psalmer på finska. Trenden i Europa idag är dock den att psalmböckerna innehåller psalmer på flera språk. För ett land med två officiella språk som Finland, kunde det vara naturligt att vissa psalmer, t.ex. för förrättningar, kunde ingå på båda språken i samma bok. Vidare finns det psalmer och sånger som sjungs mycket översatta på engelska, både klassiska sånger som Amazing Grace och nyare sånger. Man kan även tänka sig att en del psalmer från det övriga Norden kunde ingå både på originalspråk och i översättning, lika så psalmer från det samiska språkområdet. Samhället idag blir allt mer multikulturellt. Det kan synas i psalmurvalet genom att man tar in psalmer från olika delar av världen och att man ger möjlighet till att sjunga

på olika språk. För en kristenhet som ser sig som världsvid torde detta inte vara något större problem. Genom att bjuda in till gemenskap i sången kan man däremot vinna en hel del. ■

VILL DU TA KONTAKT?

Arbetsgrupperna, både på svenska och finska, vill gärna hålla kontakten med de kommande böckernas användare redan under arbetets gång. Man kan kontakta grupperna per mail på adressen: virsi.psalml@evl.fi. Den finska gruppen finns på facebook: facebook.com/virsi-psalm. Båda grupperna har också varsin blogg i vilken gruppernas medlemmar skriver under arbetets gång. Om du har åsikter eller ideer – hör gärna av dig!

Blogg: <http://uusivirsi.wordpress.com/>

Kuva: Karin Erlandsson

Den svenska tilläggsgruppen möttes på våren 2013 i Helsingfors. På bilden ser vi från höger: Mikael Svarvar, Anna Maria Böckerman, Karl-Johan Hansson, Rainer Holmgård (ordförande), Anders Forsman (sekreterare), Helene Liljeström, Dag-Ulrik Almqvist, Anna Brummer och Patrik Frisk. Karin Erlandsson och Jan Hellberg är inte med på bilden.

Kuva: Maija Sarasteen kotialbumi

Anna Sarlin oli varhainen suomalainen laulupedagogi ja musiikkiteosten toimittaja. Ensimmäinen suomalainen joululaulukokoelma Joululauluja on hänen kokoamansa.

Suomen vanhin joululaulukokoelma UUSINTAPAINOKSENA

PEKKA TUOMIKOSKI

TM, TIETOKIRJAILIJA, LIMINKA

Anna Sarlinin Joululauluja-kokoelman uusintapainos sisältää valtaosan alkuperäisjoululauluista vanhassa muodossa. Kokoelman sivuilta välittyy vanhan ajan joulun tunnelma.

Kuvittele mielessäsi kauan sitten unohtunut, arkistojen kätköön pölyttymään jäänyt mielenkiintoinen ja runsaasti musiikillista virikeaineistoa sisältävä joululaulukokoelma yli sadan vuoden takaa. Kokoelman nuotit sisältävät paitsi nykyisin tunnettuja lauluja hieman vanhah tavassa muodossaan, myös monia joululaulujen timantteja, jotka vain odottavat löytäjänsä ja esityskuntoon hiojaansa.

Mielenkiintoista kyllä, juuri tällainen joululaulukokoelma on nyt löytynyt ja nuotinnettu uudelleen käyttökuuntoon. Kokoelma sisältää valtaosan alkuperäisestä kahdeksan vihkon nuottimateriaalista, jotka laulupedagogi **Anna Sarlin** julkaisi 1890-luvulta alkaen. Kokoelman musiikillinen ilmaisuvoima hätkähdyttää. Ensitapailun jälkeen vanha joululaulumusiikki tulee lähelle ja koskettaa. Suomalaisen joululaulumusiikin huippuasiantuntijat ovat aina tienneet kokoelman olemassaolon. Aiemmin sitä ei kuitenkaan ole julkaistu uudelleen esityskuntoon alkuperäissovituksia kunnioittaen.

Ensimmäinen, aito ja alkuperäinen

Professori **Reijo Pajamo** on todennut Anna Sarlinin Joululauluja-kokoelman olevan kiistatta Suomen vanhin joululaulujen kokoomateos. Siksi sillä on oma ainutlaatuinen merkityksensä joululaulujulkaisujen keskuudessa. Se on ”ensimmäinen, aito ja alkuperäinen” tai niin kuin engelsmannit sen sanoisivat ”the first and original”. Suomen vanhin joululaulukokoelma sisältääkin monia mielenkiintoisia tuttavuuksia. Osa näistä lauluista on nyt ikään kuin pelastettu eloon.

Vastikään julkaistu Joululauluja sisältää valtaosan alkuperäisjoululauluista vanhassa muodossaan. Mukana on monia unhoon jääneitä, lämminhenkisiä sovituksia. Eräs teoksen monista säveltäjistä oli Sarlinin veljenpoika, maailmanmatkaaja **R. Raala** eli **Berndt Sarlin**. (Tutun joululaulun Kello löi jo viisi säveltäjä). Hän lienee ollut tätinsä Annan ”suosikkiveljenpoika”. Kokoelma sisältää myös Raa-

Kokonaisuudessaan Joululauluja-kokoelma sisältää paljon hellyttäviä ja lämmintunnelmaisia joululauluja. Teoksessa on toivelaulukirjojen tapaan lisätietoa laulujen taustoista kunkin laulun kohdalla. Aito vanhan ajan joulun tunnelma välittyy kokoelman sivuilta. Nuotinnokset ovat **Kari Kuosmasen** käsialaa. Valokuvien hankinnassa ja taustatiedon antajana on ollut **Maija Saraste**. Hän on kirjoittanut teoksia muun muassa R. Raalasta ja on myös Sarlinin sukulainen. Teoksen toimitaminen kirjaksi ei olisi ollut niin vaivatonta ilman Kuosmasen ja Sarasteen pyyteetöntä avuliaisuutta. Puhumattaan professori Reijo Pajamon avusta, myös hän on lainannut asiantunemustaan projektin hyväksi.

Virikemateriaaliksi jouluun tilaisuuksiin

osaltaan tukemassa myös kirkkomme kantoreita jouluun valmistautumisessa. Kokoelmaa selaava, siitä soittava ja laulava musikanti voi varmaankin allekirjoittaa ikaikaisen joululaulukokoelman koekäyttäjän tokaisun: ”Sisältää vanhan ajan joulun taikaa...” Monet unohtuneet sävelet ja sanoitukset kokevatkin tätä kautta uuden tulemisen.

Jotkut tämän kokoelman lauluista noussevat siis julkaisun myötä uuteen kukoistukseensa. Muutamia kappaleita jätettiin uusintapainoksen ensiversiosta pois tekijänoikeudellisista syistä. Suunnitelmissa on julkaista kokoelman maksimaalisen laaja täysversio vuoden 2014 joulun alla.

Vanhojen tuttujen joululaulujen seasta löytyy monia suoranaisia helmiä. Nuottikokoelma sisältää duettoja, säestyksiä yksinlaululle, kaksi-, kolmi- ja neliäänisiä kappaleita. Myös muutamia paljaita melodioita sisältyy kokoelmaan. Useat näistä ovat todella vanhoja, unohtettuja helmiä. Erilaisille kokoonpanoille käyvät joululaulut on nuotitettu hyvin käytännölläheisesti, ”loppukäyttäjää” ajatellen.

Kokoelman uusintapainos julkaistiin Limingan kirkossa 30.11. osana paikkakunnalla vietettävää Wanhan ajan joulu -tapahtumaa – luonnollisesti runsaan musiikkitarjonnan saatteleman. Eri instrumentein, kuoroversioina ja yksinlaulusityksinä – sekä yhteislauluina – toteutettu musiikillinen osuus oli luonnollisesti valittu käsillä olevasta Sarlinin joululaulukokoelmasta.

Anna Sarlin (1862-1933) oli varhainen suomalainen laulupedagogi ja musiikkiteosten toimittaja. Hän opiskeli aikoinaan muun muassa Berliinissä ja Parii-

sisä. Hänen merkitystään maamme laulutaiteelle on vaikea yliarvioida. Nyt Sarlinin elämäntyö on kokemassa renessanssin. Erityisesti jälkipolvet saavat nauttia hänen kokoamistaan lauluja nuottijulkaisuista.

Anna Sarlinin ulkomaisten esikuvien mukaan laatima ensimmäinen suomalainen joululaulukokoelma Joululauluja oli aikanaan mittava projekti. Peräti kahdeksasta vihkosta koostuva kokoelma alkoi ilmestyä jo 1800-luvun puolella saaden suuren suosion. Myöhemmin Sarlin julkaisi myös muita joululaulukokoelmia, kuten Kuusen ympärillä ja Joulun airut -nimiset kokoelmat. ■

*Pekka Tuomikoski on toimittanut joulu-
laulukokoelman uusintapainoksen.*

Eläkekanttorit NOSTALGIA- MATKALLA TALLINNASSA

AILI RITALA

KANTTORI (EL.), PIEKSÄMÄKI

Jäädessäni eläkkeelle Pieksämäen seurakunnan kanttorin virasta reilu vuosi sitten, oli minulle itsestään selvää, että jatkan Kanttori-urkuriliiton jäsenenä edelleen. Monet asiat kirkossa ja sen musiikkielämässä kiinnostavat yhä. Ilokseni sain keväällä postia, jossa kerrottiin liiton eläkeläistoiminnan virinneen. Sitä ideoimassa olivat muutamat aktiivit jäsenet, jotka ottivat ryhmälleen nimen Nostalgia. Niinpä ryhmän ensimmäinen yhteinen riento oli Nostalgia-matka Tallinaan 28. - 29.9.2013.

Syyskuisena lauantaiaamuna kokoontui 22 henkilön iloinen seurue Katajanokan terminaaliin. Kanttoreita meistä oli 15, loput etupäässä puolisoita. Laivaan nousua odotellessa oli hyvää aikaa kierrellä tervehtimässä ja esittäytymässä. Olipa hauska tavata samaan aikaan opiskel-leita, joita ei ollut tavannut valmistu-misen jälkeen. Aika hyvin toisemme kuitenkin tunnistimme! Nostalgia-ryhmän vastuushenkilöitä oli mukana **Kaija Eerola, Jukka Kuninkaanniemi, Eeva Paajanen ja Veli Ainali.**

Menomatalla käytössämme oli oma kokoustila virvokkeineen, ja siellä käy-

tiin sitten tarkempi kierros itse kunkin vaiheista ja työurasta. ”Vuoden kantto-reita” oli mukana useampikin. Yllättä-vän nopeasti Tallinnan silhuetti ilmestyi näkyviin, joten vain häthätää ehdimme harjoitella muutaman etukäteen valitun kuorolaulun Veli Ainalin johdolla. Tulipa siinä elävästi mieleen Kuopion aikojen harjoituskuoro, jota ylemmän kurssin opiskelijat harjoittivat, niin Velikin.

Kulinaarisia ja kulttuurisia nautintoja

Eerolan Kaijalla oli Tallinnassa varat-tuna meille luottokuljettaja, joka koko matkan ajan kuljetti meitä turvalli-

sesti. Majoituimme Viru-hotelliin. Huonetoverini oli **Kaija Soini**, ja me taas muistimme toisemme ammoisista Järvenpään kesäkurseista. ”Nyt kerrot mulle kaikki rakkautes”, hän sanoi, kun heittäydyimme sängyillemme huonee-seen päästyämme. Keskityin kuitenkin vain yhteen, ja juttutuokion jälkeen siirryimme yhteiseen ruokailuun lähei-seen Grillhaus Daubeen. Rattoisan, maukkaan ja kiireettömän ruokailun jälkeen tuli jo pieni kiire käydä hotel-lilla ja siirtyä seuraamaan La Traviatan esitystä Estonia-teatteriin.

Edellisen Traviatan olin nähnyt heinä-kuussa Savonlinnassa, joten oli kiinnos-

”Kaikki eläkeläiset ja eläköityvät: tulkaa ihmeessä mukaan yhteiseen toimintaan, kun kutsu taas käy!”

tavaa nähdä tämä esitys. Bikinitanssijat eivät todellakaan täällä hetkutelleet lan-teitaan! Puvustus ja lavastus oli epoo-kin mukainen. Kapellimestarina oli **Eri Klas**, ja upeat solistit olivat käsittääk-seni Estonian omia. Käsiohjelmaa en ottanut, joten heidän nimiään en osaa kertoa, ja olivat kaikki minulle tuntemattomia. Violettan ja Alfredon traaginen rakkaus on aina yhtä koskettava.

Suomalaisen seurakunnan messussa

Virun runsaan aamiaisen jälkeen siirryimme sunnuntaiaamuna mikkelin-

päivän jumalanpalvelukseen kauniiseen Mikaelin kirkkoon. Suomalaisen seurakunnan messun toimitti kirkkoherra **Markku Päiviö**, ja uruissa oli seurakunnan naisurkuri. Oma kanttorikuoromme avusti, ja **Eeva Paajanen** soitti loppusoittona Marko Hakanpään Toccatan virrestä 265. Eeva oli myös valinnut virret.

Kirkkokahveille siirryimme suomalaisen seurakunnan omiin tiloihin kerrostaloon lähellä hotellia. Porraskäytävässä kirkkoherra kertoi meille viime joulun aikaan sattuneesta mittavasta vesivahingosta talossa. Sen seurauksena muun muassa hissi ei edelleenkään

toimi. Todella ikävää, koska suomalaisen seurakunnan tilat ovat viidennessä kerroksessa, jonne vähänkään huonokuntoisempi ei jaksanut nousta.

Seurakunnan vapaaehtoiset, etupäässä jo iäkkäät naisihmiset, olivat valmistaneet meille monenlaista maukasta kahvipöytään. Yhdessäolon aikana he myös kertoivat omia elämäntarinoitaan, ja ne kyllä olivat todellisia selviytymistarinoita. Kirkkoherra kertoi myös Viron kirkon elämästä ja oman seurakuntansa toiminnasta. Oikein kiinnostavat olivat nämä kirkkokahvit, kiitos virolaisille ystäville!

Kuva: Sakari Vilpponen

Joukko Kanttori-urkuriiton eläkeläisjäseniä teki kahden päivän retken Tallinnaan syyskuussa. Matka oli liiton Nostalgiaryhmän järjestämä.

Viron Miehitysmuseossa

Aika oli rientänyt yllättävästi, mutta vielä yksi kohde mahtui ohjelmaan, nimittäin Viron Miehitysmuseo. Tämän viikon antoi kirkkoherra Markku, ja hän myös lähti kanssamme sinne. Museoon on koottu aineistoa ajalta, jolloin Viro oli miehitetty, eli 1940-luvulta vuoteen 1991.

Vaihtuva näyttely kertoi Viron Metsäveljistä. Melko hiljaisina siellä kiertelimme.

Paluumatkalla vietimme aikaa laivan Bistro buffetissa – kiitos Kaija E. ja liitto! Yleinen tyytyväisyys matkaan ja ohjelmaan tuotiin julki monien kiitosten kera. Tässä vielä kerran ihan julkinen kiitos Nostalgia-ryhmälle!

Ja taitaapa seuraava matkakohdekin olla jo tiedossa, nimittäin **Kaj-Gustav Sandholm** Maarianhaminasta esitti kutsun tulla Ahvenanmaalle. Siispä kaikki eläkeläiset ja eläköityvät: tulkaa ihmeessä mukaan yhteiseen toimintaan, kun kutsu taas käy! ■

SUOMALAINEN PYHÄN PIETARIN SEURAKUNTA

MARKKU PÄIVIÖ

VS. KIRKKOHERRA, SUOMALAINEN PYHÄN PIETARIN SEURAKUNTA

- Vakituinen urkuri **Ulla Krigul** (äitiyslomalla), messussa toimi hänen sijaisenaan ammattiurkuri **Pille Raitmaa**.
- Suomalaisen seurakunnan Pohjantähti-kuoron (16 laulajaa) johtajana toimii virolainen musiikinopettaja **Marge Matson**.
- Kirkkojen asema ja muoto on Virossa yhdistyskirkon kaltainen, kukin liittyy oman mielensä mukaiseen jäsenseurakuntaan (Tallinnan kirkot ovat lähes poikkeuksetta Vanhassa kaupungissa, ja seurakuntalaiset tulevat niihin eri puolilta kaupunkia); verotusoikeutta seurakunnilla ei ole.
- Seurakunta täyttää ensi kesänä 25 vuotta, se on perustettu neuvostoaikana inkerinsuomalaiseksi seurakunnaksi, mutta toiminut vuodesta 2000 alkaen suomalaisena seurakuntana toiminta-alueena koko maa; seurakunta kuuluu hallinnollisesti Viron kirkon Tallinnan rovastikuntaan, jonka rovastina toimii Johanneksen (Jaanin) kirkkoherra **Jaan Tammsalu**.
- Jäsenmäärä v. 2012 lopussa oli 265 henkeä, joista 109 aikuista inkerinsuomalaista Viron kansalaista ja 103 Suomen suomalaista (seurakunta on ”keskisuuri” Viron EELK -kirkon srk).
- Seurakunnan kirkkoherra on Suomen Kirkkohallituksen lähettämä ja toimii myös turistipappina Virossa.
- Seurakunnalla ei ole omaa kirkkoa, vaan jumalanpalvelukset ja kirkolliset toimitukset toimitetaan ruotsalaisen seurakunnan Pyhän Mikaelin kirkossa (Rootsi-Mihkli), jolle seurakuntamme maksaa vuokraa.

- Pyhän Pietarin seurakunnan ystävyysseurakunnat Suomessa ovat Kauniaisten, Oulunkylän (aiemmin Käpylän) ja Jyväskylän Vaajakosken alue seurakunta; 1.11. yhteistyötä aloitettiin Kainuun rovastikunnan kanssa
- Seurakunnan toiminnallisina partnereina Virossa ovat kaikki suomalaistoimijat: Suurlähetystö, suomalaiset koulut Tallinnassa ja Tartossa, suomalaisyhdistykset sekä Tallinnassa että muualla Virossa, inkerinsuomalaiset järjestöt ja Suomen Poikien veteraanijärjestys sekä Viron kirkon seurakunnat ja konsistori, jossain määrin myös matkailualan toimijat erityisesti juhla-aikoina.
- Suomesta tehdään paljon vierailuja Viroom ja oikein tervetulleita ovat kuorot ja konsertit, on kuitenkin hyvä huomata, että esim. Tallinnassa konsertteja on jo kirkon historiallisista syistä paljon (muusikalne õhtupalvus), jolloin kaikki kirkollinen toiminta piti ”naamioida” jumalanpalvelukselliseksi toiminnoiksi ja näin tapahtui konserteille.
- Pyhän Pietarin seurakunta ottaa mielellään vastaan kuo-roja/musiikkiryhmiä/ solisteja, mutta mieluiten sunnuntain jumalanpalveluksiin, jolloin paikalla on myös varmimmin kuulijoita
- Käytämme nykyistä suomalaista virsikirjaa ja jumalanpalvelusjärjestystä sekä nykyistä raamatunkäännöstä; seurakunnan virkavapaalla oleva kirkkoherra on **Hannele Päiviö**, joten kysymys naisen pappeudesta ei ole seurakunnallemme relevantti, myös sijaisena toimii sekä miehiä että naisia.
- Seurakuntakoti Pärnu Maanteellä on Suomen Kirkon keskusrahaston omistuksessa (Kirkkohallitus).

MUISTO JA KUNNIOITUS VAI MUISTELU JA KIITOLLISUUS

ESA SILJAMÄKI

KIRKKOHERRA EM, ROVASTI, HELSINKI

Syyskuussa pohdiskelin Kallion kirkon saarnatuolissa Nainin lesken pojan tapahtumaa, kantajia ja kylän väkeä. Koko kylä oli suremassa ja tukemassa leskeä. Samalla katselin muistini silmin Kallion kirkon käytävällä vuosikymmenien aikana tapahtuneita lukuisia ja hyvin erilaisia hautaan saattoja.

Onnettomuuksissa ja yllättävissä sairauksissa kuolleet pakottavat aina vahvaan ”miksi-kysymyksen”. Sille ei ole milloinkaan vastausta, vain huokailua ja yksinäisyyttä.

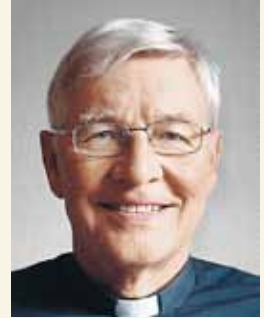
Mutta on huomattava määrä haustaustilaisuuksia aivan päinvastaisia. Vainaja on pitkään odottanut kuoleman tuloa ja omaiset ovat huokailleet elämän hidasta hiipumista. Varsin usein papin edessä ollaan arkoja puhumaan siitä helpotuksesta, jonka kuolemantapaus tuo omaiselle tullessaan.

Siunauskeskustelussa olen jo pitkään ottanut puheeksi sen, että kuolema ei ole vapautus vain kuolevalle, vaan myös omaisille. Monen omaisen hartiat vapautuvat jännityksestä ja epävarmuudesta, kun keskustelussa todetaan, että läheisen kuolema taitaa olla omaisillekin helpotus. He ovat vapautuneet huolen kantamisesta ja hitaan kuoleman näkemisestä ja odottamisesta. Monasti tämän asian esille ottaminen muuttaa keskustelun iloiseksi muistelemiseksi. – Mitä kaikkea hän tekikään, missä meillä oli kivaa, voi että hän hassutteli... Kuolema ei ole enää ahdistava ja pelottava. Surua ja ikävää se ei kuitenkaan sulje pois. Tämä vahvistaa kiitollisuutta ja toivon näkökulmaa huomattavasti.

Monet vanhat ihmiset ovat muistelleet, kuinka koko kylä tai kaupungissa talonväki osallistui yhdessä surun kantamiseen. Suru näkyi ennen myös katukuvassa pukeutumisena. Kaipaani sitä aikaa. Silloin surijaa saattoi tukea katseellaan, osallistua itkuun. Nyt suru on yksityinen, siitä vaietaan ja se salataan. Olenkin kehottanut omaisia kertomaan kaikille tapaamilleen surustaan. Näin myös ystävät ja tuttavat voivat olla mukana surussa. Juoru – se ja se on kuollut – tekee ystäville vaikeaksi lähestyä läheisensä menettänyttä. Suru on aina yhteinen.

Luulenpa, että useasti yksi surijaryhmä jää huomiotta. Lähimmät surijat, puoliso, toinen ja kolmas sukupolvi ovat surun keskiössä. Heidän rinnalleen olisi kuitenkin muistel-

tava nostaa vainajan sisaret ja veljet. He ovat eläneet vainajan kanssa usein paljon kauemmin kuin oma perhe. Heidän surunsa on vähintään yhtä raskas kuin perheen. Sisarten ja veljien kuunteleminen saattaa tuoda siunaustilaisuuteen tai muistelutilaisuuteen tärkeitä näkökulmia.

Voisiko muistotilaisuuksista kasvaa muistelutilaisuuksia, joissa muistellaan ja kiitetään kuolleen ihmisen elämästä? Vanhat 1800-luvun lopulla syntyneet ihmiset kertoivat minulle monista iloisista hautajaisista. Sellaisia me tarvitsemme nykyäänkin voidaksemme elää iloisina ja kiitollisina. Saattelin hetki sitten hyvän ystäväni, 87 v. Muistelutilaisuudessa hykereltiin vainajan sattumuksille, tavoille ja tottumuksille. Oli iloiset hautajaiset ja ikävä pinnassa.

Olen kohtuullisesti tuskastunut hautajaiskielen sanontaan muistoa kunnioittaen. Kuulen siinä jotain itselleni vierasta hymistelyä. Kunnioittavatko kaikki adressien lähettäjät muistoa? Minä en ainakaan kunnioita vanhempieni tai ystäväni muistoa adressikielellä. He olivat minulle rakkaita eivätkä kaivanneet kunnioitusta. Käyn heitä säännöllisesti tapaamassa hautausmaalla.

Hämmästyin, kun kävin läpi 20.12.1933 kuolleen isoisäni, maanmittausinsinööri K. T. Peltosen, kuolemaan liittyvät muistovärssyt, kirjeet ja seppelenauhatekstit. Pitäjän arvohenkilöä muistettiin kaipauksella, kiitollisuudella tai jätettiin viimeinen tervehdys. Yhdessäkään ei ollut sanontaa ”muistoa kunnioittaen”!

Mutta sitten: ”Syvällä osanotolla suruunne ja kunnioittaakseen KTP:n muistoa olemme lahjoittaneet kukkien asemasta rahasumman Naantalin maaseurakunnan vähävaraisia warten perustetulle tuberkuloosirahastolle.” Kukkasrahastot käyttivät sanontaa jo vuoden 1933 puolella! Mutta milloin ja millaisten motiivien saattelemana syntyi sanonta ”muistoa kunnioittaen”?

Miten saisimme aikaan sen muutoksen, ettei adresseihin kirjoiteta muistoa kunnioittaen ja että muistotilaisuuksista kasvaisi muistelutilaisuuksia, joissa muistellaan ja iloitaan kuolleen ihmisen elämästä? ■

Kuntoutuksessa saa potkua omatoimiseen liikuntaan. Kuvassa Petri Raskin lenkkikaverina tytär Anni.

Kymmenen pappia KUNTOUTUKSESSA

PETRI RASK

KAPPALAINEN, RANTAKYLÄN SEURAKUNTA

Sain olla mukana vuoden kestäneessä prosessissa Kelan ja AKIn järjestämällä ASLAK-kuntoutuskurssilla Ikaalisten kylpylässä. Elokuusta elokuuhun kestänyt kurssi sisälsi neljä viiden päivän mittaista kontaktijaksoa paikan päällä ja niiden lisäksi väliajan tehtävät.

Kymmenen papin ryhmään mahtui monenlaisia työuria, elämäkokemuksia ja vaivoja. Fyysinen kuntommeikin vaihteli aikataavalla. Kuntoutukseen kuului paljon ryhmätyöskentelyä, ulkoilua ja liikuntaa. Toisaalta tapasimme henkilökohtaisesti eri alan asiantuntijoita lääkäristä ravintoterapeuttiin. Jokainen asetti ensimmäisellä jaksolla tavoitteet omaa kuntoutustaan varten. Vuoden kuluksi katsoimme yhdessä fysioterapeutin kanssa, kuinka ne olivat toteutuneet.

Ikaalisten kylpylä tarjosi hyvät puitteet myös omatoimiselle liikunnalle. Ladut ja lenkkipolut, keilahalli, urheiluhalli ja kylpylä kaikkine toimintoineen olivat käytettävissämme.

Tuloksia syntyy

Kolmannella jaksolla mietimme, mitä kuntoutuksessa on jo tapahtunut. Sain ryhmäläisiltä luvan julkaista pohdintojamme kuntoutuksen tuloksista (valikoima pitkästä listasta).

"Hei kanttorit, hakekaa tekin ASLAK- kuntoutukseen!"

Fyysinen toimintakyky:

- Venyttelen aamuisin – on ryhdikkäämpi olo.
- Paino on vähän pudonnut – kevyempi liikkuu.
- Liikun säännöllisesti, olen lisännyt ja monipuolistanut liikuntaa. Olen alkanut seurata suorituksiani – tunnen itseni reippaammaksi.
- Olen muuttanut ruokailutottumuksiani. Syön aamupalan ja aina-kin yhden kunnan lämpimän aterian joka päivä.
- Olen lisännyt D-vitamiinia ja omega3:n käyttöä.

Henkinen hyvinvointi:

- Olen tiedostanut itsestäni huolehtimisen tärkeyden.
- Olen aloittanut lukemisen – henkisen pysähtymisen estäminen.
- Olen saanut keinoja rentoutumiseen.
- Pidän hiljaisen hetken työpäivän alussa.
- Olen opetellut työn rajaamista ja priorisointia.
- Olen levollisempi, tasapainoisempi, stressi on vähentynyt.

Sosiaalinen hyvinvointi:

- Menen aktiivisemmin mukaan (työ)yhteisön vuorovaikutukseen.
- Olen alkanut nähdä asioita enemmän myönteisyyden kautta.
- Yritän kuunnella itsestäni nousevia tunteita paremmin.
- Olen löytänyt arvokasta tietoa itsestäni.
- Työn ja vapaa-ajan erottaminen – jää enemmän voimavaroja ja aikaa omalle perheelle.

Hengellistä näkökulmaa unohtamatta

Kaipasimme fyysisen, henkisen ja sosiaalisen näkökulman lisäksi hengellistä aspektia pappien kuntoutukseen. Viimeisellä jaksolla Ikaalisten kylpylän kuntoutusyksikkö pystyi vastaamaan tähän haasteeseen.

Kuntoutuksen päättyessä sovimme tapaavamme ensi vuoden syyskuun lopussa Ikaalisten kylpylässä. Kun (jos) tapaaminen toteutuu, on mielenkiintoista nähdä eri puolilta Suomea tulevat kollegat, joita ei arkityössä koskaan tapaa. Tärkeää on myös testien tekeminen. Lihaskuntotestin ja polkupyöräergon avulla näemme, mitä on tapahtunut kuntoutuksen jälkeen.

Kuntoutus kannattaa

ASLAK-kuntoutus antoi paljon tietoa itsestäni ja omasta tilastani. Joitakin uusia asioita olen jo aloittanut ja muutamani aion aloittaa. Vuoden aikana sisäelimieni ympärillä oleva rasva on huomattavasti vähentynyt! Uskon, että prosessissa mukanaolo antaa myös potkua arkiseen työhön. Opin myös tuntemaan uusia kollegoja; olen jo joidenkin radiojumalanpalvelusten äärellä höristellyt korviani, kun kuntoutuskumppani on ollut äänessä.

Eurooppalaisessa pappiskonferenssissa ihmeteltiin suomalaisen yhteiskunnan tarjoamaa mahdollisuutta vanhenevalle työntekijälle kuntoutua yhteisillä varoilla. Tartu tilaisuuteen, jos Sinulla on sen verran vaivoja, että saat työterveyslääkäriltäsi B-lausunnon. ■

ASLAK-kurssit 2014

AKille on myönnetty vuodelle 2014 kaksi valtakunnallista ASLAK-kurssia. Kurssit on tarkoitettu työelämässä oleville papeille ja kantoreille.

Rokua health, Rokua, kurssi nro 52999

1. jakso 24.2. – 28.2.2014

2. jakso 28.4. – 3.5.2014

3. jakso 8.9. – 12.9.2014

4. jakso 23.2. – 27.2.2015

Haku kurssille on alkanut. Hakemukset on jätettävä Kelaan viimeistään 16.12.2013.

Ikaalisten Kylpylä Oy, Kuntoutumiskeskus, kurssi no 53506

Alkujakso 18.8. – 22.8.2014, 5 vrk

Kurssijakso 24.11. – 28.11.2014, 5 vrk

Kurssijakso 23.3. – 27.3.2015, 5 vrk

Loppujakso 7.8. – 21.8.2015, 5 vrk

Kuntoutukseen hakeudutaan työterveyshuollon kautta. Kelalle toimitetaan kuntoutushakemus (KU132) ja liitteeksi tarvitaan lääkärin tekemä B-lausunto. Kuntoutushakemukseen lisätään haettavan ASLAK-ryhmän kurssinnumero. Kuntoutushakemus ja B-lausunto tulee olla Kelassa viimeistään kahdeksan viikkoa ennen kuntoutuksen alkua. Katso lisätietoja liiton kotisivuilta.

Psallite-kamarikuoro on VUODEN 2013 MUSIIKKIRYHMÄ

SAKARI VILPPONEN

KIRKKOMUSIIKKILEHDEN PÄÄTOIMITTAJA, JOENSUU

Vuoden 2013 musiikkiryhmäksi valittiin Kammarkören Psallite. Kuoroa johtaa nykyään musiikin maisteri ja diplomilaulaja Susanne Westerlund. Westerlund jatkaa kanttori Rainer Holmgårdin 1960-luvulla aloittamaa pitkäjänteistä työtä. Vuoden musiikkiryhmä 2013 julkistettiin Suomen Kirkkomusiikkiliiton liittokokouksessa.

Psallite-kamarikuoro toimii Mustasaaren ruotsalaisessa seurakunnassa (Korsholms svenska församling), jossa on noin 6 000 jäsentä. Vaasan kaupunki perustettiin aikoinaan Mustasaareen, ja nykyään sen alue kehystää kaupunkia. Seurakunnassa on kaksi kanttoria, joista toinen, **Susanne Westerlund** on johtanut Psallite-kamarikuoroa vuodesta 2010.

Kammarkören Psallite (lat. psallite: laula, iloitse) perustettiin 1976, mutta käytännössä se oli toiminut nimellä Korsholms församlings ungdomskör (Mustasaaren seurakunnan nuorisokuoro) jo vuodesta 1966. Kuoron perustaminen liittyi tiiviisti kanttori **Rainer Holmgårdin** samanaikaisesti perustamaan musiikkikouluun.

Holmgård aloitti heti päämäärätietoisien työn tullessaan vuonna 1965 kanttoriksi Mustasaaren ruotsalaiseen seurakuntaan. Muutaman vuoden kuluttua Holmgård hämmästytti mustasaarelaisia, kun musiikkikoulun yhteydessä toiminut nuorisokuoro esitti osia kirkkomusiikin suurteoksista, kuten G. F. Händelin Messiaksesta ja Mozartin Requiemistä. Kun hyvään alkuun oli päästy, suurteokset esitettiin muutaman vuoden kuluttua kokonaisuudessaan.

Suurteosten ohella kuoron ohjelmistossa oli klassisia a cappella -lauluja, negrospirituaaleja ja myös maallisia lauluja. Musiikkia oli eri aikakausilta, keskiajan musiikista moderneihin ja vastasävellettyihin teoksiin. Esimerkiksi jouluna 1981 ohjelmassa oli Ariel Ramírezin joulumessu, Missa Criolla. Holmgårdin tavoitteena oli moninaisuus, joka inspiroi sekä kuoroa että yleisöä. Rainer Holmgård sai Kirkon musiikkipalkinnon vuonna 1991. Poikkeuksellisen ansiokas musiikkikasvatus oli yhtenä perusteena palkitsemiselle.

"Psallite-kamarikuoron saama tunnustus kuuluu paljolti myös Mustasaaren ruotsalaiselle seurakunnalle."

Kuoro ja seurakunta

Kuoro on perustamisestaan lähtien toiminut aktiivisesti Mustasaaren ruotsalaisessa seurakunnassa, mutta vuosien varrella kuoro on yhä enemmän tullut esiin itsenäisenä kuorona. Psalliten joulupäivän konsertti on seurakunnassa perinne, ja suurina kirkollisina pyhinä on esitetty muitakin suurteoksia kuten pääsiäisenä J. S. Bachin Matteuspassio ja Johannespassio sekä G. F. Händelin Messias.

Messias kuuluu Psalliten vakio-ohjelmistoon. Vuoteen 1998 mennessä teosta on esitetty 22 kertaa, ja solisteina on ollut maamme eturivin laulajia kuten **Monica Groop, Camilla Nylund, Anssi Hirvonen** ja **Petteri Salomaa**. Monet seurakunnan juhlat ovat huipentuneet Psallite-kamarikuoron konserttiin. Kesäkuukausina Psallite on esiintynyt erilaisissa musiikki-illoissa.

Kantaesityksiä

Psallite-kamarikuorolla on ollut useita kantaesityksiä. Vuonna 1985 kuoro oli mukana ensimmäisen suomenruotsalaisen oratorion ensiesityksessä. Teos oli Kaj-Erik Gustafssonin säveltämä ja Lars Huldénin sanoittama Tomaso-ratorio. Oratorion kantaesitystä seurasi parin vuoden kuluttua Kaj Chydeniuksen profaani Requiem.

Psalliten joulukonsertti vuonna 2010.

Vähän ennen vuosituhannen vaihtumista Psallite oli estradilla, kun Andrew Lloyd Webberin Requiem sai kantaesityksensä Suomessa. Kantaesityksessä oli mukana 65 laulajaa ja musiikkia, jotka olivat työstäneet teosta vuoden ajan. Konsertti piti esittää kahdesti, koska kuulijoita oli niin runsaasti; akustisista syistä ei haluttu yli 600 kuulijaa esitystilaan. Kun Mustasaaren kunta vietti samoihin aikoihin 650-vuotisjuhlaa, Psallite lauloi tilaustuksen Himlens nycklar (Taivaan avaimet), johon Rainer Holmgård sävelsi musiikin.

Psalliten-kamarikuorolla on ollut paikallisen seurakunnallisen toiminnan ohella merkittävä rooli koko suomenruotsalaisessa kulttuurielämässä. Konserttien ohella Psallite on tehnyt useita radio- ja TV-nauhoituksia, ollut mukana TV-jumalanpalveluksissa ja levyttänyt moneen otteeseen.

Suomen Kirkkomusiikkiliiton antama tunnustus Psallite-kamarikuorolle kuuluu paljolti myös Mustasaaren ruot-

salaiselle seurakunnalle. Suomessa ei liene muita 6 000 jäsenen seurakuntia, joissa on kaksi kanttoria ja hyvin toimiva musiikkikoulu, jonka päämäärätietoinen musiikkikasvatus on luonut pohjan merkittävälle saavutuksille musiikin alalla. Kun mustasaarelaiset ovat aikoinaan päättäneet, että musiikilla on keskeinen asema seurakunnan elämässä, he ovat saaneet nauttia tuloksista jo monen vuosikymmenen ajan.

Vuoden musiikkiryhmä valittiin nyt toisen kerran. Vuonna 2012 voittoisa musiikkiryhmä oli Helsingin tuomiokirkon poikakuoro Cantores minores.

Lähteenä on käytetty Susanne Westerlundin kirjoittamaa kuoron historiikkaa.

lisätietoja:

www.westerlund.biz

<http://psallite.sangochmusik.fi> ■

Poimintoja konserttiarvosteluista

- "Kuoron äänten balanssi oli (Messias-oratoriossa) niin lähellä ihannetta kuin voi olla." (Gunnar Ahlskog)
- "Kaikista eniten ihailee Rainer Holmgårdia, joka periksi antamattomalla elinvoimallaan johdattaa tämän suunnattoman rikkaan teoksen (Matteuspassio) esittämistä." (Ole Jakobsen)
- "On vaikea verrata keskenään erilaisia kuoroja, mutta jos ottaa huomioon osatekijät, jotka vaikuttavat lopputulokseen, Psalliten 27 kuorolaista ovat ykkösiä Vaasanseudulla." (Seppo Lemponen)
- "Uroteko Mustasaassa" (J. S. Bachin H-molli messu 1990, Vasabladet)

Selkeyttä julistukseen

MITÄ VOIMME OPPIA HERÄNNÄISJOHTAJA JONAS LAGUKSELTA

Herännäisjohtaja Jonas Laguksen kirjekokoelmasta
Evankeliumin ääni on etsitty ja löydetty rohkaisua 1860-luvulta
alkaen näihin päiviin saakka. Mutta kuka Lagus oikein oli?

1980-luvun puolivälin paikkeilla löysin Jonas Laguksen kirjan *Evankeliumin ääni*. Jo ensimmäisen kirjeen lukeminen teki vaikutuksen: herännäisjohtaja tuntui ymmärtävän omaa todellisuuttani, jota sävytti taju kristillisyyteni vajavuudesta. Laguksella oli kyky kuvata kristityn elämää poikkeuksellisen tarkkanäköisesti. Myöhemmin olen nähnyt toistenkin ihastuvan siihen tapaan, jolla Lagus sanoittaa kilvoittelijan kokemuksia.

Laguksen elämän pääpiirteet

Jonas Lagus syntyi Kurikassa 21.1.1798. Hän kuului kulttuurisukuun, jonka piirissä oli kirkollisia vaikuttajia. Esimerkiksi hänen isänsä setä **Elias Lagus** oli Siionin virsien suomentaja. Lagus päätti ryhtyä papiksi, vaikka häneltä puuttui-kin sisäinen kutsumus pappisvirkaan. Lagus vihittiin papiksi poikkeuksellisesti jo 19 vuoden iässä kesäkuussa 1817.

Laguksen ensimmäinen virkapaikka oli Vöyrin seurakunta lähellä Vaasaa, ja hän toimi siellä 11 vuotta. Hänen hengellinen murroksensa on sijoitettu tähän ajanjaksoon.

Vuonna 1828 Lagus siirtyi Ylivieskan kappalaiseksi. Siellä hän sai tulla suuren herätyksen kanavaksi yhdessä Kalajoella vaikuttaneen **N. G. Malmbergin** kanssa. Herätys Kalajokilaaksossa lähti liikkeelle 1832 tienoilla. Tukeak-

seen herätystä Lagus ystävineen alkoi vuoden 1836 alusta julkaista kirkollista lehteä *Tidningar i andeliga ämnen*, jonka suomenkielinen käännös ilmestyi nimellä *Hengellisiä sanomia*. Syyskesällä 1836 Lagus tapasi **Paavo Ruotsalaisen** Pyhäjärvellä. Ruotsalainen voitti Laguksen puolelleen. Näin Savon ja Pohjanmaan herännäisyys yhdistyivät ja muodostivat laajan rintaman. Hajaannukselta ei kuitenkaan välttytty. Vuonna 1844 heränneitten ja **F. G. Hedbergin** välinen teologinen näkemysero syveni avoimeksi välirikoksi. Tämä evankelisuuden syntyyn johtanut kiista merkitsi herännäisliikkeen jakautumisen alkua, joka jatkui 1850-luvulla.

**”Kun pappina tutkii
herätysliikejohtajan
teologiaa, ei voi
olla pohtimatta
julistuksellisia
kysymyksiä.”**

Vuonna 1845 Lagus siirtyi Pyhäjärven kappalaiseksi. Pyhäjärven vuodet olivat Laguksen elämässä erityisen ras-

JORMA PITKÄNEN
KIRKKOHERRA,
JÄMIJÄRVEN
SEURAKUNTA

kasta aikaa. Hän sairasteli paljon eikä pystynyt normaaliin seurakuntatyöhön. Murhetta toivat taloudelliset vaikeudet sekä herätyksen hajaannus riitoineen. Lagus koki myös monia menetyksiä elämänsä aikana. Hänellä oli 16 lasta, joista puolet kuoli lapsina, minkä lisäksi hän jäi kahdesti leskeksi. Lagus kuitenkin opasti luonaan käyneitä seurakuntalaisia ja kirjoitteli sielunhoidollisia kirjeitä heränneille ystävilleen. Elämänsä viimeisenä päivänä juhannuksena 1857 hän lausui: ”Minä olen köyhä ja minulla on kaksi tyhjää kättä eikä mitään tuotavana Jumalan eteen. Mutta minä tiedän Lunastajani elävän, ja tässä uskossa olen rohkealla mielellä Jumalassa.” Jonas Lagus kuoli 59 vuoden iässä kesäkuun 24. ja 25. päivän välisenä yönä 1857.

Väitöskirja Laguksen uskonkäsityksestä

Kiinnostukseni Laguksen kirjeitä kohtaan johti tutkimustyöhön, joka sai päätöksensä tämän vuoden toukokuussa. Väitöskirjani otsikko on *Fides directa – Fides reflexa*. Jonas Laguksen käsitys vanhurskauttavasta uskosta. Tutkimuksessani pyrin osoittamaan, että Laguksen käsitys uskosta avautuu ikävöivän uskon ja varmuuteen päässeen uskon välisestä jännitteestä. Ikävöivä usko (*fides directa*) on jo vanhurskauttavaa

uskoa, mutta siihen liittyy myös pyrkimys päästä pelastusvarmuuteen (*fides reflexa*). Hengen köyhyden korostus on edellä mainitun jännitteen ohella toinen keskeinen asia, joka selittää Laguksen uskonkäsitystä. Tutkimuksesta kiinnostuneet voivat tutustua siihen vaivatta, sillä väitöskirja on luetavissa netissä (Itä-Suomen yliopiston elektroniset julkaisut). Sivulle pääsee esimerkiksi hakusanalla ”UEF Electronic Publications”.

Laguksen teologian pohjalta nousevat julistukselliset näkökulmat

Kun pappina tutkii herätysliikejohtajan teologiaa, ei voi olla pohtimatta julistuksellisia kysymyksiä. Oma lähtökohtani Jonas Laguksen kanssa askarointiin oli se, että tutkimus antaisi myös eväitä papin työhön. Mitä siis herännäisjohtajalta voisi tai pitäisi oppia? Missä määrin hänen opetuksensa on aikaansa sidottua, mikä on tänäänkin relevanttia? Oma näkemyk-

seni on, että Laguksen opetuksessa on paljon ajatonta viisautta, minkä vuoksi hänen kirjoituksiinsa kannattaa perehtyä. Syvimmiltään on kyse siitä, että Laguksen kirjeissä kuuluu evankeliumin ääni.

Otan seuraavassa esille 10 julistukseen liittyvää teesiä tai kysymystä, jotka nousevat Laguksen teologiasta tai tutkimusprosessista. Toivon, että ne voisivat auttaa tämän päivän julistajaa arvioimaan omaa julistustaan ja vahvistumaan kutsumuksessaan.

10 JULISTUKSEEN LIITTYVÄÄ TEESIÄ TAI KYSYMYSTÄ

1.

Evankeliumin julistuksen on oltava selkeää ja riittävän perusteellista

Laguksen mukaan monet papit saarnaavat kyllä parannuksesta, kääntymyksestä ja uskosta, mutta he tekevät näin vain ohimennen ja niin epäselvästi, että sanankuulijat eivät saa perusteellista käsitystä siitä, miten kaiken pitäisi tapahtua. Laguksen kritiikki oman aikansa papistoa kohtaan voidaan tulkita kehotukseksi syventyä kunnolla kristillisen uskon perusteisiin. Näin sananjulistaja voi saarnata sanaa ymmärrettävästi ja havainnollisesti.

2.

Mikä on keskeisintä kristillisessä uskossa?

Laguksen mukaan kristillisyydessä ei ole kyse vain uskonasioiden tietämisestä tai kunniallisesta käytöksestä, vaan yhteydestä Kristukseen. Todellinen kristinusko on ”elävää uskoa”, sielun läheistä yhdistymistä ja yhteyttä Kristuksen kanssa. Herännäisjohtajan kirjoitukset haastavat julistajaa pohtimaan omaa suhdettaan herätysliikkeiden pietistiseen perintöön. Laguksen opetus antaa julistajalle myös aiheen kysyä, minkälaisia painotuksia hänen omassa julistuksessaan on.

3.

Tulisiko julistuksen tähdätä herätykseen?

Laguksen mukaan Kristuksen yhteyteen ei voida tulla ilman perusteellista herätystä. Jumala vaikuttaa herätyksen siellä, missä sanaa julistetaan puhtaasti ja missä sitä luetaan rukoillen. Herätys voi olla lievempi tai väkevämpi. Olennaista on se, että ihmisessä syntyy sellainen huoli omasta tilasta, että se ajaa hänet Kristuksen luo. Julistajan on hyvä kysyä itseltään, millä tavoin ja missä määrin hän puhuu herätyksestä. Laguksen kirjoitukset rohkaisevat myös luottamaan siihen, että herätys on viime kädessä Jumalan teko.

4.

Millä tavalla ihmisen heikkoudesta ja synnin todellisuudesta tulisi puhua?

"Niin kuin Jumalan sana selvästi osoittaa, Vapahtajamme rakastaa ja armahtaa syntisiä. Hän tuntee kaikki heidän puutteensa ja tietää, kuinka keltovottomia he ovat tekemään parannusta, kuinka puuttuvaisia ja voimattomia tulemaan hänen tykönsä ja elämään uskon elämää hänen yhteydessään. Hän ei vaadikaan syntisiltä milloinkaan mitään. Hän tuntee hyvin heitä vaivaavan hitauden, vastahakoisuuden ja ajatusten hajanaisuuden, samoin kuin aina uudelleen nousevat synnit ja entisten syntitapojen voiman..."

Harva osaa sanoittaa ihmisen heikkoutta yhtä hyvin kuin Lagus! Se, millainen ihmiskäsitys ja näkemys synnin vaikutuksista julistajalla on, vaikuttaa olennaisella tavalla siihen, miten hän sanansa asettaa. Lagus antaa esimerkin rinnalle tulevasta ja kuulijan heikkouden kokemuksen jakavasta julistuksesta.

5.

Johtaako julistaja kuulijansa Kristuksen luo vai lain orjuuteen?

Lagus tähdentää, että Kristus kutsuu ja vanhurskauttaa vain jumalattomia, so. karkeitä ja parantumattomia syntisiä. Sen vuoksi armoa etsivän ei pidä ajatella, että hänen pitäisi muuttua toisenlaiseksi voidakseen pelastua. Armahdetuksi tulemisessa ei ole kysymys siitä, että kilvoittelija voisi löytää itsestään jotakin muuta kuin syntiä ja turmelusta, vaan siitä, ettei lainkaan pyritä olemaan sen parempia. Kilvoittelijan alituisena vaarana on ryhtyä tekemään parannusta omin voimin. Tällä tiellä sotkeennutaan järjen ja petollisen sydämen juonitteluihin ja jäädään vaille Jumalan apua. Julistajan on pysähdyttävä miettimään, ohjaako hän kuulijansa Kristuksen luo, vai johtaako hän heidät – ehkä huomaamattaan – itsensä parantamisen ikeen alle.

6.

Pyhityksestä on puhuttava – mutta oikealla tavalla!

Laguksen mukaan kristityn vaarana on pyhityksen laiminlyönti. Kun halutaan välttää tekopyhyyttä, menevät pyhitys ja jokapäiväinen uudistus menojaan. Kilvoittelijasta tulee evankelisen vapauden nimissä vanhan Aadamin liittolainen. Toinen vaara on omatekoinen pyhitys, mikä merkitsee armonjärjestyksen kääntämistä väärinpäin: ihminen yrittää ensin parantaa itse itsensä, sen sijaan että hän antaisi Kristuksen tehdä sen.

Laguksen huomiot väärästä pyhitysoipista ovat ajattomia: suo siellä, vetelä täällä. Julistajan on syytä asettua herännäisjohtajan asettaman peilin eteen ja kysyä: miten minä opetan pyhityksestä? Laguksen mukaan oikea pyhitys virtaa vanhurskauttamisen perustalta. Se on jatkuvaa jättäytymistä Herran käsiin ja elämistä hänestä. Laguksen usein käyttämä kuva viinipuusta ja sen oksista ovat havainnollinen kuva siitä, mistä pyhityksessä on kyse.

7.

Voiko kristitty päästä pelastusvarmuuteen?

Laguksen mukaan kristitty voi päästä pelastusvarmuuteen, ja tätä varmuutta tulee myös tavoitella. Pelastusvarmuus on seurausta siitä, että ihminen on tullut oikealla tavalla Kristuksen yhteyteen. Jumala antaa tämän varmuuden vanhurskautetulle oman viisautensa mukaisesti omalla ajallaan. Laguksen mukaan pelastusvarmuus ei kuitenkaan seuraa automaattisesti vanhurskauttamista eikä niitä pidä samaistaa: vanhurskauttava usko voi olla myös heikkoa ja etsivää uskoa. Varmuus ei ole myös-

8.

Lankeamisen vaara on todellinen – siksi tulee valvoa!

Lagus korostaa kerta toisensa jälkeen valvomisen ja rukouksen tärkeyttä. Kilvoittelijan myötäsytynäinen penseys johtaa helposti siihen, että laiskuus ja huolimattomuus voivat päästä hallitsemaan häntä. Elävä usko on vaarassa vaihtua vääräksi varmuudeksi, petolliseksi aivouskoksi. Huolimattomuuden ohella toinen syy uskonharjoituksen loppumiseen on ajautuminen lain alle. Mikäli kristitty laiminlyö sisäisen seurustelun Kristuksen kanssa ja pyrkii vastustamaan syntiä omin voimin, hän joutuu auttamatta tappiolle ja epäuskon orjuuteen.

Minkälaisen painoarvon Raamatussa olevat varoitukset, nuhteet ja kehotukset saavat julistajan puheissa? Mikäli hän pitää kaikkia sanankuulijoita ilman muuta todellisina kristittyinä, hän on ainakin eri linjoilla kuin Lagus. Ennen muuta julistajan on valvottava itseään ja omaa opetustaan. Laguksen mukaan oikeaa valvomista on jatkuva Kristuksen yhteydessä eläminen. Tämä edellyttää Jumalan kutsun noudattamista, joka ilmenee Jumalan mielen mukaisena murheena ja johtaa päivittäiseen parannukseen.

9.

Mitä sanottavaa julistajalla on niille, jotka kamppailevat kärsimyksen kanssa?

Laguksen elämään mahtui monenlaista murhetta. Hän menetti useita lapsia ja jäi kahdesti leskeksi. Sairaudet vaikeuttivat hänen työnsä, minkä lisäksi herännäisyyden hajaannus toi murheita. Laguksella on paljon sanottavaa niin julistajille kuin sanankuulijoille, jotka kamppailevat oman ristinsä kanssa. Kärsimyksen ongelmaan ei liene mahdollista saada tyydyttävää vastausta, mutta herännäisjohtajan kirjeistä voidaan kuitenkin löytää lohdutuksen sanoja.

Laguksen mukaan Kristuksen seuraaja joutuu väistämättä kantamaan ristiä. Se on annettu syntiinlankeemuksen takia, lihan kuolettamiseksi. Ilman ristiä höyhenenkevyt luonto lähtee omille teilleen. Toisaalta risti on Jumalan laupeuden merkki: jota Herra rakastaa, sitä hän kurittaa. Ristin tehtävänä on harjoittaa ja koetella uskoa. Se opettaa peräänantamattomuutta ja taivuttaa kovan tahdon. Joka ei pyri pois ristin koulusta, saa oppia tuntemaan yhä paremmin Kristusta.

10.

Julistuksellisista kysymyksistä tulee keskustella kasvotusten

Olisiko Laguksen ja Hedbergin kiista ollut vältettävissä, mikäli papit olisivat keskustelleet kasvotusten jännitteitä aiheuttaneista kysymyksistä? Hedberg oli itse sitä mieltä, että heränneiden keskuudessa syntynyt hajaannus ei johtunut ensi sijassa väärinkäsityksistä, vaan pelastusopin erilaisuudesta. On kuitenkin ilmeistä, että huhupuheet ja keskusteluyhteyden puute vaikuttivat osaltaan kiistan syntyyn. Niiden johdosta erilaiset painotukset pääsivät kasvamaan ylittämättömäksi muuriksi.

Kristillistä opetusta ja julistusta koskevat näkemyserot herättävät yhä uudelleen intohimoja. Sen vuoksi julistuksellisista kysymyksistä pitäisi keskustella avoimesti ja saman pöydän ääressä. Ekuinen työskentely on tärkeää sekä pienemmässä että suuremmissa mittakaavoissa. Näin voidaan välttää repiviltä riidoilta ja kunioittaa vastapuolta silloinkin, kun ollaan eri mieltä.

kään pysyvä tila. Kristityn on opittava luottamaan lupauksiin ja uskomaan näkemättä.

Minkälaisen merkityksen julistaja antaa pelastusvarmuudelle ja millä tavalla hän ymmärtää sen? Kyseessä on sielunhoidollinen asia, joka voi olla kuulijalle hyvinkin polttava. Laguksen tekemä ero etsivän ja varmuuteen päässeen uskon välillä tarjoaa yhden mahdollisuuden lähestyä pelastusvarmuuteen liittyviä kysymyksiä. Kun tämä erottelu tehdään, kuulijoita voidaan ohjata luottamaan Jumalan sanan lupauksiin omien kokemusten sijasta.

29.12.

PYHÄ PERHE

1. SUNNUNTAI JOULUSTA

Liturginen väri: valkoinen

Lk. 2:33–40

Virret: 20; 35: 4; 26: 1-5; 719; 28: 1, 2, 5, 6; 50: 6

Muuta musiikkia: LV 25: Vanha, vanha Simeon, I. Aaltonen: Marian yksinpuhelu tallissa

Hullunkuriset perheet

HANNA VANONEN

Ensimmäinen joulun jälkeinen sunnuntai on yksi niistä pyhistä, joina päivän evankeliumi tuntuu vievän ajatuksia hieman muihin suuntiin kuin päivän aihe vaikuttaisi edellyttävän. Pyhän perheen jäsenet kyllä esiintyvät Luukkaan toisen luvun loppupuolelta poimitussa evankeliumissa, mutta keskeisiä rooleja näyttävät heidän sijaansa ”hurskas ja jumalaapelkäävä” Simeon (Lk. 2:25) sekä naisprofeettana tunnettu Hanna (Lk. 2:36). Nämä kaksi kohtaavat Jeesuksen perheen temppelissä, jonne tuoreet vanhemmat saapuvat puhdistautumaan ja uhraamaan: jerusalemilainen Simeon tulee samaan aikaan temppeliin ”Hengen johduksesta” (Lk. 2:27), ja leskinainen Hanna taas viettää siellä muutoinkin kaiken aikansa. Sekä Simeon että Hanna ovat tuntemattomia Jeesuksen perheelle, mutta tunnistavat silti Jeesuksen. Heitä käytetään selittämään Jeesuksen merkitystä ja syventämään lukijan ymmärrystä hänestä.

Jos evankeliumia kuitenkin luetaan nimenomaan päivän aiheen antamien silmälasien läpi, voidaan tulkita, että myös Simeon ja Hanna ovat jollakin tavalla osa pyhää perhettä. Kapeasti ymmärrettyinä he toki ovat ulkopuolisia, mutta kuvatessaan heidät Jeesuksen tunnistaviksi, suorastaan idealistisen hurskaiksi juutalaisiksi Luukkaan voi ajatella tekevän heistä maailmanlaajan kristillisen perheen eräänlaisia kunniaisovanhempia. Kristillisen perhevään käsite laajeneekin Luukkaalla pian tämän temppelikohtauksen jälkeen, kun Jeesus 12-vuotiaana palaa temppeliin ja toteaa huolestuneille vanhemmilleen: ”Ettekö tienneet, että minun tulee olla Isäni luona?” (Lk. 2:49) Tässä Luukas käyttää ensi kertaa evankeliumissaan Jumalasta nimitystä ”Isä”, ja evankeliumin kuudennessa luvussa tämän Isän lapsiin luetaan jo kaikki kenttäsaarnan kuulijat (ks. Lk. 6:36).

Simeonin ja Hannan liittäminen osaksi pyhää perhettä ei ole tavatonta Raamatun yleisen perhenäkemyksenkään huomioon ottaen. Raamatun perhekuvien moninaisuus on ilmeistä: Vanhan testamentin lehdiltä löytyy esimerkiksi lapseton pariskunta, joka saa jälkeläisen sijaissynnättäjän avulla (vrt. Abram ja Sarai; Gen. 16), ja nainen, jonka perheen muodostavat hänen edesmenneen poikansa vaimo, tämän uusi puoliso ja näiden poika – joista kukaan ei nykybiologian ymmärryksen mukaan ole sukua naiselle (vrt. Noomi; Ruut 4:13–17).

Kuva Jeesuksen perheestä kapeimmillaankin sopii luontevasti tähän nykynäkökulmasta epätypillisten perheiden albumiin: äiti ja isä, joista vain toinen on lapsen biologinen vanhempi, puolisisarukset, joiden tarkasta lukumäärästä ei ole tietoa ja erityislaatuinen lapsi, jonka lojaalisuudessa perhettään kohtaan ei aina ole kehumista (vrt. esim. Lk. 8:19–21). Simeonin ja Hannan lukeminen tähän perheeseen ainakin hetkellisesti sopii Raamatun moninaisten ja usein biologiaan perustumattomien perhekuvien kokonaisuuteen – ja vastannee tiukasti elävistä perhестereotypioista huolimatta myös monen seurakuntalaisen käytännön kokemusta perheestä. Kokonainen kylä tarvitaan kasvattamaan lapsi paitsi Afrikassa myös evankeliumissa, jossa elämää nähneet ikäihmiset auttavat tuoreita vanhempia tunnistamaan lapsensa ainutlaatuisuuden.

Perheteemoja sopii ensimmäisenä joulun jälkeisenä sunnuntaina tuoda esiin siitakin syystä, että edellisenä päivänä on vietetty viattomien lasten päivää. Tuon neljännen joulupäivän teksteihin kuuluvat kertomukset Mooseksen ja Jeesuksen ihmeellisestä pelastumisesta aikana, jona lukuisat muut samanikäiset poikalapset joutuvat kokemaan väkivaltaisen kuoleman.

Myös Mooses-lapsen kertomus on esimerkki erikoisesta perhejärjestelystä: faraon tytär toimii lapsen muodollisena kasvattajana, mutta oma äiti – identiteettinsä salaten – imettäjänä. Mooseksen ja Jeesuksen lapsuuteen liitetyt pelastumiskertomukset nostavat esiin lapsensa menettäneiden vanhempien tuskan ja kaikenlaisen lasten kärsimyksen. Joulunpyhät saattavat herätellä näitä, usein piilotettuja tunteita erityisellä tavalla; mielletäänhän joulu suomalaisessa kontekstissa erityisesti perhejuhla. Siksi esimerkiksi esirukouksessa voi olla paikallaan ottaa esiin vanhemmuuden kipuihin ja lasten kärsimykseen liittyviä kysymyksiä – etenkin jos viattomien lasten päivä muuten uhkaa jäädä jouluruuhkan jalkoihin seurakunnan tapahtumakalenterissa. Varsinaisessa päivän evankeliumissa vanhempien lastensa tähden kokemaa tuskaa tulee sanoittaneeksi Simeon, kun hän profetoi Marialle: ”Hänet on pantu merkiksi, jota ei tunnusteta, ja sinun omankin sydämesi läpi on miekka käyvä.” (Lk. 2:34–35) ■

31.12.

AIKAMME ON JUMALAN KÄDESSÄ UUDENVUODENAATTO

Liturginen väri: valkoinen

Lk. 13:6-9 tai Mt. 16:1-4

Virret: 547: 1-2; 727; 383; 36; 232; 547: 3

Muuta musiikkia: K. Haapala: Vuoria kohti (KH), J. Haapasalo: Minä kohotan katseeni (KVPM), Joka aamu on armo uus (CE), H. Kataja-Kantola: Koko vuosi riemua täynnä (ULV), J. Steuerlain: Pois vieri vuosi (HYM)

Kivisydän

ARI OINAS

Tilan omistaja oli kulkenut ohi viikunapuun lukematomat kerrat. Kaiken järjen mukaan sen olisi pitänyt tuottaa hedelmää jo ajat sitten. Vieläkään se ei tuottanut mitään. Tuskastuneena hän totesi puutarhurille: ”Jo kolmena vuotena olen käynyt etsimässä hedelmiä tästä viikunapuusta, mutta en ole löytänyt. Kaada se, sehän vain vie voiman maasta!” Mutta puutarhuri esteli: ”Herra, anna sen olla vielä yksi vuosi. Minä muokkaan ja lannoitan maan sen ympäriltä. Jospa se ensi vuonna tekee hedelmää. Jollei niin käy, käske sitten kaataa se.” Puutarhuri katsoi omistajan lähdettyä puuta toiveikkaana. Ehkä neljäntenä vuonna se jo tuottaa hedelmää, jos vain huolehdin siitä!

Miten me itse toimimme niissä tilanteissa, joissa vaaditaan aikaa ja kärsivällisyyttä. Annammeko lisäaikaa? Olemmeko omistajan vai puutarhurin roolissa. Ajattelen myös henkilöitä, jotka mittaavat kärsivällisyyttämme työpaikoilla ja ihmissuhteissa. Helpoin ratkaisu olisi korvata heidät uusilla. Ratkaisemme näitä ongelmia niin herkästi irtisanomisten ja ystävyyssuhteiden katkaisemisen muodossa.

Kertomuksen Jumala on kuitenkin tuo puutarhuri, jolla riittää kärsivällisyyttä. Vaikeuksien aiheuttajille ja ongelmallisille ihmisille lisää lannoitetta ja lisää huolenpitoa! Mitä ihmettä? Syksyllä levitetyn lannoitteen vaikutus ei ole kovin äkillinen. Joutuu odottamaan ensi vuoteen, jotta se tehoaa. Silloinkin jää vielä mietittäväksi. Olenko antanut oikeanlaista lannoitetta? Muokkasinko maan oikein?

Jeesus on tunnettu siitä, että hän painottaa kauaskantoisempia tuloksia. Hän puhuu vertauskuvin suolan lisäämisestä, siementen kylvöstä, valon voimasta ja lannoitteen levittämisestä. Mikään niistä ei sinä hetkenä tuota mitään

näkyvää. Aika tekee hiljalleen tehtävänsä. Sen sijaan me kускаamme kärsimättöminä ongelmat ja niitä aiheuttavat ihmiset pois näkyvistä, joko työttömyyskortistoon, sairauseläkkeelle tai laitoksiin. Elämä on siten mielestämme parempaa, koska nähtäviin jää silloin vain se minkä haluamme.

Usein Jeesuksen pitkäjänteinen toiminta jää meiltä pimentoon. Haluamme nopeita tuloksia, emmekä huomaa, miten paljon Jeesus puhuu kärsivällisyyden tarpeesta kaikkien asioiden suhteen. Hän kohdisti huomionsa niihin, jotka me halusimme heittää syrjään!

Kärsimättömille ihmisille Jeesuksen toiminta ei käynyt myöskään merkiksi siitä, kuka hän oli. Jos jotain nähtiin omin silmin, niin jo seuraavana päivänä vaadittiin uusia merkkejä. Eilinen oli jo unohdettu. Jeesuksen kehoitus ”heittää lisää lannoitetta kehiin” ja odottaa taas yksi vuosi, ei käynyt järkeen. Haluttiin tuloksia nyt heti. Jeesus huokasi syvään ihmisten kärsimättömyydelle ja heidän sydämensä kovuudelle.

Yhden merkin hän kuitenkin vielä lupasi, suurimman kaikista, Joonaan merkin. Niin kuin Joonas heitettiin mereen, jossa valas nielaisi hänet. Samoin Jeesuskin suljettiin hautaan ikuisiksi ajoiksi unohduksiin. Kuten Joonas nousi meren syvyyksistä, samoin Jeesus nousi haudan kätöistä. Niiniveen asukkaat uskoivat Joonaa, kääntyivät pahoilta teiltänsä ja kaupunki pelastui. Miten meidän käy. Olemmeko liian kärsimättömiä tunnistamaan merkit hyvästä tulevaisuudesta? Suljemmeko silmämme sen suhteen, miten voisimme kohdella toisiamme? Hellyykö sydämemme, kun katsomme apua tarvitsevia, jotka kaipaavat huolenpitoa ja kärsivällisyyttä, vai ohitammeko heidät? ■

”Miten me itse toimimme
niissä tilanteissa, joissa
vaaditaan aikaa ja
kärsivällisyyttä.”

1.1.

JEESUKSEN NIMESSÄ

Uudenvuodenpäivä

Liturginen väri: valkoinen

Jh. 14:12-14

Virret: 40; 728; 42: 1-3; 405; 372; 42: 4

Muuta musiikkia: K. E. Gustafsson: Jokaisen kielen on tunnustettava (KVPM), K. Haapala: Kulmakivi (KH), J. Komulainen: Herra, minun valoni, M. Nyberg, sov. Hannu Virpi: Vuosi vanha vaipui hautaan (CE), H. Kataja-Kantola: Rakastaa koko vuoden (ULV), J. Schop: Nimessä me uuden vuoden saamme (HYM)

Jeesuksen nimessä – oikeastiko?

NIKO HUTTUNEN

Pyhäpäivän evankeliumi vaikuttaa ensi silmäyksellä narsistin unelmalta: ”Mitä te minun nimeeni vedoten pyydätte minulta, sen minä teen.” Voisin siis saada mitä tahansa. Eikö olisi kivaa?

Realisti minussa ei innostu, mutta realisti joutuu yhä ahtaammalle huomatessaan, että tämä ei ole aivan yksittäistapausta. Vastaavanlaisia vakuutuksia löytyy muualtakin. Yksi tunnetuimmista lienee Vuorisaarnassa: ”Pyytäkää, niin teille annetaan.” (Mt. 7:7) Johanneksen evankeliumistakin löytyy lisää kohtia (Jh. 15:7; 16:23-24).

Jos saarnaajaa kiinnostaa hehkuttaa Jumalan mahtavia lupauksia uskoville, sellaiseen on nyt mitä mainioin tilaisuus. Minua sellainen ei innosta. Tuntuu yksinkertaisesti uskomatomalta, että voisin saada, mitä tahansa satun haluamaan.

Kuva kuitenkin muuttuu, kun katsotaan saarnatekstin jakeita osana evankeliumia. Jeesus tietää tässäkin evankeliumissa ennalta, mikä häntä odottaa. Toisista evankeliumeista poiketen tuskaista Getsemanen rukousta ei kuitenkaan ole. Jeesus mukautuu vaivatta siihen, mikä on Isän tahto.

Jeesus on kuin stoalainen, joka hyväksyy kaiken tapahtuvan valituksitta: ”Älä vaadi, että asiat tapahtuvat niin kuin sinä toivot, vaan toivo niiden tapahtuvan niin kuin ne tapahtuvat. Silloin elämässäsi vallitsee rauha.” (Epiktetos, Käsikirja 8; suom. M. Itkonen-Kaila)

Narsistinen unelma siitä, että voisi pyytää mitä tahansa saa kolhuja myös siitä, että pyynnön pitää tapahtua Jeesuk-

sen nimessä. Lain nimessä voi vaatia vain lainmukaisia asioita. Vastaavasti Jeesuksen nimessä voi pyytää vain Jeesuksen mielen mukaisia asioita. Epiktetoksen sanoja mukailen: meidän ei tule rukoilla asioiden tapahtumista tahtomme mukaan, vaan rukoilla Jumalan tahdon toteutumisista (vrt. ”Tapahtukoon sinun tahtosi”).

Saarnatekstin jälkeisen jakeen lukeminen viittaa samaan suuntaan. Siinä puhutaan käskyjen noudattamisesta. Emme siis olekaan vapaat mihin tahansa. Lupaus siitä, että saa kaiken rukoilemansa, toteutuu siis silloin, kun rukoillaan sitä, mitä Jumalan tahdosta maailmassa tapahtuu.

Stoalainen selitys saarnatekstiin olisi toki tyyli puhdas ja johdonmukainen. Silti se hiukan kaihtaa mieltäni. Tapahtuuko maailmassa kaikki aina Jumalan tahdon mukaan? Johanneksen evankeliumin draamassa näyttää siltä. Samoin stoalaisten mielestä. Lopulta Jumalan vastustajakin pelaavat siis Jumalan suunnitelman mukaista peliä.

Johanneksen evankeliumi ei kuitenkaan ole ainoa evankeliumi. Muissa evankeliumeissa pahuus ei näytä samalla tavalla palvelevan Jumalan suunnitelmaa. Siitä näkökulmasta tuntuisikin omituiselta, että kristittyjen tehtävänä olisi vain mukautua maailmaan. Pitäisikö meidän sittenkin rukoilla Jeesuksen nimessä jotain muutosta maailmaan?

Toiseksi mietin, onko meistä ihmisistä ottamaan kohtalomme vastaan aivan samalla tyyneydellä kuin Johanneksen evankeliumin Jeesus. Itse evankeliumikaan ei näytä odottavan sitä. Jeesus lohduttaa seuraajiaan sillä, että he vielä saavat kokea iloa, vaikka lähiajan tapahtumat tuottavatkin vain murhetta (Jh. 16:20-22).

Johanneksen evankeliumissa opetuslapset eivät useinkaan ymmärrä Jeesusta tai Jumalan suunnitelman tarkoituksia. Vaikka Johanneksen evankeliumi vakuuttaa, että jokin tarkoitus on, me olemme yhtä pääsemättömissä teodikea-ongelman kanssa kuin opetuslapset Johanneksen evankeliumissa.

Uudenvuodenpäivän evankeliumi näyttää siis ensi silmäyksellä lupaavan kaikkea, mitä satumme toivomaan. Tarkemmalla lukemisella paljastuu kuitenkin, että saamme kaiken toivomamme, jos toivomme, mitä Jeesus toivoo.

Opetuslapset eivät ymmärrä Jumalan suunnitelmaa, jota Jeesus uskollisesti seuraa. Sama näyttää olevan meidän osamme. Onkin ehkä realistista ajatella olevamme vasta tiellä kohti niitä rukouksia, jotka toteuttavat Jeesuksen tahtoa.

Jäljelle jää siis kysymys, mikä on se rukous, jonka rehellisesti voimme sanoa kantavan Jeesuksen nimen auktoriteettia. Moni kyllä lausuu Jeesuksen nimen, mutta monenko sanoilla on katetta: ”Ei jokainen, joka sanoo minulle: ’Herra Herra’, pääse taivasten valtakuntaan.” (Mt. 7:22) ■

5.1.

HERRAN HUONEESSA

2. sunnuntai joulusta

Liturginen väri: valkoinen

Jh. 10:22-30

Virret: 195; 133; 194; 176; 198; 200:1

Muuta musiikkia: J. Haapasalo: Kuinka ihanat (KVPM), J. Yli-Annala: Psalmi 84 (YK 90), J. Salminen: Kotikirkko (ULV), Laulu kuuluu kirkkotiellä (ULV), J. Salminen: Kotikirkko (ULV)

Kirkkopolkuni

JUHA TANSKA

Ajattelen lapsuuteni kotikirkkoa. Muistan sen tunnelman, mutta en läheisenä ja lämpimänä, pikemmin etäisenä. Tärkeimmät muistoni kirkkoista ovat vasta myöhemmiltä vuosilta nuoruudessa ja aikuisuudessa. Jokainen kirkkovieras kantaa muistoissaan mielikuvia ja tunnelmia elämänsä kirkkoista. Kirkkomuistomme ovat yksi liittymäkohta ja silta sunnuntain aiheeseen, Herran huoneessa olemiseen. Sunnuntain raamatunteksteissä ”Herran huone” tarkoittaa sekä käsin tehtyä rakennusta ja Jumalan kohtaamisen paikkaa (1. Sam. 3:1-10) että metaforaa – hengellistä rakennusta, Kristuksen ruumista (Rm. 12:1-5).

Jeesuksen elämässä Herran huone, temppeli, on paikka, joka saa monia, keskenään jännitteisiäkin merkityksiä. Se on muun muassa: paikka, jossa Jeesus tulee vauvana siunatuksi (Simeon ja Hanna – Lk. 2:25-40); jossa hän kuuntelee opetusta (Lk. 2:41-52); paikka, jossa hän kokee vallan houkutuksen (Mt. 4:5); paikka, jossa hän järjestää julkisen provokaation (kyyhkystenmyyjien pöytien kaataminen – Mk. 11:15); paikka, jossa hän opettaa (Mk. 12:35; 14:49).

Tänä sunnuntaina temppeli on evankeliumissa paikka, jossa kiistellään Jeesuksen olemuksesta. Eletään Lähi-idän talvea, jossa joulukuu ennen kaikkea oli talvikuukausi. Polemiikkia Jeesuksen olemuksesta käydään temppeliin kuuluvassa Salomon pylväikössä. Salomon pylväikkö, Jerusalemin temppelin itäisellä sivulla, oli (Apt. 3:11; 5:12) ensimmäisten kristittyjen kokoontumispaikka.

Jeesusta tenttaavat juutalaiset edustavat evankeliumissa uskonnollisen perinteen tuntemusta. He ovat temppelissä viettämässä sen vihkimisen vuosijuhlaa. He tuntevat kirjoituksiin sisältyvät lupaukset tulevasta messiaasta. Evankeliumi antaa ymmärtää, että heillä on enemmänkin kuin

uskonsa perinne. He tietävät Jeesuksen tekemistä ihmeistä. Mutta ei perinne eivätkä ihmeet auta heitä uskomaan Jeesukseen ja näkemään hänen ihmisen luonnossaan Jumalaa.

Evankeliumi selittää syyn näin: ”Te ette kuitenkaan usko, koska ette ole minun lampaitani.” Tässä näyttää siltä, että usko tulee ennen ymmärrystä. Eivät ihmeet sinänsä, vaan Jeesuksen äänen kuuleminen, avaa ymmärryksen näkemään myös ihmeiden merkityksen. Henkilökohtaiseen suhteeseen, puhuteltuna olemiseen, mielessä tai sydämessä tapahtuvaan kohtaamiseen viittaa vertauskuvallinen puhe lampaista: ”Minun lampaani kuulevat minun ääneni ja minä tunnen ne, ja ne seuraavat minua.” Lammasta tuntea paimenensa ja alkaa seurata vähitellen, sitten kun paimenen ääni on kärsivällisen läsnäolon ja hoidon seurauksena tullut lampaille tutuksi.

Evankeliumi viittaa siis siihen, että ei pelkkä oman uskonnollisen tai hengellisen perinteen osaaminen, eivät edes ihmeet, avaa sydäntä oivaltamaan äärellisessä läsnä olevaa Jumalaa. On tultava sydämessä tuon todellisuuden puhutteleiseksi, ehkä ensin murruttava, jouduttava ahtaalle. Päivän evankeliumi näyttää tukevan jo Augustinukselta peräisin olevaa ajatusta siitä, että usko käy ymmärryksen edellä ja avaa järkeimme ymmärtämään todellisuuden oikeasta näkökulmasta. Ajatus on kristinuskon perinteessä tiivistetty lauseeseen: ”Uskon, jotta ymmärtäisin.”

Kuitenkaan se usko, jolla Jeesukseen uskomme, ei ole vailla sisältöä. Sunnuntain evankeliumissa uskon sisältö tuntuu kaikkuvan Israelin keskeisimmän uskontunnustuksen sisältöä: ”Kuule, Israel! Herra on meidän Jumalamme, Herra yksin.” (5. Ms. 6:4) Kun Jeesus toteaa evankeliumiperikoopin lopussa: ”Minä ja Isä olemme yhtä”, hän liittyy kansansa kaikkein keskeisimpään uskonsisältöön.

Kun temppeli evankeliumeissa saa Jeesuksen elämänvaiheissa monia merkityksiä, saarnassa voisi pohtia samaa kysymystä saarnan kuulijan elämässä. Millaisia merkityksiä oma kotikirkko on saanut elämän eri vaiheissa? Ovatko sekä kirkot että merkitykset vaihtuneet matkan varrella? Jeesuksen elämässä hänen suhteensa temppeliin näyttäytyy myös ristiriitojen kautta. Tätäkin voisi pohtia saarnassa, nykyihmisen kokemusta, kirkkosuhdetta. Ehkä saarnaaja voisi avata myös omaa kokemustaan. Keskustelu seurakuntalaisten kanssa tähtää kuitenkin lopulta sen syvemmin ymmärtämiseen, että kirkko on Jumalan erityisen, sakramentaalisen, kohtaamisen paikka. Sen messussa, sanan ja ehtoollisen kautta on mahdollista kuulla hänen ääntään, joka sanoo: ”Minun lampaani kuulevat minun ääneni ja minä tunnen ne, ja ne seuraavat minua.”

Jos messuun liittyy kirkkokahvi, ehkä siellä voisi pohtia hetken oman seurakunnan kirkon historiaa, vaihteita ja merkityksiä seurakunnan ja seurakuntalaisten elämässä. ■

6.1.

JEESUS, MAAILMAN VALO

LOPPIAINEN

Liturginen väri: valkoinen

Mt. 2:1–12

Virret: 44; 35; 45:1–3, 6; 46; 43: 1–4; 43:6

Muuta musiikkia: K. E. Gustafsson: Sinun, Herra on suuruus ja voima (KVP), Trad. Kolmen kuninkaan kumarrus, Löytty, Sarr: Jeesus maailman valkeus (JLVK), S. Perkiö: Valonsäde (ULV), Negrospirituaali: Taivaalta tähti kirkas hohtaa (JLAV), Tuntematon: Sinua, Jeesus, odotan (C3)

Luovan leikin voima

HANNA VANONEN

Kun paavi Benedictus XIV julkaisi Jeesuksen lapsuuskertomuksia käsitelleen kirjansa marraskuussa 2012, Suomenkin media noteerasi asian. *Helsingin Sanomat* nosti erityisesti esiin, että paavin mukaan ”Jeesus Nasaretilaisen synnyinpaikalla ei esimerkiksi ollut aasia eikä härkää” (HS 21.11.2012). Osa verkkokeskustelijoista innostui: vihdoinkin arvovaltaiselta taholta todetaan Raamatun sisältävän keksittyjä juttuja. Yllättävän monelta tuntui jäävän huomaamatta, että tässä tapauksessa ei kuitenkaan ollut kysymys siitä, onko jokin Raamatussa esitetty asia totta, vaan siitä, mainitaanko jotakin asiaa ylipäättään kertomuksissa. Härkiä ja aasejahan ei Luukkaan jouluevanke-liumissa tekstin tasolla esiinny, vaikka toki seimen (Lk. 2:7) sekä paimenten ja heidän laumansa (Lk. 2:8) mainitseminen antavat olettaa, että jonkin sortin nelijalkaisia sopii luontevasti liittää joulukertomuksen kuvaan.

Kuten Luukkaan jouluevanke-liumiin myös Matteuksen kertomukseen idän tietäjistä on ajan saatossa kertynyt monia yleisesti tunnettuja yksityiskohtia, joita ei suoraan voi löytää Raamatusta.

Moni meistä osaa kertoa tietäjien lukumäärän, erilaisia asioita heidän taustastaan ja jopa heidän nimensä. Lännen traditiossa tunnettu lukumäärä kolme perustuu toki sikäli varsinaiseen kertomukseen, että ajatus kolmesta tietäjästä on mitä ilmeisimmin johdettu Jeesukselle tuotujen lahjojen – kullan, suitsukkeen ja mirhan (Mt. 2:11) – lukumäärästä. Mitä tulee tietäjien taustaan, useat kommentaattorit ovat puuttuneet siihen, että Matteuksen evankeliumin alkuperäisissä lukijoissa tietäjät eli maagit herättivät toden-

näköisesti melko erilaisia mielikuvia kuin myöhemmissä tulkitsijoissa.

Vuosisatojen kuluessa tietäjät on nähty esimerkiksi eri kulttuurien viisauden edustajina ja – kristinuskon tultua viralliseksi valtionuskonnoksi – kunnianarvoisina kuninkaina. Alun perin heihin kuitenkin suhtauduttiin todennäköisesti paljon varauksellisemmin: tietäjien tieto samastettiin pikemminkin negatiivisena pidettyyn noituuteen tai jopa huiputtamiseen kuin tieteseen ja viisauteen. Näin ollen tietäjät rinnastuisivat oikeastaan Matteuksen evankeliumissa myöhemmin esiintyviin lapsenmielisiin (Mt. 11:25), jotka ymmärtävät ilosanoman paremmin kuin oppineet.

Kaiken tämän joulukertomuksiin päälle liimatun tulkinnan ja kertomusten hahmojen taustoilla leikittelyn voi tietysti nähdä höttöisenä kuorrutuksena ja huolestuttavana merkinä siitä, että varsinaista Raamatun tekstiä ei tunneta. Toisaalta on ilmeistä, että kuorrutetta tuskin lisätään mihinkään merkityksettömään: ne kertomukset, jotka todella puhuttelevat, alkavat elää ihmisten mielisissä. Harvemmin muistetaan, että luova leikittely, laajentaminen ja kertomusten ”puuttuvien” yksityiskohtien täydentäminen on tuttu ilmiö jo hyvinkin varhaisessa tekstintulkinnassa (vrt. esim. *Riemuvuosien kirja*).

Useat tutkijat ajattelevat, että tällaisen uudelleenkirjoittamisen tarkoitus on ollut korostaa tekstin merkitystä ja ajankohtaistaa sen sanomaa. On myös huomattu, että sellaiset tekstit, jotka jättävät yksityiskohtia avoimeksi, ovat elinvoimaisia: niitä lukija tai kuuliija voi aina itse täydentää tai aktualisoida kulloisenkin tilanteen mukaan. Kertomus idän tietäjistä on juuri tällainen: siksi se onkin onnistunut inspiroimaan esimerkiksi sellaisia vaikuttavia kulttuuriteoksia kuin Michel Tournierin romaani *Kolmen kuninkaan kumarrus*.

Sen sijaan, että lähtisimme taistelemaan myöhemmistä vaikutteista riisutun, ”puhtaan” kertomuksen puolesta, voisi olla virkistävää antautua saarnaajanakin luovan leikittelyn valtaan. Tietäjän hahmo, josta kerrotaan kaiken kaikkiaan hyvin vähän ja joka siksi niin kiehtoo mielikuvitusta, on oivallinen samastumiskohde. Läntisen tradition hengessä saarnaaja voisikin valita kolme erilaista näkökulmaa, joista tarkastella joulukertomuksia ja niiden sanomaa tässä ajassa. Saarnaa toteuttamaan voisi jopa kutsua kolme erilaista ihmistä – vaikkapa lapsen, nuoren ja vanhuksen tai joulua kotona, töissä ja ulkomailla viettäneen – jotka kukin kertoisivat lyhyesti, mikä heitä joulussa ja sen kertomuksissa on tänä vuonna erityisesti puhutellut. Saarnatilanne valmisteltaisiin yhdessä näiden vapaaehtoisien kanssa ja saarnaajan tehtäväksi jäisi liimata omilla puheenvuoroillaan kertomukset kokonaisuudeksi – jättäen kuitenkin tilaa sille, että jokainen kertomus tulee kuulluksi myös sellaisenaan. ■

12.1.

KASTEEN LAHJA

1. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA

Liturginen väri: valkoinen

Jh. 1:29-34

Virret: 215; 258: 1, 5, 6; 806; 732 (uskontunnustus); 495; 217; 457: 1, 4

Muuta musiikkia: J. Haapasalo: Te saatte riemuiten ammentaa (KVPM), P. Simojoki, E. Hovland: Psalmi (PSJKJ), K. Larjava: Kastejuhla (ULV), J. Löytty: Kasteessa meidät lapsena (JLAV), J. Löytty: Ajattelen kastettani (JLAV), M. Vulpus: Jo Herra, kasteesani (C3)

Taimi olen sun tarhassas

SATU SAARINEN

Eräs äiti kysyi, eikö pastori koskaan kyllästy kuulemaan näitä samoja raamatunkohtia, jotka kasteissa usein luetaan. Lasten evankeliumia ja niin sanottua ihmepsalmia, psalmia 139.

Oli helppo vastata, että ei. Ei kyllästy. Samalla tavoin kuin jokaisen vihkiparin rakkautta hehkuvat kasvot saavat korinttolaiskirjeen sanat loistamaan joka kerta uudelleen, samalla tavoin kuin siunauskappelin tunnelman pehmentää paimenpsalmin lohdutus, samalla tavoin ihmepsalmi kuuluttaa tähän maailmaan syntyneen pienen ihmisen täydellisyyttä ja Jumalan rakkautta häntä kohtaan.

Kasteessa tuo pieni (tai isompi!) ihminen saa lahjan. Loppiaisen jälkeisenä sunnuntaina aiheena on Jeesuksen kaste, mutta siitä näkökulma luonnollisesti laajenee kasteen merkitykseen meidän elämässämme.

Jeesuksen kasteen hetkellä kaksi toisilleen tuttua kohtaa. Johannes ja Jeesushan ovat sukulaisia, äitiensä yhtä aikaa odottamia serkkupoikia. Kuitenkin heidänkin välillään on tunnistamattomuutta – sanoohan Johannes, ettei aluksi tiennyt Jeesuksen merkityksestä, siitä, että hän juuri on Jumalan Poika.

Johanneksen kaste tekee Jeesuksen tiedetyksi ja tunnetuksi Israelin kansalle. Jeesus itse on kastava Pyhällä Hengellä. Hänen asettamansa kasteen kautta jokainen kastettu tulee tunnetuksi maailmalle Jumalan omana. Ristinmerkki ei hänestä lähde, vaikka kastepuku elämänmatkalla tahrantuisikin.

Ihmepsalmi muistuttaa, että kastettu on Jumalan suojassa ja armossa elämänsä ensi hetkistä lähtien. Myös ja eri-

tyisesti se lohduttaa silloin, kun kastetta ei ehditä antaa. Ihmepsalmi lohduttaa myös niinä hetkinä, kun mietimme sitä, kuka minä olen ja mistä minä tulen. Ihmepsalmi alleviivaa elämän ainutlaatuisuutta. Jumalalle olemme tunnettuja aina. Se on ihme, suuri ihme!

Minua ja varmasti montaa muutakin kollegaa on suuresti ilahduttanut ystävä sä lapsien -sävelen tehty uusi kaste-virsi. Se noudattelee psalmin 139 sanomaa. Sitä on vaikea laulaa liikuttumatta! Kiitos Sakari Häkkinen ja Niilo Rauhala.

Toinen ihana kastevirsi on tuttu ja turvallinen Mä silmät luon ylös taivaaseen. ”Mä taimi olen sun tarhassas ja varten taivasta luotu...” Sanat toistavat koskettavalla tavalla päivän Vanhan testamentin tekstin ajatuksen, jossa murheelisia ja heikkoja lohdutetaan ja ”heitä kutsutaan Vanhurskauden tammiksi, Herran tarhaksi, jonka hän itse on istutanut osoittaakseen kirkkautensa.”

Eikö jokaisessa kasteessa juuri kaikkein pienin, heikoin ja kannateltavin ole Jumalan armoa ja kirkkautta häikäisevimmin loistava ihme? Ihme, joka profetoi ja lupaa tulevaisuutta ja toivoa, siinä kumminsa sylissä tuhistessaan tai tuijotellessaan.

Jeesuksen kaste valmisti häntä kärsimystielle. Voideltuna hän astui osaansa. Kaste valmistaa myös jokaista meitä. Mitä tahansa tuleekin, minne ikinä polkumme johtaakin, meitä kannatellaan. ”Silmät kaikkinakevät aikani myös tietävät. Olin vielä idullani, kun jo tunsit elämäni, kirjoitithan kirjaasi kaikki elinpäiväni.”

Vaikka kastettavien määrä vähenee, meidän kirkon työntekijöinä tulisi puhua kasteen puolesta. Tietysti siksi, että se on kirkkomme toinen sakramentti. Ja näin ollessaan jokaisen kasteen hetkessä on aina jotain pyhää ja sanoittamatonta, joka pysäyttää. Vai muistatko kollega yhtään kastetta, jossa olisit ollut hällä väliä -meiningillä? Et varmaankaan. Jokainen kaste koskettaa, joka kerta luettavat tutut tekstit ja virret koskettavat. Kaste on enemmän kuin rituaali ja tapa, se on syvä, pyhä ja pysyvä yhteys Jumalaan. ■

”Kaste on enemmän kuin rituaali ja tapa, se on syvä, pyhä ja pysyvä yhteys Jumalaan.”

19.1.

JEEBUS ILMAISEE JUMALALLISEN VOIMANSA

2. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA

Liturginen väri: vihreä

Jh. 4:5-26

Virret: 340; 199: 1-2; 367; 343; 451; 345

Muuta musiikkia: Psalmi 2. sunn loppiaisesta (PSJKJ), P. Simojoki, A. M. Kaskinen: Jeesus, poika Jumalan (SS), J. von Burgk: Käy, Jeesus, vieraaksemme (CLE1)

Pysyvyys ja uudistuminen

NIKO HUTTUNEN

Saarnaajalla on tänä sunnuntaina lojaliteettiongelmia: totellako enemmän kirkkokäsikirjan aihetta vai sen määräämää raamatun tekstiä? Sunnuntain aihe on Jeesuksen julkisen toiminnan alku ja erityisesti Kanaan häät (Jh. 2:1-11), mutta se on jo varattu ensimmäiseen vuosikertaan. Nyt on siirrytty evankeliumissa jo myöhemmäksi, samarialaisen naisen kohtaamiseen Sykar-nimisen kaupungin kaivolla.

Pakkaa sekoittaa samalle pyhälle sattuva Pyhän Henrikin muistopäivä, joskin pääjumalanpalveluksessa se jää kirkkovuoden vakiaihkeen alle. Onneksi muistopäivän raamatun teksti (Jh. 4: 34-38) sattuu kuulumaan samarialaisen naisen tarinaan, joten siihen voi luontevasti viitata varsinaista saarnatekstiä selitettäessä.

Kertomus siitä, miten Jeesus kohtaa naisen kaivolla, käsittää koko luvun Jh. 4. Luvun alussa kerrotaan Jeesuksen kastaneen ihmisiä ja saaneen paljon kannattajia toimialueellaan Juudeassa, mutta joutuneen fariseusten huomion kohteeksi. Ilmeisesti fariseusten pelosta hän siirtyi Galileaan, jonne matka käy Samarian alueen kautta. Näin hän joutuu Sykariin.

Kuten kaikki tietävät, juutalaisten ja samarialaisten suhteet eivät olleet parhaat mahdolliset. Evankeliumiteksti viittaakin pariin otteeseen näihin jännitteisiin, myös toden, että Jeesus oli juutalainen. Tämä fakta alkaa evankeliumissa kuitenkin haipua pois, sillä moneen otteeseen todetaan erittelemättä, että juutalaiset vastustivat Jeesusta. Luvun alussa mainitut fariseukset vastustajina ovat Johanneksella poikkeus.

Jeesuksen erillisyyks juutalaisuudesta näkyy kertomuksessa siten, että hän on juutalaiset-samarialaiset -vasta-

kohdan yläpuolella. Pyhän Henrikin muistopäivään kuuluvassa tekstijaksossa Jeesus viittaa sadonkorjuuseen, joka samarialaisten yhteydessä tarkoittaa, että usko Jeesukseen kuuluu myös ei-juutalaisille – muistopäivän tekstinä se luonnollisesti on ajateltu viittaukseksi suomalaisiin.

Toisen loppiaisen jälkeisen sunnuntain aiheena ei kuitenkaan ole kaikille kansoille kuuluva usko. Toisen vuosikerran tekstejä yhdistää vesi-aihe: Mooseksen erämaassa antama vesi ja Johanneksen ilmestyksen ”elämän vesi” yhdistyy evankeliumin ”elävään veteen”.

Vanhatestamentillisen kertomuksen yhdistäminen Jeesukseen lienee Paavalin peruja (1. Kor. 10:4). Paavalin mukaan vesi tulee Kristuksesta. Sama lähde on Ilmestyksessä (Ilm. 22:1), ja evankeliumissahan veden antaa Jeesus.

Elävä vesi ja elämän vesi lienevät saman käsitteen toisintoja. Jälkimmäinen vain kääntää orjallisemmin heprealaista rakennetta ja tuloksena on kaksi kreikkalaista – ja siitä kopioituna suomalaista – rakennetta. Kyse on oikeastaan elävästä, virtaavasta vedestä.

On mahdollista nähdä evankeliumissa vastakohta Jeesuksen tarjoaman virtaavan veden ja kaivossa seisovan veden välillä. Näihin konkreettisiin piirteisiin jääminen olisi kuitenkin samarialaisnaisen väärinymmärryksen toistamista.

Elävä vesi – kuten monet muutkin asiat evankeliumissa – on hengellinen symboli. Jeesus on tämä virtaava, raikas vesi keskellä totunnaista kaivovettä. Kaivovedellä – onko se symbolisesti samarialaisten uskonnonharjoitusta? – selviää kyllä tämän elämän. Jeesuksen tarjoama vesi sen sijaan johtaa ikuiseen elämään (jae 14).

Käännöksen käsite ”ikuisen elämän vesi” on aavistuksen harhaanjohtava, kun sitä luetaan Johanneksen ilmestyksen ”elämän veden” rinnalla. Evankeliumissa kreikankielisen tekstin rakenne on nimittäin aivan toinen. Sen mukaan puhkeaa lähde ”ikuisen elämään” (eis zōēn aiónion). Ilmeisesti tarkoitus on sanoa, että lähteen puhkeaminen vie henkilön ikuisen elämään.

Evankeliumin kuva kristitystä on samalla kertaa dynaaminen ja staattinen. Ensin kristitty saa elävää – siis virtaavaa – vettä itseensä, josta syntyy pysyvä lähde häneen. Lähteestä kuitenkin kumpuaa taas vettä, joka johtaa ihmisen liikkeeseen kohti ikuista elämää.

Pysyvyys ja uudistuminen eivät siis ole vaihtoehtoja. Ne edellyttävät toisiaan. ■

26.1.

JEESUS HERÄTTÄÄ USKON

3. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA

Liturginen väri: vihreä

Jh. 4:39-42

Virret: 184; 323; 389; 295; 227; 322

Muuta musiikkia: J. Haapasalo: Taivaat julistavat (KVPM), K. E. Gustafsson: Voisinpa Jeesuksestani (S812), E. Tuppurainen – The responsorial Psalter: Psalmi (PSJKJ), T. Kuula: Kun maan ja mantereen (CE)

Hengailua kaivolla

JUHA TANSKA

Sunnuntain evankeliumi on osa Jeesuksen matkakertomusta tiellä Juudeasta Galileaan. Matka kotiseudulle kulkee Samarian kautta. Matkalla Jeesus tulee Sykar-nimiseen kaupunkiin, jonka lähellä sijaitsee Jaakobin lähde. Matkasta uupuneena hän istahtaa lähteelle. On keskipäivä. Samarialainen nainen saapuu kaivolle noutamaan vettä.

Suomen Kustannusyhdistys halusi äskettäin selvittää, millainen kirja menee kaupaksi. Tärkein syy kirjan menestykseen on erinomainen sisältö ja tarina. Kohtaaminen Sykarin kaivolla noudattelee koukuttavan tarinan periaatteita. Evankelista luonnostelee tapahtumien näyttämön niin, että se suorastaan vaatii seuraamaan kertomusta eteenpäin ja ottamaan kantaa. Jeesus kulkee vieraalla vyöhykkeellä, alueella, jota kunnan juutalaiset karttelivat. Hän ryhtyy keskustelemaan halveksittuun vähemmistökansallisuuteen kuuluvan naisen kanssa ja ylittää näin sekä kansallisuuteen että sukupuoleen liittyvät normit ja käytöstavat.

Kertomusta tutkiessa huomasin, että käsitykseni suhteesta Jeesuksen ja naisen välillä on ollut jollakin tavoin hierarkkinen. Olen kuvitellut evankeliumin näyttämöille Jeesuksen taitavana opettajana ja sielunhoitajana ja nähnyt naisen kuin vajaavaltaisena oppilaana, elämässään kompuroineena ja nyt oppimassa Jeesukselta todellista viisautta. Tälle ajatukselle voi tosin saada tukea myös itse evankeliumitekstistä. Jeesus puhuu elävästä vedestä niin vertauskuvallisesti, että nainen vain vähitellen oivaltaa sanojen merkitystä.

Lisäksi teksti kuvaa naista juutalaisten ennakkoluulojen lävitse. Hän edustaa ”samarialaisuutta”, epäselvää avioliitto-

käytäntöä, tai jopa vertauskuvallisesti juutalaisten mielikuvaa samarialaisista monijumalaisuuden edustajina. Siinä, missä Nikodemos on kunnan juutalaisen malli, samarialainen nainen on oman kansansa arkkityyppi.

Kirkkotaiteen kuvat kohtaamisesta Sykarin kaivolla luovat tapahtumasta enimmäkseen toisenlaisen mielikuvan kuin oma ennakkokäsitys. Monessa maalauksessa kaivon äärellä istuu kaksi nuorta aikuista, näyttävät kuin hengailevan kaivon reunalla, juttelevat varsin tasa-arvoisen näköisinä [katso esim. http://christimages.org/biblestories/samaritan_woman_at_the_well.htm]. Ehkä maalarit ovat oivaltaneet, kenties tietämättään, jotain keskeistä hyvän kohtaamisen lähtökohdista. Hyvään kohtamiseen sisältyy toisen ehdoton kunnioittaminen hänen tilanteessaan, toisen arvostava näkeminen ja kuunteleminen. Usko Jeesukseen ei synny alitussuhteessa, vaan hyväksyvässä kohtauksessa, sellaisessa kohtauksessa, jossa ihminen saa toisen katseesta arvonsa takaisin sekä omissa että keskustelukumppaninsa silmissä.

Kertomuksen lopussa evankeliumin yleistävä, paheksuva kuva samarialaisista murtuu. Nainen jättää vesiastiansa kaivolle ja lähtee kertomaan kohtaamisestaan Jeesuksen kanssa. Naisen todistus ensin ja Jeesuksen omat sanat hie- man myöhemmin vakuuttavat samarialaiset: ”Yhä useammat uskoivat Jeesukseen kuultuaan hänen itsensä puhuvan.” Onko evankeliumilla edelleen sama voima, murtaa lukkiutuneita, paheksuvia käsityksiä toisista, madaltaa viholliskuvia?

Taustan päivän evankeliumille luovat saman sunnuntain lukukappaleet. Ne kuvaavat sekä uskon syntymistä että uskon olemusta, sitä, mistä uskossa on kyse (Hepr. 11:1-10). Kun tarkastelee päivän Vanhan testamentin tekstejä – Ps. 102:16-23, Jes. 30:18-21 ja 2. Kun. 5:1-15 – saattaa huomata, että kaikissa näissä usko Jumalaan elää ja kasvaa siitä toivosta ja kokemuksesta, että Jumala näkee ihmisen hädän ja kurjuuden – ja auttaa. Ajatus uskosta, joka syntyy pimeässä, Jumalan ja Kristuksen kohtaamisessa, autetuksi tulemisessa, on juutalais-kristillisessä perinteessämme vahvasti läsnä.

Ehkä tämän ajan maailmassa voisi rinnalle ottaa toisinaan myös vaihtoehtoisen näkökulman, sen, joka ilmenee monin variaatioin vaikkapa kirkkomaalausten perinteessä: Jeesus asettuu rinnalle, vastapäätä. Hän juttelee, näyttää viettävän aikaa ja antavan tilaa pohtia oman elämän tärkeimpiä kysymyksiä. Usko syntyy evankeliumin vapauttavan sanan kuulemisesta. Vapauttavan sanan kuulemista omassa sydämessä merkitseväenä edeltää usein se, että itse tulen myötätunnolla kuulluksi kaikkein häpeällisimpien ja pelottavimpienkin tunteiden ja ajatusten kanssa. ■

2.2.

KRISTUS, JUMALAN KIRKKAUDEN SÄTEILY KYNTTILÄNPÄIVÄ

Liturginen väri: valkoinen

Lk. 2:22–33

Virret: 540; 447; 49: 1-3; 48; 498; 49: 4

Muuta musiikkia: J. Kankainen: Simeonin kiitosvirsi (Fazer), J. Haapasalo: Jumala, me kerromme (KVPM), J. Salminen: Kynttilän sydän, H. Kataja-Kantola: Kynttilänpäivän rauha, S. Rintamäki: Tänään jälleen herran kansan sov. virteen 48

Tilaa tulkinnalle

HANNA VANONEN

Kynttilänpäivän evankeliumi jakautuu kahteen, erilaista kirjallista tyyliä edustavaan osaan. Alkupuoli on proosakerrontaa, Luukkaan tarkkaa kuvausta siitä, miten Jeesuksen vanhemmat lapsensa synnyttyä toimivat esimerkillisesti lain mukaan ja osoittavat siten kuuliaisuuttaan Jumalalle. Lisäksi kerrotaan, millainen mies on temppelissä Jeesuksen perheen kohtaava Simeon. Jälkipuolisko taas edustaa runomaista hymniä: se on kiitoslaulu, jossa tulkitaan edellä esitettyjä tapahtumia ja laajennetaan lukijan ymmärrystä niistä. Kiitosvirsi alkaa kuvailen tapahtumien arvoa Simeonille (Lk. 2:29-30), mutta avartuu pian arvioimaan Jeesus-lapsen maailmanlaajuista merkitystä: jotakin tärkeää on tapahtumassa sekä Israelille että pakanakansoille (Lk. 2:31-32).

Evankeliumin runomainen puolisko on laajasti tunnettu – ja nimenomaan kiitosvirtenä, vaikka Simeonin ei varsinaisesti kerrotakaan puhjenneen laulamaan näitä sanoja. Kiitosvirsi on kuitenkin sävelletty useaan otteeseen (ks. esim. VK49), ja se on myös vakiintunut illan päättävän hetkipalveluksen eli kompleterion osaksi. Yksi kiitoslaulun suosion salaisuuksista saattaa olla juuri yhtäaikainen henkilökohtaisuus ja universalisuus: se tarjoaa tunteisiin käyvää tarttumapintaa niille, jotka juuri nyt kamppailevat kuolemaan liittyvien rauhattomuudentunteiden kanssa, mutta toisaalta julistaa yleisluontoisempaa sanomaa pelastuksesta, valosta ja kirkkaudesta, jotka voidaan eri konteksteissa tulkita tarvittaessa hyvinkin eri tavoin.

Kiitoslaulut ovat Luukkaan lapsuuskertomuksissa yleisemminkin esiintyvää materiaalia: Simeonin virsi liittyy luontevasti Sakariaan kiitoslaulun (Lk. 1:67-79; VK258 ja

259) ja Marian kiitosvirren (Lk. 1:46-55; VK50 ja 51) aloittamaan jatkumoon, eikä toisaalta kannata unohtaa myöskään vanhatestamentillisia esikuvia kuten Mooseksen ja israelilaisten ylistyslaulua (Ex. 15:1-18) tai Hannan kiitosvirttä (1. Sam. 2:1-10).

Liki kaikissa näissä toistuu sama henkilökohtaisuuden ja universalisuuden liitto. Nykyään tämä yksityisen ja yhteisen kietoutuminen toisiinsa toteutuu monen kokemusmaailmassa juuri musiikin kautta: musiikki on jotakin, joka yhdistää eri tavoin ajattelevia kristittyjä ja kiinnittää seurakuntaan myös löyhästi sitoutuneita kirkon jäseniä. Se tuntuu yhtä aika henkilökohtaiselta ja yhteisölliseltä. Ehkä siksi musiikkitilaisuudet säilyttävät suosionsa ja jopa kasvattavat sitä – samaan aikaan kun muu seurakunnan toiminta menettää kävijämääriään (ks. tästä esim. Kotimaa Suola 2/2013).

Virret ja hengellinen musiikki rakentavat kristillistä identiteettiä jopa monelle sellaiselle ihmiselle, joka kokee vaikeaksi liittyä uskontunnustukseen tai muihin opillisiin lausumiin. Musiikissa mahdollisuus tulkintaan on avoimemmin esillä, ja siksi musiikki tuntuu monista vähemmän kahlitsevalta ja helpommin samastuttavalta kuin pelkkä teksti. Moni lienee kokenut päivän aiheen mukaista Jumalan kirkkauden säteilyä juuri musiikin kautta – ja tätä kannattanee kynttilänpäivän messun toteutuksessa hyödyntää.

Simeonin esittelevä evankeliumi tarjoaa myös mahdollisuuden puhua vanhuuden merkityksestä elämänvaiheena. Vaikka Luukas ei mainitse Simeonin ikää, on luontevaa ajatella, että tälle oli jo kertynyt elinvuosia – vaikuttaahan hänen kiitoslaulunsa ensimmäinen säe viittaavaan lähestyvään kuolemaan (Lk. 2:29, ks. myös 2:26). Simeonin kiitos kumpuaa siitä, että hän päiviensä lopulla saa vielä nähdä pelastuksen, jotakin sellaista, joka takaa tulevaisuuden myös seuraaville sukupolville.

Simeon on vain yksi esimerkki niistä lukuisista Raamatun henkilöistä, jotka vielä elämänsä loppuvaiheissa kokevat jotakin erityisen merkittävää: iäkäs Joosef saa kuolla rauhassa nähtyään vielä kerran poikansa elävänä (Gen. 46:28-30), Mooses saa nähdä luvattun maan vielä ennen kuolemaansa (Deut. 32:48-52) ja apokryfikirjojen puolella Tobit paranee sokeudestaan ja näkee hankin poikansa vielä elämänsä loppuvaiheilla (Tobit 11:10-15). Nämä kertomukset voi tulkita lohdulliseksi kuvaksi siitä, ettei missään elämänvaiheessa tarvitse ajatella, että kaikki tärkeä on jo koettu. Toisaalta ne voi nähdä myös haasteena: miten osaisimme tehdä toisillemme mahdolliseksi kokea elämä mielekkäänä ja merkityksellisenä aivan sen loppumetreille asti? ■

9.2.

KAHDENLAINEN KYLVÖ

5. SUNNUNTAI LOPPIAISESTA

Liturginen väri: vihreä

Mk. 9:38-41

Virret: 174; 127; 178; 302; 515; 399: 1

Muuta musiikkia: K. E. Gustafsson: Tulkaa ja katsokaa Jumalan töitä (KVPM), H. Vapaavuori: Psalmi (PSJKJ), J. Löytty: Herra, opeta meitä (JLAV), J. Löytty: Arkinen Halleluja (JLAV), I. Kuusisto: Teinilaulu (C3), Schütz: Oi Jeesus itse näet sen (HYM), M. Vulpius: On Herra viljan kylvänyt (CLE1)

Rakkauden ryytimaa

SATU SAARINEN

Välillä on tuskastuttavan uuvuttavaa ajatella niitä keskusteluja, joissa toinen toisiimme leimoja lätkien teemme erontekoja kristittyjen välille. Herätysliike tai sukupuoli tempaisee ihmisen välittömästi jyvien tai akanoiden joukkoon. Liberaalin tai konservatiivin leiman saa helposti, mutta tuosta leimasta ei helposti pääse eroon. Samalla kun itse tullaan leimatuksi, annetaan myös itselle lupa vaipua tilaan, jonka englanninkielinen nimi ”blissful ignorance” kertoo kaiken. Välinpitämättömyyden ja tietämättömyyden utuinen auvoisuus! Heitetään epäilyksen siemen ja annetaan sen itää myös omassa sisimmässä, faktoja sen enempiä kuuntelematta.

Tiukkoihin porukoihin jakautuminen ei ole uusi ilmiö hengellisissä piireissä. Tuovathan ne myös turvaa ja yhteyden kokemusta. Itse opetuslapsetkin erottelevat ja vahvistavat omaa joukkoaan yrittäessään estää ryhmän ulkopuolista miestä tekemästä ihmeitään. Jeesus suhtautuu suopeasti. Sillä eihän mies tee omia ihmeitään, vaan hän tekee niitä Jeesuksen nimissä.

Miehen touhukin on ymmärrettävää. Hän haluaa kuulua joukkoon, hän haluaa tulla leimatuksi hyviksen porukoihin kuuluvaksi. Hyvistä lähimpänä olevat tuntevat kenties asemansa uhatuksi? Ainakaan he eivät ole innoissaan toivottamassa miestä tervetulleeksi, yhdeksi meistä.

Jeesus antaa reippaan ja ajankohtaisen ohjeen; Antakaa miehen touhuta - joka ei ole meitä vastaan, on meidän puolellamme!

Välillä tuntuu, että olemme unohtaneet tämän neuvon toiminnassamme. Suomen luterilainen kirkko edustaa

pientä vähemmistöä maailman kristittyjen joukossa. Kuitenkin me ajattelemme olevamme oikeassa, kenties oikeammassa kuin jotkut toiset?

Evangeliumikirjassa kuvaillaan päivän aihepiiriä kau niisti. Kun kyseessä on kahdenlaisen kylvön sunnuntai, meidän tulisi antaa Kylväjälle itselleen työrauha: ”Uskovien tulee antaa Jumalan sanan vaikuttaa. Näin he kestävät toistensa heikkouksia odottaessaan Jumalan korjuu-aikaa.”

Kestämmekö me toistemme erilaisuutta, saati heikkouksia? Millaista kylvöä itse teemme ja toimillamme tuemme? Mikä on se multa ja maaravinne, jonka varaan oman kylvömmen jätämme.

Eino Leinon kuuluisa runo Hymyilevä Apollo tuo näkökulman ihmisen olemukseen ja synnynnäiseen haluun olla osa suurta kertomusta, olla osa joukkoa ja yhteisöä: ”Ei paha ole kenkään ihminen, vaan toinen on heikompi toista. Paljon hyvää on rinnassa jokaisen, vaikk’ ei aina esille loista.”

Jokainen meistä varmasti tahtoo tehdä parhaansa. Tahdot kuulua joukkoon ja tehdä sen joukon edestä hyvää. Yleensä tekoja ohjaa myös suurempi hyvä, yhteinen hyvä. Ihminen on näin rakentunut. Sanotaan, että tiukan paikan tullen jokainen pelastaa oman nahkansa. Mutta on tallehteita onnettomuushetkestä, joissa näemme toisilleen outojen ihmisten heittäytyvän auttamaan toisiaan.

Mutta välinpitämättömyys saa aikaan sen, että ei uskalla eikä tahdo heittäytyä. On kuin välinpitämättömälle puutarhurille uskottu hyvä maa joutuisi rikkakasvien valtaamaksi. Ohdaketta ja suolaheinää, kaikenlaista turhaa ja väärää!

Sen sijaan huolella tehdyt ja hyvin hoidetut pienet ja isot kylvötyöt kirkastavat sitä hyvää, joka saa meissä kasvaa ja jonka siemen on meihin itseemme istutettu. Jos silloin tällöin tutkimme rikkaruohotilanteen ja annamme niille huutia, paljon hyvää ehtii itää ja uudelle hyvälle tulee aina tilaa. Silloin olemme valmiita sietämään toinen toisessamme niitä puutteita, joita jokaisella ryytimaan hoitajalla toisinaan on.

”Kas, hymy jo puoli on hyvettä ja itkeä ei voi ilkeä; miss’ ihmiset tuntevat tuntehin, siellä lähell’ on Jumalakin. ■

”Kestämmekö me
toistemme erilaisuutta,
saati heikkouksia?”

16.2.

ANSAITSEMATON ARMO

3. SUNN. ENNEN PAASTONAIKAA

Liturginen väri: vihreä

Mt. 19:27-30

Virret: 547; 128; 404; 166; 303; 416:1

Muuta musiikkia: K. E. Gustafsson: Koska valaissee kointähtönen (S812), H. Vapaavuori - The Responsorial Psalter: Psalmi (PSJKJ), K. Tikka: Armolaulu (KHL), Armon lapset, riemuitkaa sov. E. Pyöriä (KHL), E. M. Nyyssönen: Aamupsalmi (ULV), J. Löytty: Ansaitsematon armo (JLAV)

Armoa viimeiselle

ARI OINAS

Mitähän Paavali ajatteli, kun hän kirjoitti sanat: ”Näin minulla ei enää ole mitään omaa, lain noudattamiseen perustuvaa vanhurskautta.” Ennen uskoon tuloa hän oli kuvitellut olevansa yksi Israelin kansan valioista, joka oli omalla toiminnallaan elänyt todeksi Jumalan tahdon. Kun hän oivalsi oman turmeltuneisuutensa, hän kauhistui sitä. Hän joka oli kuvitellut olevansa täydellinen. Oppineiden silmissä hän sitä olikin, mutta ei Jeesuksen silmissä.

Tämän päivän evankeliumikertomusta edeltää Jeesuksen ja rikkaan nuorukaisen kohtaaminen. Nuorukainen kertoi toteuttavansa kaikessa Jumalan määräyksiä. Jeesuskin totesi hänen olevan hyvällä tiellä. Sitten nuorukainen kysyi, miten hän voisi palvella Jumalaa entistäkin paremmin. Jeesuksen vastaus oli: ”Luovu kaikesta omaisuudesta, niin sinulla on oleva aarre taivaassa”. Surullisena nuorukainen lähti kotimatkalleen. Emme tiedä, miten hänen kävi.

Nuorukaisen lähdettyä Pietarille tarjoutui mahdollisuus kysyä, mitä he saavat vuorostaan palkkioksi, ovathan he luopuneet kaikesta! Jeesus vastasi: ”Saatte istua kahdella-toista valtaistuimella ja hallita Israelin kahtatoista heimoa. Mutta monet ensimmäiset tulevat olemaan viimeisiä ja viimeiset ensimmäisiä.” Eivät opetuslapset ymmärtäneet Jeesuksen vastauksesta, mitä heidän elämänsä tulisi pitämään sisällään. Apostolien myöhempi elämä oli kamppailua. Johannesta lukuun ottamatta, he kaikki kokivat aikanaan marttyyrikuoleman.

Päivän evankeliumista minua jäi mietityttämään päätösjae: ”Mutta monet ensimmäiset tulevat olemaan viimeisiä

ja viimeiset ensimmäisiä”. Myös opetuslapset ihmettelivät sitä. Mitä se tarkoittaa? Sitä avaa kertomus, jonka Jeesus kertoo seuraavaksi. Kertomuksessa työntekijät olivat tehneet työtä aamuvarhaisesta iltapimeään. Sitten tuli muutama uusi työntekijä, jotka ehtivät tehdä vain yhden tunnin työtä. Kuitenkin isäntä maksoi saman palkan kaikille. Jos joku siitä valitti, Jeesus vain totesi, että: ”Katsotko sinä karsaasti, että isäntä on hyvä?” Sitä on armo armon päälle. Viimeiset saavat saman hyvän osan kuin muutkin!

Meille ominaista on, että alamme luokittelemaan toisiamme ja etsimme armolahjoja, joiden perusteella voimme olettaa, että suurempi armo tulee tuon ja tuon kohdalle. Jeesuksen toiminta asettaa koetukselle kaikki käsityksemme oikeudenmukaisuudesta ja tasapuolisuudesta. Väitämme, ettei ole oikein, että kaikki saavat saman armon!

Olen joskus pitänyt rippikoulua Aasiasta tulleille aikuisille. He hyväksyivät kaikki Jeesuksen opetukset melko helposti. Yhtä opetusta he eivät millään muotoa voineet ensin hyväksyä. Sitä, että kaikki saavat saman armon Jumalan valtaistuimen edessä! Se on vastoin kaikkia heidän opetuksia ja arvoja. Miten Jumala voi olla yhtä lailla hyvä niin ansiotuneille kuin ansiottomille? Meillekin voi olla vaikeaa hyväksyä kristinuskon sanomaa siitä, että jotain voisi saada ilmaiseksi armosta, ilman omaa ansiota. Ymmärrämmekö mekään kuinka valtava asia siinä on kyseessä? Tai sen, että yksi paha teko mitätöi kaikki hyvät teot.

Jumalan rakkaus kohdistuu siihen, mikä ei ole mitään, ja luo siitä jotain armon avulla. Ei ole mahdollista ansaita Jumalan rakkautta ja hyväksyntää. Yksi paha teko tekee sen jo mahdottomaksi. Kun uskomme Kristukseen, meidät on vanhurskautettu. Niin se aina on, että Jumala on rakastanut meitä ensin, silloin kun emme olleet mitään. Paavalin sanoin: ”Jättäen mielestäni sen, mikä on takanapäin, ponnistelen sitä kohti, mikä on edessä. Sinne Jumala kutsuu kaikki Kristuksen Jeesuksen omat.” Ei ole lopulta merkitystä, onko viimeinen tai ensimmäinen, kunhan on perillä, ja muistaa armahtaa myös muita tämän elämämme aikana. ■

”Voi olla vaikeaa
hyväksyä kristinuskon
sanomaa siitä, että jotain
voisi saada ilmaiseksi
armosta, ilman omaa
ansiota.”

23.2.

ANSAITSEMATON ARMO

2. SUNN. ENNEN PAASTONAIKAA

Liturginen väri: vihreä

Jh. 4:31-38

Virret: 310; 135; 416:1-4; 600; 517; 332

Muuta musiikkia: K. Haapala: Suokoon Jumala (KH), K. E. Gustafsson: Niin ihanaa on ylistää (S812), J. Haapalo: Psalmi (PSJKJ), P. Simojoki, A. M. Kaskinen: Sana Herran (MyM), J. Löytty: Ei näy kyntäjää mis-sään (JLAV)

Kirkkokummiksi?

JUHA TANSKA

Sunnuntain evankeliumi on kohtausta matkakertomuksesta. Jeesus kulkee oppilaineen Juudeasta Samarian kautta takaisin Galileaan. Levähtiessään Sykar-nimisen kaupungin lähellä Jeesus kohtaa kaivolle vettä noutamaan tulevan samarialaisen naisen. Jeesus käy naisen kanssa keskustelun, jonka vaikutuksesta Sykarin asukkaat uskovat Jeesukseen.

Jeesus puhuu naisen kanssa vertauskuvallisesti elävästä, ikuisen elämän vedestä, jota hän antaa janoiselle. Naisen on vaikea ymmärtää Jeesuksen käyttämän vertauskuvan merkitystä. Kun nainen poistuu kertoakseen kaupungin asukkaille kohtaamisestaan Jeesuksen kanssa, Jeesuksen oppilaat saapuvat paikalle. He ovat ilmeisesti olleet ostamassa ruokaa ja pyytävät Jeesusta syömään.

Ateria antaa aiheen toiselle vertauskuvalle, jossa ruoka saa hengellisen merkityksen. Kuten nainen edellä, samoin oppilaat hämmästyvät Jeesuksen käyttämistä sanoista. Metaforat elävästä vedestä ja toisenlaisesta ruoasta ovat samalla tavalla vaikeita ymmärtää, olipa kyseessä samarialainen nainen tai Jeesuksen oppilasjoukko. ”Minun ruokani on se, että täytän lähettäjäni tahdon ja vien hänen työnsä päätökseen.” Tässä kohtaa ei ole eroa hengellisen sisäpiirin tai etäällä olevien maallikoiden ja ”vieraantuneiden” välillä. Jokaisen meidän on toisinaan vaikea ymmärtää evankeliumin merkityksiä. Toisaalta, se on myös mahdollista heillekin, jotka ”valittujen” silmissä ovat etäällä, vieraita, pakanoita. Armo on demokraattista, se kuuluu kaikille eikä lajittele kuulevien ja ymmärtävien joukkoa inhimillisten raja-aitojen perusteella.

Kertomus näyttää etenevän assosiativisesti; puhe ruoasta sysää mieleen viljankorjuun, pääravinnon varsinaisen läh-

teen. Keskustelussa Jeesuksen ja oppilaiden välillä seuraa kaikkein kiinnostavin osa. Jeesus puhuu viljan tuleentumisesta ja käyttää sitä aiheena seuraavaan vertaukseen. ”Katsokaa tuonne! Vainio on jo vaalennut, vilja on kypsä korjattavaksi. --Toiset ovat tehneet työn.” Kaikki on siis jo valmiina sadonkorjuuta varten.

Vertaus sisältää ajatonta maanviljelemiseen liittyvää kokemusta. ”Te sanotte: ’Neljä kuuta kylvöstä korjuuseen.’ Minä sanon: Katsokaa tuonne! Vainio on jo vaalennut, vilja on kypsä korjattavaksi.” Viljelijä tiesi 2000 vuotta sitten saman, minkä tänäänkin: viljoilla on keskimääräinen kasvukauden pituus. Nykyään puhutaan kasvukauden pituuden ohella lämpösummasta, jonka on kesän aikana täytettävä, jotta vilja ehtii tuleentua korjattavaksi.

Mutta keitä ovat he, jotka ovat tehneet vaivalloisen maan muokkauksen ja kylvötyöt niin, että korjaaja pääsee nauttimaan sadosta ilman edeltävää vaivaa? Yhden tulokunnan mukaan ”toiset”, jotka ovat tehneet työn, tarkoittavat tässä yhteydessä itse Jumalaa ja Jeesusta. Jeesus itse toimittaa sanan kylvöä Sykarin kaivolla. Oppilaat tulevat paikalle vasta, kun valmisteleva työ on jo tapahtunut.

Kun kirkosta erotaan kiihtyvällä vauhdilla, tuntuu helposti, että ponnistuksia Jumalan valtakunnan työn edistämiseksi tai jäsenyyden vahvistamiseksi pitää entisestään voimistaa. Tämän sunnuntain evankeliumi avaa toisen näkökulman: Jumala itse tekee maailmassa valmistelevan työn.

On siis opeteltava katsomaan todellisuutta oikealla tavalla, oikeaan suuntaan, lähdeittävä liikkeelle sadonkorjaajan asenteella, toiveikkaan, hieman jännittyneenkin odotuksen saattelemana. Kristus on lähettänyt meidät korjaamaan satoa, josta emme ole nähneet itse vaivaa.

On mentävä avoimella mielellä, opeteltava tuntemaan lisää tavallisen suomalaisen tai maahanmuuttajan elämää. Kuunneltava ihmisten kertomuksia herkillä korvalla. Missä kohtaa keskustelukumppanini elämäntarinaa aavistat Jumalan työtä, johdatusta ja läsnäoloa? Joskus keskustelija tunnistaa sen itse ja haluaa ottaa puheeksi. Mutta ehkä useammin tapahtuu niin, että ihminen tarvitsee rinnalleen matkaopasta, joka auttaa huomaamaan hänen arvokkuutensa ja sen, että Jumala ja Kristus ovat sitoutuneet hänenkin elämäänsä. Tämä ei ole vain kirkon työntekijöiden tehtävä. Sadenkorjaajia voivat olla kirkon jäsenet omassa arkisessa elämänpäivissään.

Eräs kollega kertoi kirkkokummiajutuksesta. Ymmärsin sen niin, että pyydämme seurakuntalaisia tuomaan kirkosta etäämpänä olevan ihmisen messuun ja rohkaisemaan etäällä olevia kirkon jäsenyyteen. Voisi ehkä järjestää kirkkokummimessun, johon jokainen messua rakastava voisi hienovaraisesti ja toista kunnioittaen kutsua yhden ystävänsä, saatella kirkkopölyn alkuun. ■

KIRJOITTAJAT

Niko Huttunen
Uuden testamentin eksegetiikan dosentti, Helsingin yliopisto

Ari Oinas
Halikon aluekappalainen, työnohjaaja, Salon seurakunta

Satu Saarinen
FT, Kappalainen, Karjasillan seurakunta

Juha Tanska
Kirkkoherra, Kymin seurakunta

Hanna Vanonen
Pastori, tutkija, Helsinki

VIRRET JA MUSIIKKI

ANNA MARTE
Kanttori, Kauniaisten suomalainen seurakunta

LAULUJEN LÄHTEITÄ

- HYM = Hymnale: Kirkkovuoden kuorolauluja, SKUL
- UML = Uusia messulauluja, Kirjapaja 2007
- KH = Kari Haapala: Laulut jäävät elämään, SLS ja K. Haapala 2001
- JLVK = Jaakko Löytyn virsikirja, Fazer musiikki oy Espoo1994
- LV = Lasten virsi, Seurakuntien lapsityön keskus 2008
- IS = Ilon siiville - lasten laulukirja, toim. Jukka Salminen, Kirjapaja 2004
- JLAV = Jaakko Löytty: Arkivirsiä - neliäänisinä kuorosovituksina, F-Kustannus Oy 2002
- YK = Yhteiskustannus
- MyM = Mysterion-messu, P. Simojoki, A. M. Kaskinen. Suomen Lähetyseura 2004
- KJMK = Kirkon jumalanpalvelus- ja musiikkitoiminnan keskus
- KVPM = Kaj-Erik Gustafsson, Juhani Haapasalo: Kirkkovuoden psalmimusiikkia
- PSJKJ = Psalmimusiikkia Jumalan kansan juhlaan, KJMK 1995
- KHL = Kauneimmat hengelliset laulut – kuorosovituksia, Suomen Lähetyseura
- CE = Chorus Ecclesiae
- SS = Pekka Simojoki: Syttyköön sydämiin
- ULV = Lasten virsi, Lasten keskus 2012
- JLVK = Jaakko Löytyn virsikirja
- C3 = Carmina 3, hengellistä musiikkia sekakuoroille, Fazer 1967
- CLE1 = Cationale, kirkkovuoden hymnejä 1
- Sxxx = Sulasolin nuotti xxx

Rukous läheisten ollessa kaukana

*Herra, rukoilemme kaukana olevien
läheisten puolesta.*

*Jumala, Sinussa ei ole etäisyyksiä.
Yhdistä meidät välimatkojen yli
rakkaidemme kanssa.*

*Välitä levollinen olo ja turvallinen
yhteyden tunne.*

Varjele kaikilta vaaroilta.

Anna voimia kestää kiusaukset.

Auta arvostamaan arkea.

*Avaa silmämme ohikiitävien hetkien
kauneudelle.*

*Suo meille jälleennäkemisen riemu
maan päällä ja kerran taivaassa.
Jeesuksen nimessä, aamen.*

Panu Pihkala (2013),
kiitokset Walter Rauschenbuschille (1910)

kuortane.com

Kuortaneen Urheiluopisto | Kehon ja sielun retriitti

Kehon ja sielun retriitti

Hiljaisuudesta voimaa arkeen.

**Lepää, virkisty ja voimaannu
Kehon ja sielun retriitissä.**

Retriitti toteutetaan Haapaniemen
hiippakuntakartanossa ja Kuortaneen
Urheiluopistolla.

Sään salliessa liikumme kirkkoveneellä
hiljaisuuden hoidettaviksi.

Kurssin ajankohta 23.-25.5.14 Hinta 195 €

sis. ohjelman, ruokailut ja majoituksen 2hh
huoneessa opiston 1-tasossa

Lisätiedot ja varaukset:

Liikuntapappi Eeva-Liisa Helle 045 631 7118,
eeva-liisa.helle@kuortane.com

CONTENT

SUOSITUT DIGITAALISET KIRKKOURUT

CONTENT D 4230

6050,-

- 21 äänikertaa • 2 viiden oktaavin sormiota
- 30 koskettimen suora jalko • 4 x 50W vahvistinta
- mitat: KxLxS 112x127x59 cm, paino 133 kg (penkin ja jalkion kanssa)

**CONTENT -urkuja on saatavana
useita malleja, äänikerrat 17-54 -
myös pillifasadeilla.**

Lue lisää: www.musiikkijarvenpaa.fi

Kansainvälinen huippuvirtuoosi

Kalevi Kiviniemi:

**"Suosittelemme
Content -kirkkourkuja"**

MAAHANTUONTI - ESITTELY - MYYNTI

**MUSIIKKI
JÄRVENPÄÄ**
CONTENT FINLAND

Alvar Aallon katu 1, 60100 Seinäjoki, p. (06) 429 2600
www.musiikkijarvenpaa.fi - soittimet@musiikkijarvenpaa.fi

SUOMEN KIRKON PAPPISLIITTO
FINLANDS KYRKAS PRÄSTFÖRBUND R.Y.
www.pappisliitto.fi, pappisliitto@akiliitot.fi
 Perustettu 14.1.1918

Puheenjohtaja, AKI
Puheenjohtaja, Pappisliitto
 Eija Nivala
 Alavieskan seurakunnan
 kirkkoherra, TM
 Puh. (08) 4309 602
 GSM 050 5762 110
eija.nivala@evl.fi

PAPPISLIITTO PRÄSTFÖRBUNDET

SUOMEN KANTTORI-URKURIILIITTO
FINLANDS KANTOR-ORGANISTFÖRBUND R.Y.
www.skul.fi
kanttori-urkuriiliitto@akiliitot.fi
 Perustettu 15.6.1907

Puheenjohtaja, Kanttori-urkuriiliitto
 Eero Annala
 Keravan seurakunnan A-kanttori, MuM
 Puh. 0400 378 048
eero.annala@evl.fi

Toiminnanjohtaja

Esko Jossas, TT
 Puh. (09) 4270 1507
 GSM 050 511 6683
esko.jossas@akiliitot.fi

Apulaistoiminnanjohtajat

Annamari Jokinen, VTM
 Puh. (09) 4270 1505
 GSM 040 865 6630
annamari.jokinen@akiliitot.fi

AKIn neuvottelu- ja luottamusmiestoiminta, AKIn alaostatoiminta, Kanttori-urkuriiliiton hallinto, kanttorien ammatilliset asiat, palvelussuhdeneuvonta

Merja Laaksamo, pastori, TM
 Puh. (09) 4270 1506
 GSM 050 542 3664
merja.laaksamo@akiliitot.fi
 Cruxin päätoimittaja, AKIn viestintä, Pappisliiton hallinto, opintomatkat, pappien ammatilliset asiat, palvelussuhdeneuvonta

Opiskelija-asiamiehet

Annukka Ruusula, kanttori, MuM
 Puh. (09) 4270 1502
 GSM 050 518 4038
annukka.ruusula@akiliitot.fi
 Kanttori-urkuriiliiton opiskelijatoiminta, neuvonta opiskelijoiden harjoittelu- ja työllistymiskysymyksissä

Vesa Engström, teol.yo
 Puh. (09) 4270 1501
 GSM 050 597 5231
vesa.engstrom@akiliitot.fi
 Pappisliiton opiskelijatyö, neuvonta opiskelijoiden harjoittelu-, mentorointi- ja työllistymiskysymyksissä

Johdon assistentti

Tuula Anttonen, HSO-sihteeri
 Puh. (09) 4270 1513
tuula.anttonen@akiliitot.fi
 AKI-hallinnon ja johdon assistentti, Pappisliiton hallintoelinten pöytäkirjanpitäjä, matka- ja kokousjärjestelyt, Internet-kotisivut

Toimistosihteerit

Tuija Kukkonen, yo-merkonomi
 Puh. (09) 4270 1503
tuija.kukkonen@akiliitot.fi
 Jäsenyysasiat, alaostat, luottamusmiessuorit

Heli Meinola
 Puh. (09) 4270 1515
heli.meinola@akiliitot.fi
 Cruxin toimittussihteerit, jäsenyysasiat, opintomatkat

Anne Taanila
 Puh. (09) 4270 1517
anne.taanila@akiliitot.fi
 Kirjanpito ja maksuliikenne

AKIN TOIMISTO

Akavatalo, Rautatietäisenkatu 6,
 00520 Helsinki
 Avoimna arkisin klo 9-15
 Puh. (09) 4270 1503, faksi (09) 148 5875
toimisto@akiliitot.fi
 Edunvalvontaan ja työsuhteeseen liittyvät kysymykset osoitteeseen edunvalvonta@akiliitot.fi

LAKIMIESPALVELUT AKIN JÄSENIILLE

Puhelinpalvelu työhön ja virkaan liittyvissä lakiasioissa: ma-pe klo 9-15 lakimies Heidi Elvilä ja varatuomari Anna-Maria Numminen
 Puh. 050 463 8699, lakimies@akiliitot.fi
Puhelinpalvelu yksityiselämän oikeusasioissa: arkisin klo 10-16 Asianajotoimisto Juridia Bützow oy
 Puh. (09) 431 531
 Mainitse minkä liiton jäsen olet.

ERITYISKOULUTETTUIJEN TYÖTÖMYSKASSA ERKO

Asemamiehenkatu 2,
 00520 Helsinki
 Puh. (09) 7206 4343 ma ja to klo 12-15
 Faksi (09) 272 1212
erityiskoulutettujen.tk@erko.fi
www.erko.fi

Anna palautetta
 lehdestä ja voita
Nokia Lumia!

Arvottava palkinto on
 noin 400 euron
 arvoisen Nokia Lumia
 920 -puhelin.

Samalla voit antaa
 aihe-ehdotuksia ja vaikuttaa
 lehden sisältöön. Vastaa heti lyhyeen
 kyselyyn osoitteessa
www.mcipress.fi/lukijakyselyt

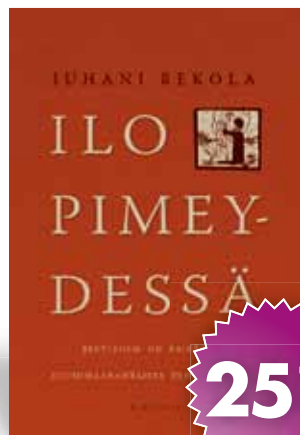
Vastaaminen on helppoa.

1. Kirjautu osoitteeseen www.mcipress.fi/crux
2. Merkitse numerosarja 0248
3. Tämän jälkeen pääset lukijakyselyyn klikkaamalla Lähetä-painiketta.

Ja sitten vain onnea arvontaan!

Lukijakyselyyn voi vastata kahden viikon sisällä lehden ilmestymisestä. Kyselyyn voivat osallistua kaikki MCI Press Oy:n tuottamien lehtien lukijat. Voit osallistua kyselyyn jokaisen ilmestyvän numeron yhteydessä, mutta vain yhdellä vastauksella lehden numeroa kohden. Kysely ja arvonta koskevat lehtiä, jotka ilmestyvät syyskaudella 2013. Palkinnon arvontaan osallistuvat kaikki vastanneet. Palkinto arvotaan 2.1.2014. Voittajalle ilmoitetaan sähköpostitse tai kirjeitse.

Laajan valikoiman ja hyvän palvelun kristillinen kirjakauppa, josta löydät kaikkien kustantajien kristilliset kirjat. Tervetuloa ostoksille myymälään ja verkkokauppaan!

25¹¹

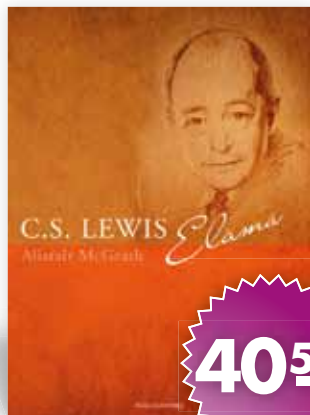
Juhani Rekola

Ilo pimeydessä

– Betlehem on kaikkialla ja Ruusumaanantaista pääsiäisaamuun Kaksi pitkään loppuunmyytynä ollutta klassikkoo yksissä kansissa. Joulun ja pääsiäiseen nivoutuvat, sisällöltään laajat esseet sopivat luettaviksi milloin vain. Piispa Kaarlo Kallialan esipuhe ja Leena Rekolan piirroskuvitus.

25,11 (27,90), yli 20 kpl **21,90**

KIRJAPAJA

40⁵⁰

Alister McGrath

C.S. Lewis – Elämä

Kiehtova ja hätkähdyttävän tuore muotokuva C.S. Lewisin elämästä, ajattelusta ja vaikutuksesta länsimaiseen kulttuuriin. Kirjassa valotetaan Lewisin painia ateismin ja kristinuskon käsityksiin liittyen.

40,50 (45,00) PERUSSANOMA

37⁷¹

Juha Seppo

Kirkonmies ja muuttuva maailma

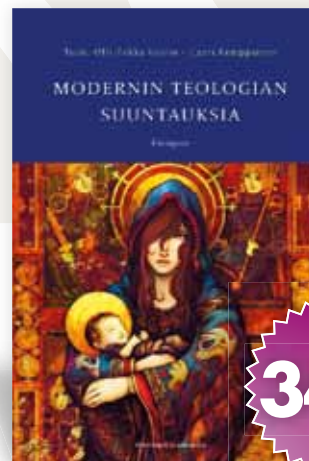
– Martti Simojoki 1.

Vanhan pappissuvun vesan tie kansankirkon huipulle – lujaa uskoa, terävää älyä, riitasointuja, kansakunnan kohtalon-hetkiä ja kansainvälisiä kohtaamisia. Miten hänestä tuli hän – karismaattinen Martti Simojoki. Kaksiosaisen elämäkerran ensimmäinen osa kattaa vuodet 1908–64. Runsa ja elävä valokuvakuvitus.

37,71 (41,90)

WSOY

ILMOITUKSEN
HINNAT OVAT
SEURAKUNTA-
HINTOJA.

34⁹²

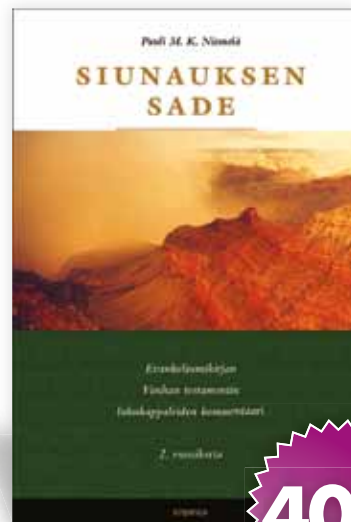
Olli-Pekka Vainio, Lauri Kempainen (toim.)

Modernin teologian suuntauksia

Korkeatasoinen katsaus ajankohtaiseen teologiseen keskusteluun. Postliberalismi ja postkonservatismi, filosofinen ja analyttinen teologia, uskontoteologia, postmetafyyinen teologia, trinitaarinen teologia, luonnollinen teologia ja luonnon teologia, radikaali ortodoksia, poliittinen teologia, ekoteologia ja feministinen teologia.

34,92 (38,80)

KIRJAPAJA

40⁵⁰

Pauli M.K. Niemelä

Siunauksen sade

Evangeliumikirjan Vanhan testamentin lukukappaleiden kommentaari, 2. vuosikerta. Kirja on oiva työväline saarnaajalle, mutta sopii myös raamatuntutkimien ja Raamatusta kiinnostuneiden lukijoiden käyttöön.

40,50 (45,00)

KIRJAPAJA

* . MK8 1 *

Feliz Navidad

Glædelig Jul Joyeux Noël

Merii Kurisumasu Buone Feste Natalizie

Zalig Kerstfeest Hyvää Joulua Heri la Krismasi

Boas Festas Fröhliche Weihnachten Kala Christouyenna

*Noeliniz kutlu olsun Boldog Karácsonyt Bikpela hamamas blong
dispela Krismas go long yu*

Häid Jõule Merry Christmas

Shèng dàn kuài lè Schéi Krëschtdeeg

God Jul

